

صبح جمعه

۱۴۰۰/۱۱/۸

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۱۵

آزمون ۸ بهمن ماه ۱۴۰۰

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					نام درس
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟						
	۱	۲	۳	۵	۶	فارسی
	۱	۲	۳	۴	۶	عربی زبان قرآن
	۱	۳	۵	۷	۸	دین و زندگی
	۱	۲	۳	۵	۶	زبان انگلیسی

شمارنده:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه	تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۰	۱	۲۰	۱۵
۲	عربی زبان قرآن	۲۰	۲۱	۴۰	۱۵
۳	دین و زندگی	۲۰	۴۱	۶۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی	۲۰	۶۱	۸۰	۱۵

به اینستاگرام تخصصی گروه دوازدهم انسانی به آدرس [Kanoonir_12e](https://www.instagram.com/Kanoonir_12e) و

کانال تلگرامی [@kanoonir_e](https://www.t.me/@kanoonir_e) پیوندید.

۱۵ دقیقه

مباحث کل کتاب فارسی ۱
درس ۱ تا پایان درس ۱۸
صفحه ۱۰ تا صفحه ۱۶۲

فارسی ۱

۱- در کدام گروه واژه، معنی همه کلمات درست است؟

- (۱) (سودا: هوس) (خذلان: خوار) (شرف: بزرگواری)
- (۲) (کیوان: سیاره مریخ) (نسیان: فراموشی) (سنان: تیزی هر چیز)
- (۳) (سوداگر: بازرگان) (مألوف: خوگرفتن) (نثار: افشاندن)
- (۴) (چاره‌گر: مدبّر) (دوات: مرکب‌دان) (نظاره: بیننده)

۲- توضیح آورده شده در مقابل کدام گزینه درست است؟

- (۱) میراب: مسئول تقسیم آب جاری در خانه‌ها و مزارع
- (۲) صبا: بادی که از طرف شمال غرب می‌وزد، باد بهار
- (۳) خُود: کلاه فلزی یا چوبی که سربازان به هنگام جنگ بر سر می‌گذارند.
- (۴) فتراک: تسمه و دوالی که بر افسار اسب می‌آویزند.

۳- کدام گزینه فاقد غلط املایی است؟

(۱) زخم شمشیر اجل به که سر نیش فراغت	کشتن اولی‌تر از آن کیم به جراحی بگذاری
(۲) نیک‌خواهت باد چون تحقیق بر راه طرب	بدسگالت باد چون ظن در بیابان محن
(۳) گفتی که مگر جهل ببوشد رخ علم	یا برد سَفَح آبروی دانش و فن را
(۴) چو افتدم به دل از حسن ظن به فضل ازل	که شد ضمائم اعمال من همه مغفور

۴- در ترکیب‌ها و عبارت‌های زیر روی هم املای چند واژه نادرست است؟

«دست تضرع به درگاه باری تعالی برداشتن»، «سُور مصحف صباحت او»، «قوت قالب ساکنان ارض»، «خواندن مسطور با چشمان کور» و «از اغراض بهایم فراغ داشتن»

(۱) یک	(۲) دو	(۳) سه	(۴) چهار

۵- آثار ذکر شده در کدام گزینه همگی منظوم هستند؟

- (۱) ماه نو و مرغان آواره، اتاق آبی، سمفونی پنجم جنوب
- (۲) اخلاق محسنی، گلستان سعدی، مائده‌های زمینی و مائده‌های تازہ
- (۳) سمفونی پنجم جنوب، الهی‌نامه عطار، ماه نو و مرغان آواره
- (۴) جوامع‌الحکایات، اسرارالتوحید، اتاق آبی

۶- آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست است، به‌جز:

(۱) به بوی یوسف مصر ای برادران عزیز	روانم از چه کنعان برون نمی‌آید (ایهام - ایهام تناسب)
(۲) غلم فتح بلند از سپر انداختن است	ساده‌لوح آن که ز شمشیر ظفر می‌طلبد (پارادوکس - کنایه)
(۳) ناقه سنگین می‌رود در هر قدم گویی ز شوق	روح مجنون چنگ در دامان محمل می‌زند (حسن تعلیل - استعاره)
(۴) شد فصل گل و من دور از آن ماهم	ای سرو روان وصلت به جان خواهم (مجاز - تشخیص)

۷- آرایه‌های «پارادوکس، استعاره، تلمیح، تضاد و ایهام» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) گره‌ای از خم آن زلف چلیپا وا شد	هر کجا بود دل گمشده‌ای پیدا شد
ب) عقل عاشق را به راه حق دلالت می‌کند	کور این جا از فضولی دست بینا می‌کشد
ج) سخن از لعل تو هر جا که روم می‌شنوم	این چه سرّی است که در دوره ما پیدا شد؟
د) «مانی» چو نقش آن صنم مست می‌کشد	چون می‌رسد به ساعد او دست می‌کشد
ه) ارنی گفت دلم بهر تماشای رُخش	لن ترانی به جواب، از دو لبش گویا شد

- (۱) ب، ج، ه، الف، د
(۲) ج، ب، ه، د، الف
(۳) الف، ج، د، ه، ب
(۴) ج، ه، د، ب، الف

۸- در کدام گزینه استعاره بر پایه حذف مشابه از تشبیه ایجاد شده است؟

- (۱) گوشه‌ای روشن و پاک / کودکان احساس، جای بازی این جاست
(۲) مهربانی هست؛ سیب هست؛ ایمان هست / آری آری! تا شقایق هست، زندگی باید کرد
(۳) اکنون که مردی و مردمی را / هم‌چون خرما و عدس به ترازو می‌سنجند / با وزنه‌های زر
(۴) دریغا باران / که به شیپنت گویی / درّه را / ریز و تند / در نظرگاه ما / هاشور می‌زد / دریغا خلوت شب‌های به بیداری گذشته

۹- در متن زیر به ترتیب چند ترکیب وصفی و اضافی وجود دارد؟

«سید سالخورده نیز که مولانای جوان به پیروی از اشارت او متعهد بود، وی را به مطالعه مستمر و تأمل مکرر در فواید والدش الزام می‌کرد و با این کار او را با احوال روحانی پدر آشنا می‌ساخت.»

- (۱) شش، پنج
(۲) شش، چهار
(۳) پنج، چهار
(۴) پنج، سه

۱۰- نقش کلمات مشخص شده به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟

«ای کرده غمت غارتِ هوش دل ما	درد تو شده خانه‌فروش دل ما
رمزی که مقدّسان ازو محرومند	عشق تو مر او گفت به گوش دل ما»
(۱) فعل - نهاد - متمم - مفعول	(۲) منادا - نهاد - متمم - مفعول
(۳) منادا - مفعول - متمم - نهاد	(۴) فعل - نهاد - متمم - نهاد

۱۱- تعداد «واو» عطف و ربط، به ترتیب در مقابل همه ابیات درست بیان شده است؛ به جز ...

- (۱) رخ و زلف و لب و دندان جانان
(۲) بدین صفت سر و چشمی و قد و بالایی
(۳) کعبه و میخانه مست و مسجد و محراب مست
(۴) عشق تو ز سلمان، دل و جان و خرد و هوش
- گل است و سنبل است و لعل و مرجان (سه - سه)
کسی ندید و نشان کس نمی‌دهد جایی (سه - یک)
سنگ و چوب و گل همه مست و در و دیوار مست (پنج - دو)
بربود کنون، مانده و مسکین تن و تنه‌است (چهار - یک)

۱۲- با توجه به دو بیت زیر کدام گزینه از نظر دستوری نادرست است؟

- «ملامت‌گوی عاشق را چه گوید مردم دانا
به خونم گر بیالاید دو دست نازنین شاید
- که حال غرقه در دریا نداند خفته بر ساحل
که قتلیم خوش همی‌آید به‌دست و پنجه قاتل»

(۱) در بیت دوم جمله‌ای با ساختار «نهاد + مفعول + متمم + فعل» مشهود است.

(۲) در بیت نخست دو ترکیب وصفی وجود دارد.

(۳) سه مفعول در ابیات به کار رفته است.

(۴) «شاید» جمله هسته محسوب می‌شود.

۱۳- مفهوم کدام بیت در مقابل آن درست آمده است؟

- (۱) گر خسته‌دلان را به شکر دست‌نگیری
می‌کند هر لحظه ویران‌تر مرا تعمیر عقل
- (۲) شور سیلاب است در ویرانه‌ام مهتاب را (مزایای عقلانیت)
می‌دهد مسند ز دست خود سلیمان غم‌مخور (تأثیر و ارزش سخن)
- (۳) از ره گفتار این مور به خاک افتاده را
زین‌سان که می‌روی پی گفتار عاقبت
- (۴) شرط است که چون نی به نوایی برسانی (لزوم شکرگزاری و کمک به دیگران)
سر چون حباب در سر کار نفس کنی (خودداری از عیاشی)

۱۴- کدام گزینه با آیه زیر تناسب مفهومی دارد؟

«لا تدرکه الأبصار و هو یدرک الأبصار»

- (۱) به‌صورت از نظر ما اگر چه محبوب است
تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین
- (۲) همیشه در نظر خاطر مرقه ماست
کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت
- (۳) کسی که حُسن و خط دوست در نظر دارد
محقق است که او حاصل بصر دارد
- (۴) ای آشکار پیش دلت هرچه کردگار
دارد همی به پرده غیب اندرون نهان

۱۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) پنهان مکن چو بی‌جگران روی در سپر
از توکل گر به حفظ حق سپارد گله را
- (۲) از حفظ حق ببین چه سپرها همی‌دهند
بر ناخدا توکل بیش از خداست ما را
- (۳) آید چه سان به ساحل سالم سفینه ما؟
تازه و تر ز آتش نمرود می‌آید برون
- (۴) چون خلیل آن را که حفظ حق هواداری کند

۱۶- مفهوم جمله «اندر همه کاری داد از خویشتن بده» به کدام بیت نزدیک است؟

- (۱) ستانم داد مظلومان ز ظالم
ز گوش پنبه برون آر و داد خلق بده
- (۲) به ذات خود بوم پیوسته قائم
وگر تو می‌ندهی داد، روز دادی هست
- (۳) زمانه داد تو داده است داد ملک بده
خدای کام تو رانده است کام خویش بران
- (۴) مشنو ای حاکم ز ما دعوی خون بر یاد خویش
کشتگان عشق‌بازی را نشاید داد داد

۱۷- مفهوم بیان شده در مقابل کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) اعمال ما وابسته به ماست، راست است که ما را می‌سوزاند اما برایمان شکوه و درخشش به ارمغان می‌آورد. (راستی موجب والامقامی است.)
- (۲) هم‌چنان که می‌گذری به همه چیز نگاه کن و در هیچ جا درنگ مکن. (عدم وابستگی و دلبستگی به دنیای ناپایدار)
- (۳) اگر جان ما ارزشی داشته است برای این است که سخت‌تر از برخی جان‌های دیگر سوخته است. (نابرده رنج گنج میسر نمی‌شود)
- (۴) و تو به کسی مانند خواهی بود که برای هدایت خویش در پی نوری می‌رود که خود به دست دارد. (بار در خانه و ما گرد جهان می‌گردیم)

۱۸- کدام بیت، نگرانی و دغدغه قهرمان داستان «دیوار» را بهتر نشان می‌دهد؟

(۱) دل به دست آور که در پهنای دل	می‌شود گم این سرای آب و گل
(۲) چون دانه‌های روشن تسبیح با همیم	درهم تنیده سلسله دانه‌ها به هم
(۳) با کمال اتحاد از وصل مهجوریم ما	همچو ساغر می به لب داریم و مخموریم ما
(۴) کند با جنس خود هر جنس پرواز	کبوتر با کبوتر باز با باز

۱۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

(۱) در حریم عشق نتوان زد دم از گفت و شنید	زان که آن‌جا جمله اعضا چشم باید بود و گوش
(۲) گورخانه راز تو چون دل شود	آن مرادت زودتر حاصل شود
(۳) سر سودای تو در سینه بماندی پنهان	چشم تردامن اگر فاش نکردی رازم
(۴) ما نعره به شب ز نیم و خاموش	تا درنرود درون هر گوش

۲۰- مفهوم ابیات کدام گزینه یکسان است؟

(۱) پیش دیوار آن چه گویی هوش‌دار	تا نباشد در پس دیوار گوش
تا دیده‌ات ز نور یقین غیب‌بین شود	در عیب مردم و هنر خود نظر مکن
(۲) بر در بخت بد فرود آید	هر که گیرد عنان مرکبش از
از آن‌که طالع بد هم‌ره من است هر جا	همیشه حاصل اقبال من بود ادبار
(۳) زینهار از قرین بد زینهار	و قنا رتبا عذاب النار
زینهار که بدگفتن کس ورد مکن	وین آتش شر قرین گوگرد مکن
(۴) هر آن‌که گردش گیتی به کین او برخاست	به غیر مصلحتش رهبری کند ایام
محکوم فرمان قضا مشکل کشد سر بر هوا	از تیغ گر غافل نه‌ای گردن برافزای چرا؟

عربی، زبان قرآن ۱

۱۵ دقیقه

مباحث کل کتاب عربی، زبان قرآن ۱
صفحه ۱ تا صفحه ۹۸ و المعجم

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۲۱ - ۲۸)

۲۱- ﴿ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴾:

- (۱) او کسی است که توبه را از بندگان پذیرش می کند و گناهانشان را عفو می کند و می داند آنچه را انجام می دهند!
- (۲) اوست که پذیرنده توبه از بندگان خویش است و از گناهان گذشت می کند و آگاه است از آنچه انجام می دهید!
- (۳) او کسی است که توبه را از بندگان خویش می پذیرد و از بدی ها در می گذرد و آنچه را که انجام می دهید می داند!
- (۴) خدا کسی است که از بندگان توبه را می پذیرد و بخشنده گناهان آنهاست و آنچه را انجام می دهید می داند!

۲۲- «صيانة الوقود و انتقاله من أماكن الإنتاج إلى محطاته يستغرقان وقتاً طويلاً!»:

- (۱) حفظ و انتقال مواد سوختی از مکان تولید تا ایستگاهها موجب صرف وقت بسیاری هستند!
- (۲) نگهداری سوخت و انتقال آن از اماکن تولید تا ایستگاههای آن وقت زیادی می گیرند!
- (۳) سالم نگه داشتن سوخت در اماکن تولید و منتقل کردن تا ایستگاههای آن گاهی وقت زیادی خواهند گرفت!
- (۴) نگهداری از سوختنی ها و حمل و نقل آن از مکانهای سوخت گیری به توقفگاهها بسیار وقت می گیرند!

۲۳- «إذا قال أحدٌ كلاماً يُفرِّقكم فعليكم أن تعلموا أنه يُحاول إبعاد بعضكم عن بعض!»:

- (۱) هرگاه کسی سخنی بگوید که شما را پراکنده می سازد، پس باید بدانید که او تلاش می کند شما را از یکدیگر دور کند!
- (۲) هرگاه کسی برای پراکنده ساختن شما سخنی بگوید، پس باید بدانید او تلاش می کند بعضی را از بعضی دیگر دور کند!
- (۳) آنگاه که کسی سخنی گفت که شما را پراکنده ساخت، پس بر شماست بدانید که او می کوشد شما را از یکدیگر دور کند!
- (۴) هرگاه کسی سخنی بگوید که شما را پراکنده می کند، پس او باید بداند که برای دور کردن شما از یکدیگر تلاش می کند!

۲۴- «قَدْ سَجَلَتْ قُبَّةُ قَابُوسٍ فِي قَائِمَةِ الثَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ وَ يُجَدَّبُ السِّيَاحُ مِنْ أَكْثَرِ مَنَاطِقِ إِيْرَانِ لِرُؤْيَيْهَا!»: گنبد قابوس ...

- (۱) در لیست میراث جهانی ثبت شده است و جهانگردان از بیشتر مناطق ایران برای دیدن آن جذب می شوند!
- (۲) که در لیست میراث جهانی ثبت شده است جهانگردان را از بیشتر مناطق ایران جهت دیدن جذب می کند!
- (۳) را در لیست میراث جهانی ثبت کرده اند و جهانگردان را از بیشتر مناطق ایران برای دیدن آن جذب می کنند!
- (۴) در لیست میراث جهانی ثبت شده است و جهانگردانی از مناطق زیادی از ایران جهت بازدید جذب می شوند!

۲۵- «قد وضعوا لوحات تحذيرية في البساتين كتبت عليها: هذه المياه ليست مناسبة للشرب!»:

- (۱) در بوستانها تابلوهای هشدارآمیز قرار داده شده که روی آن نوشته شده است: این آب برای آشامیدن مناسب نیست!
- (۲) گاهی در پارکها تابلوهایی هشدارآمیز قرار می دهند که روی آنها نوشته اند: این آبها مناسب آشامیدن نیستند!
- (۳) تابلوهایی هشدارآمیز را در بوستانها قرار داده اند که رویشان نوشته شده است: این آبها برای آشامیدن مناسب نیست!
- (۴) تابلوهای هشدارآمیز را در پارکها قرار داده اند که روی آنها نوشته اند: این آبها برای آشامیدن مناسب نیستند!

۲۶- عین الصحیح:

- (۱) یحتفل الناس بهذا اليوم سنویاً و یُسَمّونه مهرجان مطر الأسماك! : مردم سالانه این روز را که جشنواره باران ماهی نامیده می‌شود، جشن می‌گیرند!
- (۲) هذه ظواهر حیرت الناس سنوات طويلة و لم یجدوا لها جواباً! : این‌ها پدیده‌هایی هستند که مردم سال‌های طولانی از آن حیران شدند و پاسخی برایش نیافتند!
- (۳) زیارة بحیره زریبار قد شجعتنی أن أزرها مرة أخرى مع أترتی! : دیدن دریاچه زریبار مرا تشویق کرده بود که دوباره به همراه خانواده‌ام آن را ببینم!
- (۴) قد عرّمت المنظمة أن تُسجل منطقتنا التاریخیة فی قائمتها لکنها لم تقم به! : سازمان تصمیم گرفته است که منطقه تاریخی ما را در فهرست خود ثبت کند، اما اقدام به آن نکرده است!

۲۷- عین الخطأ:

- (۱) سمک القرش یحسب أهم أعداء الدلافین فی البحر: کوسه ماهی مهم‌ترین دشمنان دلفین‌ها در دریا به حساب می‌آید،
- (۲) سلاح الدلافین عند مواجهة هذا العدو أنوفها الحادة: سلاح دلفین‌ها هنگام رویارویی با دشمن تیزی بینی‌شان است،
- (۳) إنها تتجمع ثم تهجم على عدوها جماعیة لتقتله: آن‌ها جمع می‌شوند و سپس گروهی به دشمن‌شان حمله می‌کنند تا او را بکشند،
- (۴) هذا الحيوان مع قدراته العجیبة یحیر من عرفه! : این حیوان با توانایی‌های عجیبش کسی را که او را بشناسد، شگفت‌زده می‌کند!

۲۸- «همیاری و فعالیت در کارهای اجتماعی سبب پیشرفت انسان در زندگی‌اش می‌شود!»:

- (۱) التعاون و النشاط فی الأمور الاجتماعیة یُسببان تقدّم الإنسان فی حیاته!
  - (۲) یُسبب التعاون و النشاطات فی الأمور الاجتماعیة التقدّم فی حیاة الإنسان!
  - (۳) إنّ التعاون و النشاط الاجتماعیة من الأمور الّتی تسبب تقدّم الإنسان فی حیاته!
  - (۴) یُسبب النشاط و التعاون فی الأمور الاجتماعیة تقدّم الإنسان فی الحیاة!
- ■ إقرأ النّصّ التّالیّ ثمّ أجب عن الأسئلة (۲۹ - ۳۳) بما یُناسب النّصّ:
- النّوم من أهمّ المواهب الإلهیة للكائنات الحیة خاصّة للإنسان. یُنظّم النوم القوى العقلیة و الجسدیة للمرء. عندما تنام یتوازن الجسم و أنت تستعدّ للیوم التّالیّ. بعض الناس ینامون نهاراً و یقومون من النّوم فی اللّیل و لیس هذا جیداً لأنّه یضرّهم كما یؤكد الأطباء على النّوم لیلاً و أيضاً نرى فی القرآن الکریم أنّ ربّنا الرحمن یقول: ﴿ هو الذی جعل اللّیل لتسکنوا فیهِ... ﴾ و یقول: ﴿ ... جعل لكم اللّیل لباساً و النوم سباتاً ﴾؛ يجب على البعض أن یناموا نهاراً بسبب مهنتهم الخاصّة ولكنّ بعض الناس لا ینامون جیداً بلا إرادة من أنفسهم أو مهنتهم بل بسبب الأمراض الّتی تُشدّد قلّة النوم یقال لها «الأرق» یُشئ بسبب الإضطرابات أو عوامل أخرى تُؤثّر فی کیفیة النّوم و مقداره. قال الحکماء إنّ النّوم الکافی للشخص السّليم ما بین خمس إلى ثماني ساعات.

٢٩- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَوْلِ النَّصِّ:

- (١) النوم القليل في الليل خير من النوم الكثير في النهار ولو لم يكن مُستمرّاً!
- (٢) بعض النَّاسِ ينتخبون مهنةً تستلزم عدم النَّومِ في الليل بسبب أمراضهم!
- (٣) لا يُمكن للمرء أن ينام أقلّ من ثلاث ساعات أو أكثر من ثماني!
- (٤) إنّ الناس ثلاثة في مجال قلة النَّوم حسب كفيته و سببه!

٣٠- عَيْنِ مَا لِمَ يُذَكَّرُ فِي النَّصِّ:

- (١) عوامل قلة النوم و تشديدها في بعض النَّاسِ!
- (٢) أثر النوم في تعادل الجسم و تحسين المعيشة اليوميّة!
- (٣) أهميّة النَّومِ في الليل و النهار وتأثيره في طاقة الإنسان!
- (٤) ما يحتاج به الرجل السليم من النوم في مقداره و كفيته!

٣١- عَيْنِ مَا يُسْتَنْتَجُ مِنَ النَّصِّ:

- (١) إنّ الإفراط و التفريط في النوم مذمومان للإنسان!
- (٢) النَّومُ هبة من الله فعلى الإنسان أن يغتنيها!
- (٣) مقدار النَّومِ يؤثّر على إختيار المهن!
- (٤) النَّاسُ نيامٌ فإذا ماتوا انتبهوا!

■ عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٣٢ و ٣٣)

٣٢- «الكافي»:

- (١) اسم - مفرد مذكّر - معرفة / صفة أو نعت
- (٢) مذكّر - اسم فاعل (على وزن: فاعل) - معرفّ بأل
- (٣) مفرد - للمذكّر - مصدره: كفاية؛ حروفه الأصليّة: ك ف ي
- (٤) معرفة - مصدره من وزن « إفعال » / صفة، و موصوفها: « النَّوم »

٣٣- «يُنظّم»:

- (١) فعل مضارع من مصدر « نظم » - للغائب / فعل و الجملة فعلية
- (٢) فعل - للمذكّر - يحتاج إلى المفعول / فاعله « النوم »؛ الجملة فعلية
- (٣) مضارع - حروفه الأصليّة أو مادّته: ن ظ م / فعل و مفعوله: « القوى »
- (٤) فعل - للمفرد - له ثلاثة حروف أصليّة و حرف زائد واحد (= مزيد ثلاثي) / فاعله « النوم »

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٣٤ - ٤٠)

٣٤- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) سَبَّأَتِي عُمَالُ التَّنْظِيفِ لِأَنَّهُ فِي الْعُرْفَةِ التَّالِيَةِ لَا يَعْمَلُ الْمُكَيِّفُ!
- (٢) الْبَلْدَانُ الْإِسْلَامِيَّةُ مَجْمُوعَةٌ مِنَ الشُّعُوبِ، تُخْتَلَفُ فِي لُغَاتِهَا!
- (٣) قَامَتِ مَنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو بِتَسْجِيلِ مِثْلِ مِثْلِهَا تَقَافِيَّةٍ إِيْرَانِيَّةٍ!
- (٤) عَلَى كُلِّ مُوَاطِنٍ الْإِتِّصَالُ بِالشَّرْكَةِ عِنْدَ مُشَاهَدَةِ الْخَطَرِ!

٣٥- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي تَوْضِيحِ الْمَفْرَدَاتِ:

- (١) جِدَّةٌ: أُمُّ الْأَبِّ أَوْ أُمُّ الْأُمِّ إِلَى الْأَعْلَى مِنَ أُمَّهَاتِهَا!
- (٢) جَذْوَةٌ: شَرَّةُ النَّارِ وَ قِطْعَةٌ مِنْهَا!
- (٣) جَدٌّ: الَّذِي حَاوَلَ فِي كُلِّ الْأُمُورِ كَثِيرًا وَ لَمْ يَتَعَبْ أَبَدًا!
- (٤) جِدًّا: اسْمٌ يَدُلُّ عَلَى الْكَثْرَةِ وَ الزِّيَادَةِ فِي أَمْرٍ!

٣٦- عَيْنُ الْخَطَأِ عَنِ الْمَفْرَدَاتِ:

- (١) رَفِضَ الْكَلِمَةَ أَوْ الْعَمَلَ الَّذِي قِيْلَ لَهُ! (مترادف) ← لَمْ يَقْبَلِ، الْفِعْلُ
- (٢) أَحَدُ اسْتِخْدَامَاتِ الْحَبْلِ هُوَ إِخْرَاجُ الْمَاءِ مِنَ الْبَيْتِ (جمع) ← الْحِبَالُ، الْمِيَاهُ
- (٣) الدَّلَافِينُ تُغْنِي كَالطَّيْرِ وَ تَبْكِي كَالْأَطْفَالِ (مفرد) ← الطَّيْرُ، الْوَلَدُ
- (٤) فِي هَذَا الشَّارِعِ دَوْرَانٌ إِلَى الْيَسَارِ مَمْنُوعٌ (متضاد) ← الشِّمَالُ، مَسْمُوحٌ

٣٧- عَيْنُ الْفِعْلِ الْمَزِيدِ يَكُونُ خَبْرًا:

- (١) قَدْ قَرَّبَ الْعِيدُ وَ النَّاسُ فِي الْمُدُنِ الْمَخْتَلِفَةِ يَحْتَفِلُونَ بِفَرَحٍ!
- (٢) هَوْلَاءُ طُلَّابٌ سَيَتَخَرَّجُونَ مِنَ الْجَامِعَةِ بَعْدَ شَهْرَيْنِ!
- (٣) بَابُ الصَّلَاةِ يُفْتَحُ فِي السَّاعَةِ التَّاسِعَةِ كُلِّ يَوْمٍ!
- (٤) هَلْ تُصَدِّقُونَ أَنْ تَرَوْا أَسْمَاكَ تَتَسَاقَطُ مِنَ السَّمَاءِ!

٣٨- عَيْنُ جَمْعًا سَالِمًا جَاءَ فِي جُمْلَةٍ فَعْلِيَّةٍ:

- (١) الْحَيَوَانَاتُ الْمَائِيَّةُ لَا تَقْدِرُ عَلَى التَّنَفُّسِ خَارِجَ الْمَاءِ فَتَمُوتُ!
- (٢) لَا تَضَيِّعْ أَوْقَاتَكَ عَبَثًا فَسَتَكُونُ عَاقِبَتَكَ النَّدَامَةَ!
- (٣) الْغَوَاصُونَ شَاهَدُوا مِائَاتَ الْمَصَابِيحِ فِي أَعْمَاقِ الْبَحْرِ!
- (٤) هَوْلَاءُ يُطْعَمُونَ الْمَسَاكِينَ وَ هَذَا مِنْ صِفَاتِ الْمُؤْمِنِينَ!

٣٩- عَيْنُ حَرْفِ «الْبَاءِ» يَخْتَلِفُ مَعْنَاهُ عَنِ الْبَاقِي:

- (١) أَرْجُو أَنْ لَا تَرَوْا مَانِعًا بِطَرِيقِكُمْ إِلَى الْمَقْصِدِ!
- (٢) إِنَّ اللَّهَ سَيَنْصُرُ الْمُسْلِمِينَ فِي مَقَاتِلَةِ الْأَعْدَاءِ كَمَا نَصَرَهُمْ بِبَدْرٍ!
- (٣) كَانَ النَّاسُ يُرْجَبُونَ بِحَاكِمِهِمُ الْعَادِلِ فِي طَرِيقِهِ إِلَى دَارِ الْحُكُومَةِ!
- (٤) جَاءَ الشَّرْطِيُّ فَاجْعَلِي بِطَاقَتِكَ بِيَدِكَ يَا أُخْتِي!

٤٠- عَيْنُ مَا فِيهِ الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ:

- (١) لِلْقَيْطِ غُدْدٌ تَفْرُزُ سَائِلًا مُطَهَّرًا فَيَلْعَقُ الْقَيْطُ جُرْحَهُ!
- (٢) عِيُونُ الْبُومَةِ لَا تَتَحَرَّكُ وَلَكِنَّهَا تُعَوِّضُ هَذَا النِّقْصَ بِتَحْرِيكِ رَأْسِهَا!
- (٣) أَمْرُوا بِأَنْ يَأْتُوا بِالْحَدِيدِ وَ النُّحَاسِ لِإِعْلَاقِ الْمَضِيْقِ بِسَدِّ عَظِيمٍ!
- (٤) أَفْتَشُّ عَنِ صَدِيقٍ يُنَبِّئُنِي لِذِكْرِ اللَّهِ وَ يُرْشِدُنِي إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ!

۱۵ دقیقه

مباحث کل کتاب دین و زندگی ۱
درس ۱ تا پایان درس ۱۴
صفحه ۱ تا صفحه ۱۵۸

دین و زندگی ۱

دانش‌آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۴۱- انسانی که خود را از قاعده کلی غایبمندی مستثنی نمی‌داند، چه دیدگاهی در مورد قدم نهادن در دنیا دارد و به کدام سخن حکیمانه جامعه عمل می‌پوشاند؟

- ۱) دنیا فرصتی است برای رسیدن به هدف. - «هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند.»
- ۲) دنیا فرصتی است برای رسیدن به هدف. - «دنیا، کشتگاه آخرت است و دل بهترین زمین برای آن است.»
- ۳) دنیا جز به حق خلق نشده و لهو و لعب نیست. - «دنیا، کشتگاه آخرت است و دل بهترین زمین برای آن است.»
- ۴) دنیا جز به حق خلق نشده و لهو و لعب نیست. - «هیچ کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند.»

۴۲- خداوند در قرآن کریم، در پی درک مفهوم کدام یک، توصیه به بهره‌مندی از سرمایه عقل کرده است؟

- ۱) آن چه نزد انسان‌هاست کالای زندگی دنیا و آن چه نزد خداست بهتر و پایدارتر است.
- ۲) ایمان به همراه طلب آخرت، پاداش اخروی را به دنبال دارد.
- ۳) راه‌های درست زندگی را از راه‌های غلط تشخیص خواهد داد.
- ۴) هر کس پاداش دنیا را بخواهد، پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.

۴۳- در خصوص ثابت بودن خود حقیقی انسان، کدام مفهوم صحیح است؟

- ۱) هر کس در اثبات وجود چیزی که از آن تعبیر به «من» می‌کند، به هیچ استدلالی احتیاج ندارد.
- ۲) بُعد روحانی و غیر جسمانی انسان، تغییر نمی‌پذیرد، اما تجزیه می‌پذیرد.
- ۳) هر کس در طول زندگی حالات گوناگون پیدا می‌کند و یک محور متغیر را پشتوانه خود قرار می‌دهد.
- ۴) قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد، بر پایه پذیرش من باقی و تحلیل‌پذیر انسان بنا شده است.

۴۴- از آیه ۲۲ سوره ابراهیم: «خداوند به شما وعده حق داده اما من به شما وعده‌ای دادم و خلاف آن عمل کردم. البته من بر شما تسلطی نداشتم، فقط

شما را به گناه دعوت کردم ...» چه مواردی دریافت می‌گردد؟

الف) انسان در پذیرش دعوت خداوند و شیطان در دنیا، صاحب اختیار است و شیطان بر انسان تسلطی ندارد.

ب) ظرف تحقق این گفت‌وگوی شیطان با انسان، در عالم برزخ و رستاخیز است.

ج) نفس طغیانگر و دشمن قسم‌خورده انسان، دو عامل گمراه‌کننده انسان مختار است.

د) علت سرزنش این است که عامل اصلی سقوط و انحطاط، خود انسان است.

- الف، ب (۱)   ب، ج (۲)   ج، د (۳)   الف، د (۴)

۴۵- کدام نگاه به مرگ به انکار معاد می‌انجامد و در این دیدگاه کدام یک از ابعاد وجودی انسان، اصل قرار می‌گیرد؟

- ۱) با فرا رسیدن مرگ، پرونده انسان برای همیشه بسته می‌شود. - ساحت انفکاک‌پذیر
- ۲) با چشم فرو بستن از دنیا، پرونده زندگی چند ساله انسان بسته می‌شود. - ساحت انفکاک‌پذیر
- ۳) با چشم فرو بستن از دنیا، پرونده زندگی چند ساله انسان بسته می‌شود. - بُعد تلاشی‌ناپذیر
- ۴) با فرا رسیدن مرگ، پرونده انسان برای همیشه بسته می‌شود. - بُعد تلاشی‌ناپذیر

۴۶- پیام آیه شریفه «الله لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیامة لا ریب فیه ...» مربوط به کدام مقصود خواهد بود و علت اعتماد ما بر خدا چیست؟

(۱) لزوم دفع خطر احتمالی - عدل الهی

(۲) ضرورت و لزوم معاد - عدل الهی

(۳) لزوم دفع خطر احتمالی - صادق القول بودن خداوند

(۴) ضرورت و لزوم معاد - صادق القول بودن خداوند

۴۷- با امعان نظر به آیات سوم و چهارم سوره مبارکه قیامت، خداوند خطاب به منکران معاد چه می‌گوید و سپس علت انکار آنان را چه چیزی بیان فرموده است؟

(۱) «نه تنها استخوان‌های آن‌ها را به حالت اول در می‌آوریم بلکه سر انگشتان آن‌ها را نیز همان‌گونه که بود، مجدداً خلق می‌کنیم.» - «مست و مغرور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می‌کردند.»

(۲) «نه تنها استخوان‌های آن‌ها را به حالت اول در می‌آوریم بلکه سر انگشتان آن‌ها را نیز همان‌گونه که بود، مجدداً خلق می‌کنیم.» - «می‌خواهند بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کنند.»

(۳) «بگو همان خدایی که آن‌ها را برای نخستین بار آفرید و او به هر خلقتی داناست.» - «می‌خواهند بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کنند.»

(۴) «بگو همان خدایی که آن‌ها را برای نخستین بار آفرید و او به هر خلقتی داناست.» - «مست و مغرور نعمت بودند و بر گناهان بزرگ اصرار می‌کردند.»

۴۸- اولین گفتار فرشتگان با ارواح طیبین، پس از مرگ آنان چیست؟

(۱) روح پاک شما وارد بهشت می‌شود و از پاداش الهی بهره‌مند می‌شوید.

(۲) روح طیبیه شما شایستگی دریافت بهترین نعمات بهشتی را دارد.

(۳) سلام بر شما، پاک شدید، وارد بهشت شوید و در آن جاودان بمانید.

(۴) سلام بر شما، وارد بهشت شوید به‌خاطر اعمالی که انجام دادید.

۴۹- کدام یک از عبارات زیر مفهوم صحیحی از حضور شاهدان و گواهان در دادگاه عدل الهی را به ذهن متبادر می‌سازد؟

(۱) رؤیت ظاهر و باطن اعمال انسان‌ها توسط ملائکه زائیده شهادت ایشان در روز قیامت است.

(۲) گواهی عالیّه پیامبران و امامان تابع عصمت ایشان از هر خطایی است.

(۳) عصمت از خطا و اشتباه پیامبران تابع شهادت ایشان در روز قیامت است.

(۴) مراقبت فرشتگان از انسان زاینده علم آن‌ها بر اعمال نیک انسان‌هاست.

۵۰- اولین حادثه‌ای که رخ می‌دهد تا آدمیان آماده دریافت پاداش و کیفر شوند، در کدام عبارت قرآنی نهفته است و در طی آن انسان‌های گناهکار از چه حالی برخوردارند؟

(۱) «یوم ترجف» - همواره از ترفند دروغ بهره برده و چشم‌هایشان از ترس به زیر افکنده است.

(۲) «یوم یبعثون» - همواره از ترفند دروغ بهره برده و چشم‌هایشان از ترس به زیر افکنده است.

(۳) «یوم یبعثون» - در جست‌وجوی مفری هستند و دل‌های آنان سخت هراسان است.

(۴) «یوم ترجف» - در جست‌وجوی مفری هستند و دل‌های آنان سخت هراسان است.

۵۱- کدام آیه شریفه، سخن رستگاران پس از خوش آمدگویی فرشتگان الهی را بیان می‌کند و همراهی با انبیای الهی در ورود به بهشت مربوط به کدام گروه از مردم است؟

- ۱) «خدا را سپاس که حزن و اندوه را از ما زدوده و ما را از درماندگی دور کرده است.» - صدیقان
- ۲) «خدا را سپاس که حزن و اندوه را از ما زدوده و ما را از درماندگی دور کرده است.» - شهیدان
- ۳) «خدای را سپاس که به وعده خود وفا و این جایگاه زیبا را به ما عطا کرد.» - شهیدان
- ۴) «خدای را سپاس که به وعده خود وفا و این جایگاه زیبا را به ما عطا کرد.» - صدیقان

۵۲- حقیقت توکل بر خدا، کدام است و اینکه می‌پنداریم چیزهایی به نفع ماست، اما در واقع به ضرر ماست، در کدام عبارت شریفه تأکید شده است؟

- ۱) اعتماد بر خدا و سپردن انجام کار به او - «عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم»
- ۲) اعتماد بر خدا و سپردن انجام کار به او - «عسی ان تحبوا شیئاً و هو شر لکم»
- ۳) تکیه بر خدا و واگذار کردن نتیجه کار به او - «عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم»
- ۴) تکیه بر خدا و واگذار کردن نتیجه کار به او - «عسی ان تحبوا شیئاً و هو شر لکم»

۵۳- مهم‌ترین علت اخذ الگوهای موفق برای حرکت در مسیر هدف چیست؟

- ۱) الگوها نشان می‌دهند راه ما موفقیت‌آمیز است.
- ۲) می‌توان از تجربه الگوهای موفق استفاده نمود.
- ۳) می‌توان مانند آنان عمل کرد و موفقیت کامل را به دست آورد.
- ۴) می‌توان از آن‌ها کمک گرفت و سریع‌تر به هدف رسید.

۵۴- اگر گفته شود «به عمل کار برآید به سخن دانی نیست.» و «محبت شدید مؤمنان به خدا ریشه در درون آن‌ها دارد.»، به ترتیب پیام کدام آیات ترسیم شده است؟

- ۱) «و من الناس من یتخذ من دون الله اندادا یحبونهم کحب الله» - «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف علیهم»
- ۲) «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحبکم الله» - «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف علیهم»
- ۳) «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحبکم الله» - «و الذین آمنوا اشد حبا لله»
- ۴) «و من الناس من یتخذ من دون الله اندادا یحبونهم کحب الله» - «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحبکم الله»

۵۵- در مناجات‌المحبین امام سجاد (ع) چه کسی غیر خدا را اختیار نمی‌کند و در انتهای آیه ۳۱ سوره آل عمران بعد از بیان ثمرات تبعیت از دستورات

خداوند و پیامبر، خداوند به کدام صفات خود تأکید می‌کند؟

- ۱) هرکس لذت دوستی با خدا را چشیده باشد. - علیم و قدیر
- ۲) هرکس با خدا انس گیرد. - علیم و قدیر
- ۳) هرکس با خدا انس گیرد. - غفور و رحیم
- ۴) هرکس لذت دوستی با خدا را چشیده باشد. - غفور و رحیم

۵۶- در کلام صادق آل محمد (ع)، عدم پذیرش نماز تابع چیست و ثمره بیان صادقانه عبارت «اهدنا الصراط المستقیم» چیست؟

(۱) نگاه با خشم به صورت پدر و مادر - دل نبستن به راه‌های انحرافی

(۲) نگاه با خشم به صورت پدر و مادر - قرار نگرفتن در زمره کسانی که راه را گم کرده‌اند.

(۳) غیبت کردن از شخص مسلمان - قرار نگرفتن در زمره کسانی که راه را گم کرده‌اند.

(۴) غیبت کردن از شخص مسلمان - دل نبستن به راه‌های انحرافی

۵۷- در کدام یک از موارد زیر مسافر باید روزه خود را حفظ کند؟

(۱) در هر صورتی اگر قبل از ظهر به وطنش رسیده باشد.

(۲) بعد از ظهر به وطنش رسیده باشد.

(۳) قبل از ظهر به مسافرتی برود که بیش از ۸ فرسخ است.

(۴) بعد از ظهر به مسافرتی برود که بیش از ۸ فرسخ است.

۵۸- عرضه نابه‌جای زیبایی زن، امحاکننده چیست و چرا خداوند احکام ویژه‌ای برای زنان قرار داده است؟

(۲) عفت و حیا - استحکام جلال و عزت نفس

(۱) تقوا و آراستگی - استحکام جلال و عزت نفس

(۴) عفت و حیا - حفظ نعمت زیبایی

(۳) تقوا و آراستگی - حفظ نعمت زیبایی

۵۹- کدام نیاز انسان موجب می‌شود دیگران ما را دوست داشته باشند و ما را تحسین کنند و هم‌چنین بر اساس کدام ویژگی، انسان‌ها در وجود خود

ارزش‌های والاتری می‌یابند که می‌توانند تحسین دیگران را برانگیزند؟

(۲) عفاف - عفاف

(۱) عفاف - مقبولیت

(۴) مقبولیت - مقبولیت

(۳) مقبولیت - عفاف

۶۰- قرآن کریم فایده استفاده از «جلباب» را با کدام عبارت شریفه تبیین می‌کند؟

(۲) «یدنین علیهن»

(۱) «ذلک ادنی ان یعرفن»

(۴) «استقال الذنوب»

(۳) «یغفر لکم ذنوبکم»

زبان انگلیسی ۱

دانش‌آموزان گرامی در صورتی که شما زبان غیرانگلیسی (فرانسه یا آلمانی) آزمون می‌دهید، سؤال‌های مربوط به خود را (در صورت حضوری بودن) از مسئولین حوزه و در صورت غیرحضوری بودن از سایت کانون دریافت کنید.

۱۵ دقیقه

مباحث کل کتاب زبان انگلیسی ۱
درس ۱ تا پایان درس ۴
صفحه ۱۵ تا صفحه ۱۱۹

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

- 61- As a teenager, I ... look at myself in the mirror whenever I wanted to go out with my friends.
1) was needing to have careful
2) needed to have carefully
3) needed to have a careful
4) was needing to have a carefully
- 62- There is no doubt that Russia's human rights record is not ... the United States, but it has improved, even allowing freedom of emigration.
1) as good as that of
2) as well as that of
3) the best of
4) better than
- 63- In his book, he explains how he and others helped organize conferences in which the members ... discussed solutions.
1) and themselves
2) themselves
3) they themselves
4) who they
- 64- Mr. Thomson agreed to give the final exam two days later, so we had some ... time to study better.
1) extra
2) proper
3) strange
4) continuous
- 65- To be honest, I really felt a moral ... to tell my parents the truth about what had happened yesterday.
1) stress
2) obligation
3) emotion
4) entertainment
- 66- I am very worried about my friend, Alex. I think he must have some ... problems, which have influenced the way he behaves recently.
1) familiar
2) domestic
3) foreign
4) generous
- 67- In 1966, the World Cup was stolen during a public showing of the trophy in England. ..., it was found a short time later in a trash container by a little dog named Pickles.
1) Largely
2) Fortunately
3) Patiently
4) Hopefully
- 68- Agatha Christie was one of the most successful writers in the history, and lots of her works were widely read, copied, ... and translated.
1) published
2) developed
3) defended
4) attracted

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

It seems unthinkable today not to provide children with a decent education. There is such ... (69)... academic achievement these days that it's easy to forget what a big problem illiteracy used to be. Being unable to read can be intensely embarrassing and can make someone feel like a ... (70)... failure. Someone who can't read is often understandably afraid of certain ... (71)... . The problem can seem unsolvable. However, if people have a good teacher and spend a reasonable amount of time on practicing, they can easily learn how to read and write. It is a matter of fact that being able to read can lead to an improved ... (72)... of life.

- 69- 1) a strongly emphasis at
2) strongly emphasis on
3) strong emphasis at
4) a strong emphasis on
- 70- 1) rapid
2) special
3) complete
4) probable

- 71- 1) destinations   2) situations   3) inventions   4) suggestions
72- 1) possibility   2) quality   3) action   4) schedule

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSEGE 1:

Many laws which have been passed in the various states of the United States over the years are now out of date and plain ludicrous. For example, the laws in one state make it illegal for men to go without their guns. Obviously, this law is broken daily. While it was once considered of utmost importance that a man be armed and ready for action, it is hardly necessary for a man to carry guns to work today. However, a man without a gun is also technically breaking the law.

On the other hand, another law makes it illegal to fasten one's horse to the fence surrounding the Capitol building. It is hard to imagine anyone riding a horse into the city and leaving it tied outside of the Capitol building today. One would have to go to great lengths in order to break this law.

These outdated laws remain on the record because the time needed for state lawmakers to debate the issues and make changes in the existing laws would keep the members from attending to more important current and relevant issues. It would also be hard to make people pay for the cost of removing or updating these laws. Consequently, it is likely that these laws will remain on the books.

73- What does the passage mainly discuss?

- 1) How men in some American states break laws every day
- 2) The reason why it is necessary for American men to carry a gun to work
- 3) The difficulty of breaking some laws in some cities of the United States
- 4) The fact that some laws, which were once important in America, are of no value now

74- The word "current" in paragraph 3 is closest in meaning to ... .

- 1) changing   2) recent
- 3) near   4) safe

75- What does the pronoun "it" in paragraph 1 refer to?

- 1) to carry guns to work   2) action
- 3) work   4) gun

76- Which of the following is NOT a reason for not updating old laws in the United States?

- 1) Discussing existing laws will take lawmakers' time.
- 2) There are other more important issues that need to be taken care of.
- 3) A record of these laws should remain in the books for future reference.
- 4) Updating these laws is expensive and people won't be willing to pay the cost.

PASSEGE 2:

If you want to make a great, healthy meal, why not start with a soup? The liquid in soup keeps you feeling full for a long time, and you can add many healthy ingredients—not only to make it delicious but to get your vitamins and minerals. Another great thing about soup is that you can use what you already have in your cupboard or refrigerator to make it.

For example, if you have a quart of chicken or vegetable broth, add it to a pot of water for the base. Throw in a few dried herbs, such as dill or bay leaves, as the pot heats up. If you have a small onion and a clove of garlic, peel and add them, too. Then, check the vegetable drawer in your refrigerator. If you find celery or carrots, chop up about a cup of each and toss them in. Green beans, cabbage, and zucchini also work well to add flavor, and you can even use frozen vegetables, such as peas or corn. Next, make your soup extra hearty and high in fiber by adding brown rice or whole-grain pasta. For protein, throw in cooked chicken or canned pinto beans.

Finally, bring the mixture to a boil, and then let it simmer for a while so that the vegetables become tender and the flavors blend together. This usually takes at least 30 minutes. But once it's ready, you'll see that this yummy meal was worth the wait!

77- What does the passage mainly discuss?

- 1) It explains why soup is healthy.
- 2) It entertains the reader with a story about soup.
- 3) It explains how to make a healthy soup.
- 4) It tries to make readers believe that soup is the best.

78- Which of the following best describes the function of the underlined sentence in paragraph 2?

- 1) It supports the point made in paragraph 1.
- 2) It gives an example to compare two different ideas.
- 3) It adds another reason why soup is a healthy food.
- 4) It disagrees with the point made in paragraph 1 by giving an example.

79- Which of the following is implied in the passage about the author's opinion about making soup?

- 1) A well-stocked kitchen is needed in order to make a healthy soup.
- 2) People should use only ingredients they are familiar with to make soup.
- 3) A person who is going to make soup should shop a lot of things before starting.
- 4) Making soup does not require a lot of planning.

80- Why does the author end the passage with the sentence, "But once it's ready, you'll see that this yummy meal was worth the wait!"?

- 1) To inspire readers to make a healthy soup
- 2) To show readers that making soup takes a long time
- 3) To help readers understand how to make soup
- 4) To tell readers that soup is easy to make

صبح جمعه

۱۴۰۰/۱۱/۸

زمان شروع آزمون اختصاصی: ۹:۱۵

زمان پایان آزمون اختصاصی: ۱۱:۴۵

آزمون ۸ بهمن ماه ۱۴۰۰

آزمون اختصاصی

گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون بر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی	۱	۲	۳	۴	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷	
تاریخ	۱	۲	۴	۶	۷	
جغرافیا	۱	۲	۴	۵	۷	
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
منطق و فلسفه	۱	۲	۳	۴	۶	
روان‌شناسی	۱	۲	۴	۵	۷	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱) و (۲)	اجباری	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۵
۲	اقتصاد	اجباری	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۰
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰
۴	عربی زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۵	تاریخ (۱) و (۲)	انتخابی	۲۰	۱۵۱	۱۷۰	۱۵
						۱۵
۶	جغرافیا (۱) و (۲)	انتخابی	۲۰	۱۷۱	۱۹۰	۱۵
۷	جامعه‌شناسی (۱)	اجباری	۲۰	۱۹۱	۲۱۰	۲۰
۸	منطق	اجباری	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۰
۹	فلسفه یازدهم	اجباری	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰
۱۰	روان‌شناسی	اجباری	۲۰	۲۳۱	۲۵۰	۲۰

ریاضی و آمار (۱) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

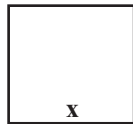
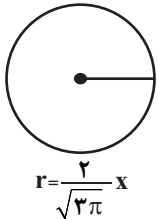
ریاضی و آمار (۱):
معادله درجه دوم، تابع
صفحه‌های ۹ تا ۷۰
ریاضی و آمار (۲):
تابع
صفحه‌های (۲) تا ۵۴

۸۱- جواب معادله $\frac{4x+1}{3} - \frac{3x}{4} = \frac{9x}{12}$ کدام است؟

- (۱) ۲
(۲) ۱
(۳) $\frac{3}{4}$
(۴) $\frac{4}{3}$

۸۲- اگر مجموع مساحت‌های دو شکل مقابل برابر ۲۱ باشد، محیط مربع کدام است؟

- (۱) ۳
(۲) ۹
(۳) ۱۲
(۴) ۲۱

۸۳- در مورد معادله درجه دوم $ax^2 + bx - 4 = 0$ کدام گزینه همواره درست است؟

- (۱) اگر $a < 0$ باشد، ریشه حقیقی ندارد.
(۲) اگر $a = 0$ و $b \neq 0$ باشد، ریشه حقیقی ندارد.
(۳) اگر $b = 0$ و $a < 0$ باشد، دو ریشه حقیقی متمایز دارد.
(۴) اگر $a > 0$ باشد، قطعاً دو ریشه حقیقی متمایز دارد.

۸۴- مجموع معکوس‌های دو عدد طبیعی متوالی برابر $\frac{5}{6}$ است. عدد طبیعی کوچکتر کدام است؟

- (۱) ۶
(۲) ۳
(۳) ۷
(۴) ۲

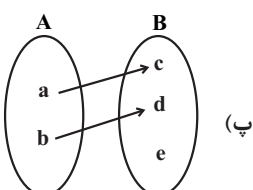
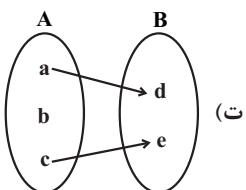
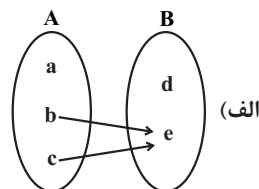
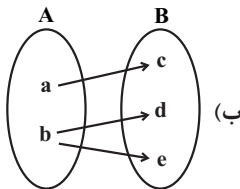
۸۵- چه تعداد از روابط زیر همواره تابع است؟

- الف) رابطه‌ای که به هر عدد طبیعی، مجموع شمارنده‌های طبیعی آن عدد را نسبت می‌دهد.
ب) رابطه‌ای که به هر عدد طبیعی a ، عددی که مربع آن برابر a باشد را نسبت می‌دهد.
ج) رابطه‌ای که به هر عدد طبیعی، مجذور آن عدد را نسبت می‌دهد.
د) رابطه‌ای که به هر فرد، کدملی او نسبت داده می‌شود.

- (۱) ۴
(۲) ۳
(۳) ۲
(۴) ۱

۸۶- در رابطه $R = \{(2,1), (3,4), (5,1), (2,4), (3,4), (1,1)\}$ با حذف حداقل چند عضو از رابطه، یک تابع حاصل می‌شود؟

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) هیچ عضو

۸۷- چه تعداد از نمودارهای زیر، بیانگر نمودار تابع نیست؟

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) ۴

۸۸- در تابع $f(x) = \frac{2x+1}{3}$ اگر $f: A \rightarrow B$ باشد، حاصل $ab - cd$ کدام است؟
 $A = \{1, -2, a, b\}$ و $B = \{0, 3, c, d\}$

- (۱) -۱ (۲) -۳ (۳) ۱ (۴) ۳

۸۹- در تابع خطی $f(x) = (a-1)x + 2b$ ، اگر $f(1) = 4$ و $f(-1) = 2$ باشد، مقدار $f(a)$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) $\frac{11}{2}$ (۳) ۶ (۴) $\frac{13}{2}$

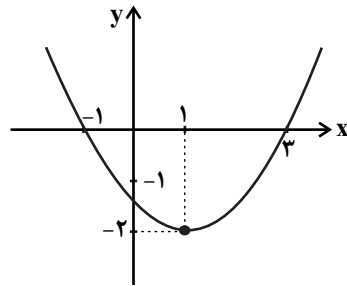
۹۰- تابع $f(x) = -3x + 7$ را با دامنه $\{-49, -48, \dots, 0, 1, \dots, 49, 50\}$ در نظر بگیرید، میانگین عضوهای برد تابع f ، کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) $5/5$ (۳) ۶ (۴) $6/5$

۹۱- در یک سری از مثلث‌ها با قاعده a و ارتفاع h رابطه $a + 2h = 8$ برقرار است. ماکزیمم مساحت این مثلث‌ها کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۶

۹۲- ضابطه سهمی نمودار مقابل کدام است؟

(۱) $y = \frac{1}{3}x^2 - x - \frac{3}{2}$

(۲) $y = -\frac{1}{3}x^2 + x + \frac{3}{2}$

(۳) $y = 2x^2 + x + \frac{3}{2}$

(۴) $y = x^2 - x - 3$

۹۳- چه تعداد از موارد زیر همواره صحیح است؟

(الف) اگر f تابعی ثابت باشد، برد آن فقط شامل یک عدد صحیح است.

(ب) در تابع ثابت، مجموع اعضای دامنه، از مجموع اعضای برد بیشتر است.

(ج) اگر دامنه و برد تابعی برابر باشد، آن تابع همانی است.

(د) ممکن نیست که تابعی هم ثابت باشد و هم همانی.

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۹۴- اگر $f(x) = x^2 - 1$ و $g(x)$ تابع ثابت باشد که از نقطه $(1, f(2))$ عبور می‌کند، حاصل عبارت $f(0) - g(0)$ کدام است؟

- (۱) -۳ (۲) ۳ (۳) -۴ (۴) ۴

۹۵- در تابع $f(x) = \begin{cases} 2x^2 + ax, & x < 0 \\ a^2 - 2, & 0 \leq x < 4 \\ ax - 5, & x \geq 4 \end{cases}$ اگر $f(-1) + f(\sqrt{2}) = 6$ و $f(4) = f(\sqrt{4})$ باشد، حاصل $f(-2) + f(6)$ کدام است؟

۱۱ (۴)

۹ (۳)

۱۲ (۲)

۱۵ (۱)

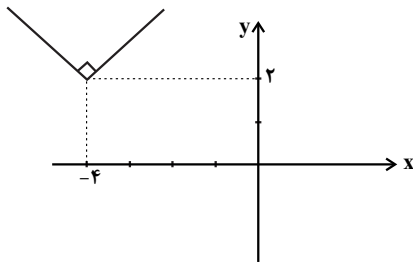
۹۶- نمودار تابع $f(x) = \begin{cases} (x-1)(x+1), & x \geq 0 \\ -3, & x < 0 \end{cases}$ نمودار کدام خط زیر را در هیچ نقطه‌ای قطع نمی‌کند؟

$y = 0$ (۴)

$y = -1$ (۳)

$y = -3$ (۲)

$y = -2$ (۱)

۹۷- اگر شکل مقابل، نمودار تابع $f(x) = |x + \frac{a}{p}| + b$ باشد، مقدار $af(2)$ کدام است؟

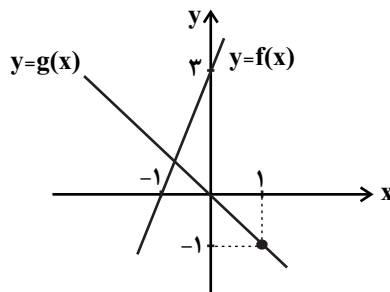
۱۰ (۱)

۹۶ (۲)

-۳۲ (۳)

۶۴ (۴)

۹۸- فرض کنید نمودار تابع‌های خطی $y = f(x)$ و $y = g(x)$ در صفحه مختصات مطابق شکل زیر داده شده باشد، مقدار $\frac{(f+g)(2)}{f^2(\frac{-1}{3})}$ کدام است؟

$\frac{5}{3}$ (۱)

$\frac{3}{5}$ (۲)

$\frac{7}{4}$ (۳)

$\frac{9}{2}$ (۴)

۹۹- اگر توابع $f = \{(1, 2), (3, 5), (6, 8)\}$ و $g = \{(1, 4), (3, 7), (5, 4)\}$ مفروض باشند، میانگین اعضای برد تابع $\frac{f+g}{f-g}$ چند واحد با میانگین اعضای

برد تابع $\frac{f \times g}{f+g}$ اختلاف دارد؟

۳۹ (۴)

۳۸ (۳)

۳۷ (۲)

۳۶ (۱)

۱۰۰- اگر $f(x) = a \left[\frac{x+1}{2} \right]$ و $g(x) = 2x^2 + 5x + a^2$ و $a < 0$ باشد و داشته باشیم $(f+g)(-2) = 0$ ، حاصل $(g-f)(2)$ کدام است؟ ([ ]، نماد

جزء صحیح است.)

-۲۰ (۴)

-۱۸ (۳)

۲۰ (۲)

۱۸ (۱)

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

آشنایی با اقتصاد
نهادهای پولی و مالی
توسعه اقتصادی
(رشد، توسعه و پیشرفت)
صفحه‌های ۸۴ تا ۷

۱۰۱- کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

- (الف) «مواد خام استخراج شده از معادن» و «کامیون برای شرکت‌های حمل و نقل» به ترتیب به کدام یک از عوامل تولید اشاره می‌کند؟
- (ب) «پرورش ماهی»، «بهره‌برداری از معدن نقره»، «ساخت پنجره از ورقه‌های فولادی» و «نصب پنجره توسط نصب‌کننده» به ترتیب به کدام مرحله از مراحل تولید اشاره دارند؟
- (ج) در رابطه با واقعیت کدام گزینه نادرست است؟
- (د) عبارت «این فعالان عرصه اقتصاد با هدف ایجاد نظم، انضباط و نظارت بر عملکرد اقتصاد یا تأمین برخی نیازهای عمومی، فعالیت می‌کنند.» به کدام بازیگران و فعالان عرصه اقتصاد اشاره دارد؟

- (۱) (الف) زمین - سرمایه فیزیکی، (ب) حیات، احیا، صنعت، (ج) دانشمندان علوم اقتصادی هم موضوعات اقتصادی مانند تولید، مصرف، توزیع، تجارت، قیمت، رشد و پیشرفت، فقر و مالیات و ... را با روش‌های علمی مورد مطالعه قرار می‌دهند. (د) سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی و جهانی
- (۲) (الف) زمین - سرمایه فیزیکی، (ب) احیا، حیات، صنعت، خدمات، (ج) دانشمندان علوم اقتصادی نمی‌توانند مانند سایر دانشمندان علوم بشری، موضوعات اقتصادی را با روش‌های علمی مورد مطالعه قرار دهند. (د) بازیگران کلان
- (۳) (الف) سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی، (ب) حیات، احیا، صنعت، خدمات، (ج) یکی از علت‌های توجه اسلام به اقتصاد، اهمیت روز افزون مسائل اقتصادی در اجتماع و حیات جمعی انسان‌ها و تأثیر عوامل اقتصادی بر همه جنبه‌های زندگی فرد، خانواده و جامعه است. (د) بازیگران خرد
- (۴) (الف) سرمایه فیزیکی - منابع طبیعی، (ب) احیا، احیا، خدمات، صنعت، (ج) دانش اقتصاد با دقت درباره انواع منافع و هزینه‌ها کمک می‌کند انسان‌ها، سازمان‌ها و کشورها در استفاده از منابع و امکاناتشان بهترین‌ها را انتخاب کنند. (د) بازیگران کلان

۱۰۲- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۳۳ نفر کارمند و تولید سالیانه ۲۰,۰۰۰ دستگاه هر یک به ارزش: ۷۰,۰۰۰ ریال، کدام است؟

۱	اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد کارمند	۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال
۳	هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌آلات	$\frac{۵}{۹}$ حقوق سالیانه کارمندان
۴	هزینه خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه	۱۲۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال

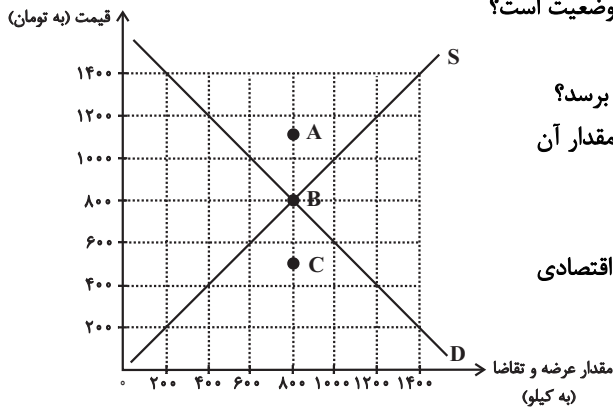
(۲) سود ۵۰۲,۸۰۰,۰۰۰ ریال، زیان

(۱) زیان ۵۰۸,۳۰۰,۰۰۰ ریال، سود

(۴) زیان ۵۰۲,۸۰۰,۰۰۰ ریال، سود

(۳) سود ۵۰۸,۳۰۰,۰۰۰ ریال، زیان

۱۰۳- با توجه به نمودار عرضه و تقاضای زیر: (به ترتیب از راست به چپ)

الف) منحنی «تقاضا - قیمت» و «عرضه - قیمت» کدام است و هر یک در کدام وضعیت است؟

ب) مقدار «قیمت تعادلی»، «تقاضای تعادلی» و «عرضه تعادلی» کدام است؟

ج) مقدار تقاضا در قیمت ۱۰۰۰ تومان باید چه میزان تغییر کند تا بازار به تعادل برسد؟

د) به ترتیب، در کدام سطح از قیمت، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

ه) در نقاط A و C، به ترتیب بازار با چه وضعیتی روبه‌رو است؟

و) کدام عامل موجب از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا و هماهنگی رفتار اقتصادی

تولیدکننده و مصرف‌کننده در سطح قیمت ۴۰۰ تومان می‌شود؟

۱) الف) D (نزولی) - S (صعودی)، ب) ۸۰۰ - ۸۰۰ - ۸۰۰، ج) ۲۰۰ کیلو افزایش یابد. د) ۸۰۰ تومان - ۶۴۰,۰۰۰ تومان، ه) کمبود تقاضا - مازاد تقاضا، و) افزایش قیمت به میزان ۴۰۰ تومان

۲) الف) D (نزولی) - S (صعودی)، ب) ۸۰۰ - ۸۰۰ - ۸۰۰، ج) ۲۰۰ کیلو کاهش یابد. د) ۱۴۰۰ تومان - ۱,۹۶۰,۰۰۰ تومان، ه) کمبود عرضه - مازاد عرضه، و) افزایش قیمت به میزان ۶۰۰ تومان

۳) الف) S (صعودی) - D (نزولی)، ب) ۱۲۰۰ - ۴۰۰ - ۱۲۰۰، ج) ۱۰۰۰ کیلو افزایش یابد. د) ۱۴۰۰ تومان - ۱,۹۶۰,۰۰۰ تومان، ه) کمبود عرضه - مازاد عرضه، و) افزایش قیمت به میزان ۶۰۰ تومان

۴) الف) S (صعودی) - D (نزولی)، ب) ۱۲۰۰ - ۴۰۰ - ۱۲۰۰، ج) ۱۰۰۰ کیلو کاهش یابد. د) ۸۰۰ تومان - ۶۴۰,۰۰۰ تومان، ه) کمبود تقاضا - مازاد تقاضا، و) افزایش قیمت به میزان ۴۰۰ تومان

۱۰۴- فردی یک زمین زراعی در اختیار دارد. این فرد می‌تواند خود بر روی زمین کار کند و با کشت محصول گندم، سالانه درآمدی معادل ۱۰ میلیون ریال کسب کند یا آن را به فرد دیگری اجاره دهد و ماهانه مبلغ ۵۰۰ هزار ریال دریافت کند. این فرد «.....» و هزینه فرصت وی برابر خواهد بود با «.....».

۱) خود بر روی زمین کار خواهد کرد - ۶ میلیون ریال درآمدی که می‌توانست سالانه با اجاره دادن زمین کسب کند.

۲) زمین خود را اجاره می‌دهد - ۱۰ میلیون ریال درآمدی که فرد می‌توانست با کار کردن بر روی زمین خود کسب کند.

۳) خود بر روی زمین کار خواهد کرد - ۱۰ میلیون ریال درآمدی که فرد با کار کردن بر روی زمین خود کسب می‌کند.

۴) زمین خود را اجاره می‌دهد - ۶ میلیون ریال درآمدی که با اجاره دادن زمین کسب می‌کند.

۱۰۵- جدول زیر، نمودار «تقاضا، عرضه و قیمت» در یک جامعه فرضی است در این صورت، کدام ردیف جدول بیانگر:

الف) «مازاد عرضه» است؟ ب) «کمبود عرضه» است؟ ج) برابری میان «تقاضا و عرضه» است و نام اصطلاح اقتصادی آن چیست؟

ردیف	قیمت (به ریال)	مقدار تقاضا (به کیلو)	مقدار عرضه (به کیلو)
۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰
۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۳	۲۰۰	۸۰۰	۴۰۰
۴	۲۵۰	۶۰۰	۶۰۰
۵	۳۰۰	۴۰۰	۸۰۰
۶	۳۵۰	۲۰۰	۱۰۰۰
۷	۴۰۰	۰	۱۲۰۰

۱) الف) ردیف ۳، ب) ردیف ۵، ج) ردیف ۴ - مقدار تعادلی

۲) الف) ردیف ۳، ب) ردیف ۵، ج) ردیف ۷ - قیمت تعادلی

۳) الف) ردیف ۵، ب) ردیف ۳، ج) ردیف ۴ - قیمت و مقدار تعادلی

محل انجام محاسبات

۱۰۶- موارد کدام گزینه تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) در مورد کالایی مانند دارو ککش قیمتی تقاضا ... و شیب منحنی تقاضا ... است، یعنی ...

(ب) شرکت توانیر در کشور ما و شرکت پخش و پالایش فرآورده‌های نفتی به ترتیب دارای بازار ... و ... هستند.

(۱) (الف) کم - زیاد - عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت کم است. (ب) انحصار در خرید و فروش - انحصار در فروش

(۲) (الف) زیاد - کم - عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت زیاد است. (ب) انحصار در خرید و فروش - انحصار در فروش

(۳) (الف) کم - زیاد - عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت کم است. (ب) انحصار در فروش - انحصار در خرید و فروش

(۴) (الف) زیاد - کم - عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت زیاد است. (ب) انحصار در فروش - انحصار در خرید و فروش

۱۰۷- در یک جامعه فرضی، چنانچه کشاورزان یک کیلوگرم پنبه تولیدی خود را به ارزش ۶۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی بفروشند. کارگاه‌های

ریسندگی نیز این مقدار پنبه را به مقداری نخ تبدیل کرده و به ارزش ۷۵۰۰ ریال به کارگاه‌های پارچه‌بافی بفروشند و در کارگاه‌های پارچه‌بافی، نخ

به پارچه تبدیل شده و به مبلغ ۱۱,۰۰۰ ریال به کارگاه‌های تولید پوشاک فروخته شود و در این کارگاه‌ها پارچه به پوشاک تبدیل شده و به مبلغ

۱۹,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با توجه به این داده و ستاده‌ها:

(الف) ارزش افزوده مرحله دوم و چهارم، کدام است؟

(ب) به جز این روش چه روش‌های دیگری برای محاسبه تولیدات کلی وجود دارد و عناوین آن کدام است؟

(ج) در کدام روش محاسبه «تولیدات کلی» نگران اندازه‌گیری «تولیدات واسطه‌ای و مواد اولیه» نیستیم چرا که ارزش پولی همه آن‌ها در محاسبه

کالاها و خدمات نهایی خودبه‌خود اندازه‌گیری شده است. در ضمن روشی که در آن با جمع زدن همه اجزای سهمیم در روند تولید، عایدی همه

بازیگران و فعالان اقتصادی داخلی یا ملی، «تولید کل» محاسبه شود، چه نام دارد؟

(د) اقتصاددانان چه روشی را جهت اجتناب از اشتباه در محاسبه تولید کل ارائه می‌کنند؟

(۱) (الف) ۸۰۰۰ - ۱۰۰۰ (ب) روش هزینه‌ای - روش تولید، (ج) روش درآمدی - روش هزینه‌ای، (د) دو روش را به کار می‌گیرند و میانگین آن‌ها را منظور می‌دارند.

(۲) (الف) ۳۵۰۰ - ۶۵۰۰ (ب) روش درآمدی - روش تولید، (ج) روش هزینه‌ای - روش درآمدی، (د) هر سه روش را به کار می‌گیرند و میانگین آن‌ها را منظور می‌دارند.

(۳) (الف) ۱۰۰۰ - ۸۰۰۰ (ب) روش درآمدی - روش هزینه‌ای، (ج) روش هزینه‌ای - روش درآمدی، (د) حداقل دو روش را به کار می‌گیرند و نتایج را با هم مقایسه می‌کنند.

(۴) (الف) ۶۵۰۰ - ۳۵۰۰ (ب) روش هزینه‌ای - روش درآمدی، (ج) روش درآمدی - روش هزینه‌ای، (د) هر سه روش مورد استفاده قرار می‌گیرد در هر کدام بیشتر بود آن منظور می‌شود.

۱۰۸- در یک جامعه فرضی یک دستگاه کالای سرمایه‌ای را به قیمت ۹۰ میلیارد ریال خریداری کرده‌ایم و عمر مفید آن ۶ سال است. در این صورت

به ترتیب از راست به چپ:

(الف) هر سال چند میلیارد ریال به‌عنوان هزینه استهلاک باید کنار بگذاریم؟

(ب) چنانچه در چهار سال آخر عمر مفید این کالای سرمایه‌ای ۱۰ درصد کاهش قیمت داشته باشد؛ مجموع هزینه استهلاک سه سال آخر چند

میلیارد ریال خواهد بود؟

(ج) قیمت جدید کالای سرمایه‌ای چند میلیارد ریال است؟

(۲) (الف) ۱۵، (ب) ۴۰/۵، (ج) ۸۱

(۱) (الف) ۱۲، (ب) ۴۵، (ج) ۹۹

(۴) (الف) ۱۵، (ب) ۴۵، (ج) ۸۱

(۳) (الف) ۱۲، (ب) ۴۰/۵، (ج) ۹۹

۱۰۹- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر به ترتیب:

(الف) تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۹ و

(ب) تولید کل به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۸ چند ریال است؟

کالا	سال ۱۳۹۷ (پایه)		سال ۱۳۹۸		سال ۱۳۹۹	
	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	مقدار	قیمت
A	۱۲۵	۲۵۰	۱۵۲	۳۴۲	۱۳۰	۴۱۵
B	۱۸۰	۳۲۵	۲۲۰	۳۵۰	۱۶۵	۴۲۰

(۱) الف (۱۲۳,۲۵۰، ب) ۱۹۰,۵۰۰ (۲) الف (۱۰۹,۵۰۰، ب) ۱۲۳,۲۵۰

(۳) الف (۱۰۹,۵۰۰، ب) ۱۳۲,۵۰۰ (۴) الف (۱۲۳,۲۵۰، ب) ۱۰۹,۵۰۰

۱۱۰- جدول زیر دربردارنده «اقلام درآمدی» است که در طول یکسال نصیب اعضای یک جامعه فرضی شده است، با توجه به مندرجات جدول:

(الف) «درآمد ملی» این جامعه چند میلیارد ریال است؟

(ب) «معنا و مفهوم سرانه» چیست؟

(ج) کدام ردیف جدول «قیمت خدمات سرمایه» و کدام «اجاره‌بها یا وجوه مربوط به اجاره» است؟

(د) «درآمد سرانه» این جامعه، چند ریال است؟

قابل توجه: درآمد کارمندان و کارگران موضوع ردیف‌های ۲ و ۶ به تفکیک محاسبه شده است.

ردیف	اقلام درآمدی	ارزش
۱	درآمد «صاحبان سرمایه»	۹۸۶ میلیارد ریال
۲	درآمد «حقوق‌بگیران»	$\frac{1}{3}$ مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۷
۳	درآمد «صاحبان مشاغل آزاد»	$\frac{2}{5}$ مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۵
۴	جمعیت کل کشور	۴۵ میلیون نفر
۵	سود «شرکت‌ها و مؤسسات»	۸۹۴ میلیارد ریال
۶	دستمزدها	$\frac{1}{6}$ سود «شرکت‌ها و مؤسسات»
۷	درآمد «صاحبان املاک و مستغلات»	۷۸۷ میلیارد ریال

(۱) الف (۴۱۵۹، ب) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان «درآمد یا تولید» آن جامعه، (ج) ردیف: ۱ و ۷، (د) ۹۲,۴۲۲

(۲) الف (۴۱۵۹، ب) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان «درآمد» آن جامعه، (ج) ردیف: ۱ و ۷، (د) ۹۴,۲۲۲

(۳) الف (۴۵۱۹، ب) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان «تولید یا درآمد» آن جامعه، (ج) ردیف: ۱ و ۵، (د) ۹۴,۲۲۲

(۴) الف (۴۱۵۹، ب) سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان «تولید» آن جامعه، (ج) ردیف: ۱ و ۵، (د) ۹۴,۲۲۲

۱۱۱- با توجه به مندرجات جدول زیر، چنانچه مجموع ارزش اقلام «پوشاک، ماشین‌آلات و مواد غذایی» در یک جامعه فرضی ۱۶۵ میلیارد ریال باشد، در این صورت:

A	ارزش تولید خارجیان مقیم کشور	۳۰ میلیارد ریال
B	هزینه استهلاک	$\frac{1}{5}$ ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند
C	جمعیت کل کشور	۱۱۰ میلیون نفر
D	ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند	۸۵ میلیار ریال
E	ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{2}{3}$ ارزش تولید خارجیان مقیم کشور

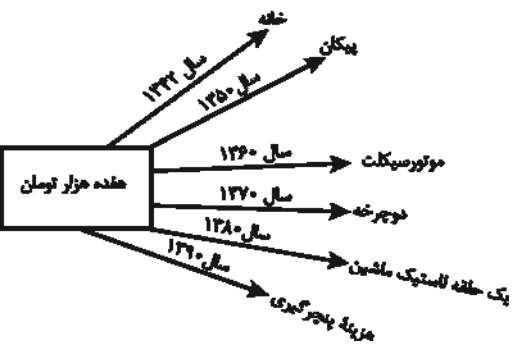
- (الف) تولید «ناخالص ملی» چند میلیارد ریال است؟
 (ب) تولید «ناخالص داخلی» چند میلیارد ریال است؟
 (ج) تولید «خالص ملی سرانه» در این جامعه چند ریال است؟
 (۱) الف (۲۷۰، ب) (۲۱۵، ج) (۲۳۰۰
 (۲) الف (۲۰۷، ب) (۲۱۵، ج) (۳۲۰۰
 (۳) الف (۲۷۰، ب) (۲۵۱، ج) (۲۳۰۰
 (۴) الف (۲۰۷، ب) (۲۵۱، ج) (۳۲۰۰

۱۱۲- عبارات کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش زیر است و جاهای خالی زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

- (الف) با جریان یافتن پول‌های کاغذی و اعتبار و اعتماد به آن‌ها، کم کم مؤسسات مالی روی کار آمدند که کار اصلی آن‌ها ..... و ..... بود.
 (ب) «.....» قراردادی بازرگانی است که به موجب آن دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی سرمایه نقدی یا جنسی خود را به شکل مشاع و به منظور ایجاد سود در هم می‌آمیزند.
 (ج) سپرده «.....» حسابی است که پول مشتری برای مدتی تقریباً طولانی در آن نگهداری می‌شود و مشتری تا زمان سررسید، حق برداشت از آن را ندارد.
 (د) اگرچه طبق قانون، «.....» سند بهادار بدون تاریخ است، در کشور ما براساس عرف، به غلط از آن به جای سند اعتباری ..... استفاده می‌شود.
 (ه) عبارت کدام گزینه در ارتباط با بانک‌های تخصصی نادرست است؟

- (۱) الف) حفظ و تأمین امنیت پول - آسان‌سازی نقل و انتقال آن از شهری به شهر دیگر، (ب) مشارکت حقوقی، (ج) مدت‌دار، (د) سفته - کوتاه‌مدت، (ه) فقط به فعالان عرصه خاصی از اقتصاد، ارائه خدمات می‌کند مثل بانک توسعه صادرات.
 (۲) الف) حفظ و تأمین امنیت پول - آسان‌سازی نقل و انتقال آن از شهری به شهر دیگر، (ب) مشارکت مدنی، (ج) مدت‌دار، (د) چک - مدت‌دار، (ه) صرفاً نقش آسان‌سازی مبادلات را دارد مثل بانک کشاورزی.
 (۳) الف) اعطای وام به مردم - حفظ و تأمین امنیت پول، (ب) مشارکت مدنی، (ج) پس‌انداز، (د) چک - مدت‌دار، (ه) می‌تواند شرکت‌ها و واحدهای تولیدی تأسیس کند.
 (۴) الف) پرداخت بدهی مشتریان - نقل و انتقال وجوه در کشور، (ب) مشارکت حقوقی، (ج) پس‌انداز، (د) سفته - کوتاه مدت، (ه) فقط به فعالان عرصه خاصی از اقتصاد، ارائه خدمات می‌کند مثل بانک کشاورزی.

۱۱۳- با توجه به نمودار زیر:

(الف) قدرت خرید پول در جامعه وابسته به چیست؟

(ب) رابطه قدرت خرید پول با ... یک رابطه غیرمستقیم است.

(ج) چرا پول قدرت خرید خود را از دست داده است؟

- (۱) الف) حجم پول موجود در کشور، (ب) نقدینگی، (ج) چون در جامعه، نابرابری عرضه و تقاضا وجود دارد.
 (۲) الف) حجم پول موجود در کشور، (ب) سطح عمومی قیمت‌ها، (ج) زیرا نتوانسته در طول زمان ارزش خود را حفظ کند.
 (۳) الف) سطح عمومی قیمت‌ها، (ب) سطح عمومی قیمت‌ها، (ج) زیرا نتوانسته در طول زمان ارزش خود را حفظ کند.

(۴) الف) سطح عمومی قیمت‌ها، (ب) نقدینگی، (ج) چون در جامعه، نابرابری عرضه و تقاضا وجود دارد.

۱۱۴- جدول زیر بیانگر قیمت سه نوع کالا در یک سال معین است. چنانچه درصد تورم در قیمت این کالاها برابر باشد، قیمت کالای B و A به ترتیب در ابتدای

کالا	قیمت	ابتدای سال (به ریال)	انتهای سال (به ریال)
A	۹,۵۵۰,۲۰۰ - ۵,۶۵۰,۹۲۶	۶,۵۰۵,۲۰۰	؟
B	۹,۳۱۲,۷۱۰ - ۶,۶۵۰,۳۰۰	؟	۸,۶۴۴,۸۰۶
C	۹,۹۵۲,۹۵۶ - ۶,۶۵۰,۳۰۰	۱,۱۲۰,۲۰۰	۱,۷۱۳,۹۰۶

سال و انتهای سال چند ریال است؟

(۱) ۹,۵۵۰,۲۰۰ - ۵,۶۵۰,۹۲۶

(۲) ۹,۳۱۲,۷۱۰ - ۶,۶۵۰,۳۰۰

(۳) ۹,۹۵۲,۹۵۶ - ۶,۶۵۰,۳۰۰

(۴) ۹,۹۵۲,۹۵۶ - ۵,۶۵۰,۲۰۰

۱۱۵- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است، با توجه به مندرجات جدول:

(الف) ارزش پولی مسکوکات موجود در دست مردم، چقدر است؟

(ب) میزان حجم شبه پول این جامعه چه قدر است؟

(ج) حجم کل پول موجود یا کل نقدینگی این جامعه، کدام است؟

۱	ارزش پولی حساب‌های قرض‌الحسنه	۱۵۲۰ واحد
۲	ارزش پولی مجموع مسکوکات موجود در دست مردم	$\frac{2}{3}$ موجودی اسکناس‌ها
۳	ارزش پولی مجموع اسکناس‌ها	۱۸۰۰ واحد
۴	ارزش پولی سپرده‌های دیداری	۶۵۰ واحد
۵	ارزش پولی موجودی سپرده‌های مدت‌دار مردم	۳۱۰ واحد
۶	ارزش پولی مجموع سپرده‌های دیداری و غیردیداری مردم	۱۹۵۰ واحد

(۲) الف) ۱,۲۰۰ (ب) ۲,۷۵۰ (ج) ۴۶۷۰

(۱) الف) ۱,۲۰۰ (ب) ۲,۸۲۰ (ج) ۶۴۷۰

(۴) الف) ۱,۰۵۰ (ب) ۲,۷۵۰ (ج) ۴۶۷۰

(۳) الف) ۱,۰۵۰ (ب) ۲,۸۲۰ (ج) ۶۴۷۰

۱۱۶- کدام گزینه در خصوص بازار سرمایه، صحیح است؟

(۱) منظور از اوراق بهادار، اسنادی است که در فرایند تأمین منابع مالی به عنوان تضمین صادر می‌شود؛ این اوراق به سه دسته کلی (۱- اوراق سهام، ۲- اوراق مشارکت و ۳- سفته) تقسیم می‌شود.

(۲) در بورس کالا بیشتر کالاهای نهایی و سرمایه‌ای مانند انواع ماشین‌آلات و ابزارآلات تولیدی مورد معامله قرار می‌گیرد.

(۳) شرکت‌های سهامی به دو نوع عام و خاص تقسیم می‌شوند که فقط شرکت‌های سهامی خاص می‌توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند و بفروشند.

(۴) بورس کالا، محل مبادلات کاغذی آن کالا است و کالایی در آن مبادله نمی‌شود.

۱۱۷- افراد یا مؤسسات خصوصی با خرید این اوراق، ضمن دریافت سود علی‌الحساب در فواصل زمانی مشخص شده، اصل طلب خود را در زمان سررسید دریافت می‌کنند.

الف) نام این اوراق چیست؟ (ب) طول مدت بازپرداخت آن‌ها چه قدر است؟ (ج) عنوان اقتصادی این اسناد کدام است؟

(۲) سفته، بیش از یک سال، اعتباری دیداری

(۱) اسناد خزانه، سه ماه، اعتباری کوتاه‌مدت

(۴) اوراق مشارکت، اغلب بیش از یک سال، اعتباری بلندمدت

(۳) اوراق سهام، کم‌تر از یک سال، اعتباری میان‌مدت

۱۱۸- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با تأثیر بورس بر اقتصاد جامعه، عبارات زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

- (الف) از طریق جذب و به کار انداختن ... ، حجم سرمایه‌گذاری در جامعه را افزایش می‌دهد.
 (ب) با تشویق مردم به ... و به‌کارگیری آن در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است.
 (ج) بورس و فعالیت‌های مربوط به آن، سرمایه‌های لازم برای اجرای پروژه‌های بزرگ ... را فراهم می‌آورد.

- (۱) سرمایه‌های جاری - پس‌انداز - دولتی
 (۲) سرمایه‌های جاری - سرمایه‌گذاری - دولتی و خصوصی
 (۳) سرمایه‌های راکد - پس‌انداز - دولتی و خصوصی
 (۴) سرمایه‌های راکد - سرمایه‌گذاری - خصوصی

۱۱۹- در کدام گزینه به ترتیب مثالی برای «بانک تخصصی - بانک سرمایه‌گذاری - بانک توسعه‌ای - بانک تجاری» بیان شده است؟

- (۱) بانک توسعه صادرات - بانک ایران و اروپا - بانک توسعه اسلامی مستقر در جدّه - بانک ملی
 (۲) بانک ملی - بانک توسعه صادرات - بانک توسعه اسلامی مستقر در جدّه - بانک ایران و اروپا
 (۳) بانک ملی - بانک توسعه صادرات - بانک ایران و اروپا - بانک توسعه اسلامی مستقر در جدّه
 (۴) بانک توسعه صادرات - بانک ایران و اروپا - بانک ملی - بانک توسعه اسلامی مستقر در جدّه

۱۲۰- جدول اطلاعاتی زیر که مربوط به شاخص‌های اقتصادی و انسانی کشورهاست، از کتاب درسی اقتباس شده است. گزینه کامل‌کننده اطلاعات، به ترتیب

حروف، کدام است؟

ردیف	گروه کشورها	متوسط نرخ باسوادی بزرگسالان (به درصد)	متوسط نرخ مرگ‌ومیر نوزادان (در هر ۱۰۰۰ تولد)	متوسط امید به زندگی در آغاز تولد (به سال)
الف	؟ کشور با توسعه انسانی ضعیف	۵۷/۱	؟	؟
ب	؟ کشور با توسعه انسانی زیاد	؟	۶	؟
ج	درآمد سرانه سالانه در «.....» کشور در حال توسعه فقیر از «.....» کمتر است در حالی که هیچ‌یک از «.....» کشور توسعه‌یافته درآمد سرانه سالیانه‌شان کمتر از «.....» نیست.			
د	در سال ۲۰۱۵ م. تولید ناخالص داخلی سرانه در کشور سوئیس: «.....» و در سودان «.....» بوده است.			

- (۱) الف) ۴۹ - ۶۹/۲ - ۴۰/۵، ب) ۴۳ - حدود ۸۰ - ۶۰/۵، ج) ۵۰ - ۱۸۰۰ - ۲۰ - کمتر از ۴۰,۰۰۰ دلار، د) ۶۰,۵۶۷ دلار - حدود ۳۳۲ دلار
 (۲) الف) ۴۹ - ۸۹/۴ - ۶۰/۵، ب) ۴۳ - نزدیک به ۱۰۰ - ۶۰/۵، ج) ۲۰ - ۱۸۰۰ - ۵۰ - کمتر از ۶۰,۰۰۰ دلار، د) ۸۰,۶۷۵ دلار - حدود ۳۳۲ دلار
 (۳) الف) ۴۳ - ۶۹/۲ - ۴۰/۵، ب) ۴۹ - حدود ۸۰ - ۸۰/۵، ج) ۲۰ - ۱۶۰۰ - ۵۰ - کمتر از ۶۰,۰۰۰ دلار، د) ۶۰,۵۶۷ دلار - حدود ۲۲۱ دلار
 (۴) الف) ۴۳ - ۸۹/۴ - ۶۰/۵، ب) ۴۹ - نزدیک به ۱۰۰ - ۸۰/۵، ج) ۵۰ - ۱۶۰۰ - ۲۰ - کمتر از ۴۰,۰۰۰ دلار، د) ۸۰,۶۷۵ دلار - حدود ۲۲۱ دلار

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۲۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات، همه موارد کاملاً درست هستند؛ به‌جز:

- (۱) تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.
- (۲) دوره رواج نثر فنی، قرن ششم هجری است و نخستین نمونه آن، کتاب «کلیله و دمنه» از ابوالمعالی نصرالله منشی است.
- (۳) از شعرای معروف سبک خراسانی می‌توان به رودکی، فردوسی و ناصر خسرو اشاره کرد.
- (۴) نمونه‌ای از نثر موزون که تحت تأثیر جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی نوشته شد، کتاب تفسیر «کشف‌الاسرار و غده‌الأبرار» است.

۱۲۲- نویسندگان آثار «تاریخ‌الرسال و الملوک - مرزبان‌نامه - کشف‌الاسرار و غده‌الأبرار - چهارمقاله» به‌ترتیب در کدام گزینه به‌درستی ذکر شده است؟

- (۱) ابوعلی بلعمی - سعدالدین وراوینی - خواجه عبدالله انصاری - نظامی عروضی
- (۲) محمدبن جریر طبری - نظامی عروضی - نصرالله منشی - سعدالدین وراوینی
- (۳) محمدبن جریر طبری - سعدالدین وراوینی - ابوالفضل میبیدی - نظامی عروضی
- (۴) ابوعلی بلعمی - ابوالفضل میبیدی - سعدالدین وراوینی - نصرالله منشی

۱۲۳- همه موارد کدام گزینه، از ویژگی‌های سبک عراقی به‌شمار می‌روند؟

الف) رواج هجو در شعر ب) سادگی ردیف و قافیه ج) توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی د) استفاده از تشبیهات حسی ه) رواج داستان‌سرایی و رواج حس دینی

- (۱) الف - ج - ه - و (۲) الف - ب - ج - د (۳) ب - د - ه - و (۴) الف - ج - د - و

۱۲۴- در کدام گزینه، ویژگی فکری سبک عراقی وجود ندارد؟

- (۱) در آسمان نه عجب گر به گفته حافظ
- (۲) محبت نمی‌زاید اکنون طبایع
- (۳) باده‌نوشی که در او روی و ریایی نبود
- (۴) ملک همه آفاق بدو روی نهاده‌ست

- (۱) سرود زهره به رقص آورد مسیحا را
- (۲) کزین چار زن مردزایی نبینم
- (۳) بهتر از زهدفروشی که پر از روی و ریاست
- (۴) هرچ آن پدرش می‌نگشاد او بگشاده‌ست

۱۲۵- سراینده کدام بیت غلط معرفی شده است؟

- (۱) تیر بلای او را جز دل هدف نباشد
- (۲) گل نعمتی است هدیه فرستاده از بهشت
- (۳) ز مشرق سر کو آفتاب طلعت تو
- (۴) پس هستی من ز هستی اوست

- (۱) تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد (خواجوی کرمانی)
- (۲) مردم کریم‌تر شود اندر نعیم گل (خیام)
- (۳) اگر طلوع کند طالع‌م همایون است (حافظ)
- (۴) تا هستم و هست دارمش دوست (ایرج میرزا)

۱۲۶- عبارت زیر مربوط به کدام متن است و در چه سبکی نوشته شده است؟

«دیدم که نصیحت نمی‌پذیرد و دم گرم من در آهن سرد او اثر نمی‌کند. ترک مناصحت گرفتم و روی از مصاحبت بگردانیدم و قول حکما کار بستم که گفته‌اند: بَلِّغْ مَا عَلَیْكَ فَإِنَّ لَمْ یَقْبَلُوا مَا عَلَیْكَ.»

- (۱) کلیله و دمنه - نثر فنی
- (۲) گلستان - نثر فنی
- (۳) تاریخ بلعمی - نثر سامانی
- (۴) سفرنامه ناصر خسرو - نثر غزنوی و سلجوقی

۱۲۷- کدام بیت وزنی مناسب با موضوع و مضمون آن ندارد؟

- (۱) پرده بگردان و بزن ساز نو
- (۲) کار من این است که کاریم نیست
- (۳) از هجر روزم قیر شد دل چون کمان بد تیر شد
- (۴) خیز که امروز جهان آن ماست

- (۱) هین که رسید از فلک آواز نو
- (۲) عاشقم از عشق تو عاریم نیست
- (۳) یعقوب مسکین پیر شد ای یوسف برنا بیا
- (۴) جان و جهان ساقی و مهمان ماست

۱۲۸- تعداد پایه‌های آوایی در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) نسیم صبح سعادت بدان نشان که تو دانی
  - (۲) به ملازمان سلطان که رساند این دعا را
  - (۳) عمریست تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم
  - (۴) بی تو حرام است به خلوت نشست
- گذر به کوی فلان کن در آن زمان که تو دانی
که به شکر پادشاهی ز نظر مران گدا را
دست شفاعت هر زمان در نیک‌نامی می‌زنم
حیف بود در به چنین روی بست

۱۲۹- علامت هجایی مصراع «تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی» با کدام گزینه یکسان است؟

- (۱) هر نکته‌ای که گفتم در وصف آن شمایل
- (۲) یا رب سببی ساز که یارم به سلامت
- (۳) زلفت هزار دل به یکی تار مو بست
- (۴) گل بی رخ یار خوش نباشد

۱۳۰- با توجه به وزن ابیات زیر، کدام واژه‌ها به ترتیب می‌توانند جاهای خالی را پر نمایند؟

- (۱) راز، پذیرفتن، جسارت، طوطی
  - (۲) لبم با هم نمی‌آید چو غنچه روز ...
  - (۳) رنج، پژمردن، نزاع، عاشق
  - (۴) لبم با هم نمی‌آید چو غنچه روز ...
- ... با کسی دارم کز او با خود نمی‌آیم
... کز نشاط گل فراغ از آشیان دارد
درد، بشکفتن، محبت، بلبل
زجر، بنهفتن، سلامی، عقاب

۱۳۱- کدام بیت فاقد قافیه درونی است؟

- (۱) تو به روح بی زوالی ز درونه با جمالی
  - (۲) چشم عوام بسته به روح ز شهر رسته به
  - (۳) ای نوبهار عاشقان داری خبر از یار ما
  - (۴) مطرب روح من تویی کشتی نوح من تویی
- تو از آن ذوالجلالی تو ز پرتو خدایی
فتنه و شر نشسته به ای شه باوقار من
ای از تو آبستن چمن وی از تو خندان باغ‌ها
فتح و فتوح من تویی یار قدیم و اولین

۱۳۲- کدام بیت ذوقافیتین است؟

- (۱) صیدگه از تیر تو شد بیشه‌زار
  - (۲) چون ستم آبین چون تو شاه نیست
  - (۳) گر گل او یافته بلبل هزار
  - (۴) سایه حق اختر خورشیدتاب
- شیر در آن معرکه ز اندیشه زار
در دل بیگانه و خویش آه نیست
گلشن من دارد از آن گل هزار
خورده از او گوهر خورشید تاب

۱۳۳- کدام گزاره درباره بیت «خیز بنگر کاروان رهنده/ هر طرف غولی است کشتیبان شده» درست است؟

- (۱) بیت فاقد هجای کشیده است.
- (۲) قافیه بیت معیوب نیست و از قاعده ۲ تبعیت می‌کند.
- (۳) در هر مصراع سه بار از رکن «فاعلاتن» استفاده شده است.
- (۴) هنگام تقطیع هر دو مصراع، صامت «ن» در پایان کلمه قابل حذف است.

۱۳۴- در کدام بیت، بین مشبه و مشبه‌به، جناس وجود دارد؟

- (۱) شد سوی دیار آن پیری روی
  - (۲) پیایی فتنه انگیزی ز فتنه بازنگریزی
  - (۳) بر لشکر غم خانه دل تنگ نگشتی
  - (۴) دردا که از آن آهوی مشکین سیه چشم
- باریک شده ز مویه چون موی
ولیک این بار دانستم که یار من عیار آمد
گر خیل خیال تو در این خانه نمی‌شد
چون نافه بسی خون دلم در جگر افتاد

۱۳۵- در کدام بیت جناس دیده نمی‌شود؟

- ۱) آن که بگذشت و مرا در غم هجران بگذاشت
- ۲) تا که در تنگ دیده‌ام شکر
- ۳) در خمارم چو چشمم ای ساقی
- ۴) چرخ را با همه بلندی قدر

۱۳۶- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه به‌درستی معرفی شده‌اند؟

«چو فریاد هزار آید شود دردم هزار ای گل چو فریاد هزار آید»

- ۱) استعاره، جناس، تکرار
- ۲) تشخیص، کنایه، تشبیه
- ۳) واج‌آرایی، جناس ناهمسان، کنایه
- ۴) تناسب، استعاره، تشبیه

۱۳۷- آرایه‌های مقابل کدام بیت تماماً درست است؟

- ۱) ارغوان و سنبل و نرگس کجا رستی ز خاک
  - ۲) بر پشت او مرقد مرا وز کلام او سؤدد (بزرگواری) مرا
  - ۳) پاینده باد ملکش و ملکی است ملک او
  - ۴) گرفت دامن گل شبنم از سحرخیزی
- در زمین گر روی و موی و چشم خوبان نیستی (جناس، تشبیه)
من قاصد و مقصد مرا درگاه صدر انجمن (سجع، موازنه)
که ایام نوبهار چنان بوستان نداشت (تشخیص، واج‌آرایی)
ز گرد خواب بشو دست و رو تو هم برخیز (واژه‌آرایی، استعاره)

۱۳۸- ویژگی فکری کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) نوبهار آمد اگر دنیا خوش و دل‌ها خوش است
  - ۲) برق را در خرمن مردم تماشا کرده است
  - ۳) در میان نیک و بد زین بیش‌تر هم فرق نیست
  - ۴) شمع هم یاری است در هر جا نباشد آفتاب
- خانه در رهن شراب اولی است تا صحرا خوش است
آن که پندارد که حال مردم دنیا خوش است
گل به سرگرمی پسندی خار هم در پا خوش است
گر دل روشن نباشد، چشم بینا هم خوش است

۱۳۹- مفهوم بیت زیر با همه گزینه‌ها قرابت دارد؛ به‌جز:

- «اگر پای در دامن آری چو کوه»
- ۱) اثر ز جنت در بسته در جهان گر هست
  - ۲) بس که بودم در ثبات باز عشقش همچو کوه
  - ۳) گوشه عزلت گلستان است بر ارباب فقر
  - ۴) سر به جیب خویش دزدیدم، کلامی شد مرا
- سرت ز آسمان بگذرد در شکوه
از آن کس است که بر روی خلق در بسته است
دامن خود را به پای خویش از لنگر زدم
شیر مردان در قفس عیش نیستان می‌کنند
جمع کردم پای در دامن، پناهی شد مرا

۱۴۰- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه قرابت دارد؟

- «ای به ازل بوده و نابوده ما»
- ۱) شام ابد به جیب تو سر می‌برد فرو
  - ۲) در ازل جان دل به مه‌ت داد و این
  - ۳) ای از ازل ز کهنه سوارانت آفتاب
  - ۴) از صبح ازل نقش رخ یار بدیدم
- وی به ابد زنده و فرسوده ما
صبح ازل ز تو سخن آغاز می‌کند
تا ابد مه‌ری است بر رخسار ما
وی تا ابد ز پیرغلامانت آسمان
تا شام ابد جان به خیالش نگران شد

■ ■ عین الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (۱۴۱ - ۱۴۴)

۱۴۱- «العلم هو الطريق الوحيد الذي يُنقذ الناس من الوقوع في الخطأ ويُساعدهم في السير على الطريق الصحيح!»:

- ۱) تنها راهی که مردم می‌توانند از افتادن در خطا نجات یابند و در حرکت بر مسیر صحیح یاری شوند، علم است!
- ۲) علم تنها راهی است که مردم را از افتادن در خطا نجات می‌دهد و آنان را در حرکت بر مسیر درست یاری می‌دهد!
- ۳) علم همان تنها راه است برای اینکه مردم را از دچار خطاشدن رهایی دهد و آنان را در پیمودن راه درست کمک کند!
- ۴) دانش راهی یگانه است که انسان‌ها را از افتادن در اشتباه رهایی می‌بخشد و ایشان را یاری می‌کند تا راهی درست را بیمایند!

۱۴۲- «للحُبِّ غرسَةٌ تَنْبُثُ فِي قَلْبِ الْإِنْسَانِ بَغْتَةً فَإِذَا لَمْ نَغْرِسْهَا بَدَقَّةً فَسَوْفَ تُجَفِّفُ قَرِيبًا!»:

- ۱) نهال عشق در قلب انسان ناگهان می‌روید، پس اگر به دقت آن را نکاریم به زودی خشک خواهد شد!
- ۲) عشق نهالی دارد که ناگهان در قلب آدمی می‌روید، اگر به دقت آن را نکاریم، به زودی خشک خواهد شد!
- ۳) عشق را نهالی است که ناگزیر در قلب انسان می‌روید، اگر آن را به دقت نکاریم، به زودی خشک می‌شود!
- ۴) عشق نهالی دارد که ناگهان در قلب انسان می‌روید، چنانچه آن را به دقت نکاریم، به زودی در آینده خشک می‌شود!

۱۴۳- عین الخطأ:

- ۱) جاء والدنا العزيز بمقدار من الفواكه للأطفال الفقراء: پدر عزیزمان مقداری از میوه‌ها را برای کودکان فقیر آورد!
- ۲) أ لا تعلم أنّ أخي الكبير كانَ موظفًا قبل ثلاث سنوات: آیا نمی‌دانستی که برادر بزرگترم سه سال قبل کارمند بود!
- ۳) ما أجمل الحديقة التي تنتشر رائحة زهورها في الجو: چه زیباست باغی که بوی شکوفه‌هایش در هوا پخش می‌شود!
- ۴) ليت والدنا يُورث لنا كتبًا قيّمة تنفع الناس: کاش پدرمان کتاب‌های ارزشمندی برایمان به ارث گذارد که به مردم سود برساند!

۱۴۴- «کارگران صبح هر روز برای تولید کالاها به سوی کارخانه حرکت می‌کنند و عصر به خانه‌هایشان برمی‌گردند!»:

- ۱) يَتَحَرَّكُ الْعُمَّالُ لِإنتاج البضائع إلى المصانع صباح كل يوم و يرجعون إلى بيوتهم مساءً!
- ۲) صباح كل يوم يُحرِّكُ الْعُمَّالُ لِإنتاج البضائع إلى المصنِّع فيسترجعون إلى منازلهم مساءً!
- ۳) الْعُمَّالُ يَتَحَرَّكُونَ إلى المصنِّع صباح كل يوم لِإنتاج البضائع و يرجعون إلى بيوتهم مساءً!
- ۴) الْعَامِلُونَ يُحَرِّكُونَ كل صباح يوم إلى مَصْنَعِهِمْ لِإنتاج البضائع و يرجعون مساءً إلى منازلهم!

۱۴۵- عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي: « بلادنا غنية بالنفط و هي تُصدّر قسماً منه إلى البلدان الصناعية! »

- ۱) الصناعية: اسم - مفرد مؤنث - معرفة - معرب / صفة و مجرور؛ موصوفها: البلدان
- ۲) غنية: اسم - مفرد مؤنث - نكرة - معرب / صفة أو نعت و مرفوع بالتبعية من الموصوف (بلاد)
- ۳) البلدان: جمع مكسر أو جمع تكسير (مفردة: بلد) - معرّف بأل / مجرور بحرف الجر؛ إلى البلدان: جارّ و مجرور
- ۴) تُصدّر: مضارع - للغائب - من باب تفعيل، له ثلاثة حروف أصلية و حرف زائد واحد - متعدّد / فعل و فاعل؛ مفعوله: قسماً

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية:

١٤٦- عین الصحيح في ضبط حركات الحروف:

- (١) ثلاثون في إثني يساوي ستين!
(٢) جسم البطة لا يتأثر بالماء بسبب زيت خاص!
(٣) تعيش الأسماك في البحار و لها أنواع مختلفة!
(٤) يلاحظ الناس غيمة سوداء عظيمة في السماء!

١٤٧- عین الصحيح: (في استخدام أسماء الإشارة)

- (١) قلت لهذين المتعلمين اكتبوا الساعة بالأرقام!
(٢) قال المدرس لهؤلاء التلميذين أرسما الصورة!
(٣) يا أخوي؛ هل ينتفع أحد من هذان العودان بيكما!
(٤) كل من أولئك الإخوة جاؤوا بمحاصيلهم إلى السوق!

١٤٨- عین العدد ليس مفعولاً:

- (١) كان هؤلاء الطلاب يتلون تسع عشرة آية من القرآن!
(٢) إن الله أمسك عنده تسعة و تسعين جزءاً من رحمته!
(٣) عند الصباح إنك تُشاهد مئة طالبة في ساحة مدرستنا!
(٤) في نهاية الأسبوع سيشارك اثنا عشر صديقاً في الحفلة العظيمة!

١٤٩- عین «يفتح» لا يمكن أن يُقرأ مجهولاً:

- (١) باب تلك الصالة يفتح لإمتحان الطالبات!
(٢) زميلي يفتح الكتاب ليقراً ما طلبه المعلم منه!
(٣) هل يفتح باب هذه المكتبة صباح يوم الخميس!
(٤) متى يفتح هذا الطريق المغلق إلى القرية أيها الشرطي!

١٥٠- عین الخطأ عن استخدام «الياء» حسب المعنى:

- (١) يُنقِذني (٢) أرشدني (٣) يُوصلني (٤) يتخلصني

تاریخ ۱
کل کتاب
تاریخ ۲
کل کتاب

درس‌های تاریخ و جغرافیا زوج درس هستند، به سؤال‌های یک درس پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تاریخ پایه

۱۵۱- کدام یک از گزینه‌های زیر، از ویژگی‌های یک رویداد تاریخی محسوب نمی‌شود؟

- (۱) قابل تجربه نبودن
(۲) مجزا و مستقل بودن
(۳) دور از دسترس بودن
(۴) ناتوانی در درک مستقیم آن‌ها

۱۵۲- کدام گزینه در ارتباط با تاریخچه گاه‌شماری در جهان و ایران صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) در گاه‌شماری خورشیدی - قمری، سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد.
(۲) در گاه‌شماری مصری، برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.
(۳) در دوره اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی در ایران متداول بودند.
(۴) در گاه‌شماری اوستایی، بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند.

۱۵۳- چرا مصریان باستان خدایانشان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری می‌پنداشتند؟

- (۱) نقش مهم کاهنان در ترویج پرستش چندخدایی و باور به زندگی بعد از مرگ
(۲) آسان‌تر بودن تکالیف دینی مصریان در مقایسه با تکالیف دینی سومریان
(۳) مطبوع‌تر بودن زندگی در اطراف رود نیل نسبت به کناره‌های دجله و فرات
(۴) قدرت و اعتبار زیاد فرعون در ارتباط با صدور احکام دینی در میان مردم

۱۵۴- چرا فرمانروایان پیش از شی هوانگ تی، قسمت‌هایی از دیوار بزرگ چین را ساخته بودند؟

- (۱) سازماندهی بازرگانی خارجی
(۲) جلوگیری از خروج شورشیان و مجرمان
(۳) جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد
(۴) استقلال پایتخت از دیگر شهرها

۱۵۵- علت بروز جنگ داخلی در رم بر اثر رقابت و جاه‌طلبی سرداران در قرن اول قبل از میلاد، چه بود؟

- (۱) استبداد شدید پادشاه رم که باعث ایجاد نارضایتی در میان سرداران و فرماندهان شده بود.
(۲) درگیری پیوسته سرداران با جنگ‌هایی که توسط مقدونی‌ها و کارتاژی‌ها تحمیل می‌شد.
(۳) فشارهای سیاسی مجلس سنا که سعی داشت از قدرت و اختیارات فرماندهان نظامی بکاهد.
(۴) قانون اساسی و نهادهای این جمهوری برای اداره سرزمین‌های پهناور از کارایی لازم برخوردار نبودند.

۱۵۶- در زمان محمدشاه قاجار، کدام یک از شخصیت‌های زیر، سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی در بیستون را ترجمه کرد؟

- (۱) ارنست هرتسفلد (۲) کریستن سن (۳) هنری راولینسون (۴) آرتور پوپ

۱۵۷- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با تمدن ایلام صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) قلمرو ایلام بارها به موجب هجوم سپاهیان بین‌النهرین، استقلال خود را از دست داد.
(۲) در دوره ایلام، معماری پیشرفت چشمگیری کرد و استفاده از آجر در ساختن بناها رایج شد.
(۳) ایلامیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند و از آنان برای پیشرفت کار خود کمک می‌خواستند.
(۴) ایلامیان پس از مدت کوتاهی حکومت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان دچار انحطاط و فروپاشی شدند.

۱۵۸- چرا پادشاهان ساسانی حکومتی دست‌نشانده به ریاست لخمیان در جنوب غربی ایران تأسیس کردند؟

- (۱) تسلط بر مسیرهای تجاری این منطقه
(۲) جلوگیری از غارتگری اقوام بیابانگرد
(۳) بهره‌گیری از زمین‌های حاصلخیز آسورستان
(۴) دفع شورش‌های سران اعراب لخمی

۱۵۹- کدام گزینه از عمده‌ترین منابع درآمد حکومت در ایران باستان، محسوب نمی‌شود؟

- (۱) مالیات پیشه‌وران
(۲) عوارض حمل‌ونقل
(۳) فروش اراضی حکومتی
(۴) حق بهره‌برداری از معادن

۱۶۰- اوج شکوه و عظمت معماری ایران در دوره هخامنشی، در زمان کدام پادشاه بود؟

- (۱) کوروش (۲) خشایارشا (۳) کمبوجیه (۴) داریوش یکم

۱۶۱- کدام گزینه در ارتباط با روش ترکیبی در تاریخ‌نگاری صحیح می‌باشد؟

- (۱) مورخ در این روش، روایت‌های متعدد دربارهٔ موضوع واحد را با آوردن اسناد ذکر می‌کند.
- (۲) در این روش، با بررسی تمام اخبار مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، آثار آن واقعه تحلیل می‌شود.
- (۳) در تاریخ‌نگاری ترکیبی، با مطالعهٔ همهٔ روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌شود.
- (۴) ویژگی این نوع تاریخ‌نگاری در این است که تاریخ‌نگاران، روایت‌ها را عیناً ذکر می‌کنند.

۱۶۲- کدام یک از آثار زیر، از برجسته‌ترین تاریخ‌های منظوم محسوب می‌شود؟

- (۱) تاریخ بیهقی (۲) شاهنامهٔ فردوسی (۳) تاریخ سیستان (۴) عجائب‌المقدور فی نواب تيمور

۱۶۳- کدام یک از گزاره‌های زیر، از نتایج انعقاد پیمان‌نامهٔ عمومی مدینه محسوب می‌شود؟

- (۱) روابط تجاری مسلمانان با مکه و اشراف قریش همچنان حفظ شد.
  - (۲) موجب تقویت موضع مسلمانان در برابر غیرمسلمانان مدینه شد.
  - (۳) توطئهٔ منافقان و یهودیان را علیه پیامبر و مسلمانان خنثی کرد.
  - (۴) چگونگی ارتباط گروه‌های مسلمان و غیرمسلمان با یکدیگر مشخص شد.
- ۱۶۴- در کدام نبرد پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی با اعراب مسلمان جنگیدند و بسیاری از آنان کشته شدند؟**

- (۱) جسر (۲) قادسیه (۳) جولای (۴) ذوقار

۱۶۵- عقل‌گرا بودن مذهب اسماعیلیه، چه نتیجه‌ای برای پیروان آن در بر داشت؟

- (۱) انتشار گستردهٔ کتب حدیث و روایات
- (۲) سخت‌گیری نسبت به مذاهب اهل تسنن
- (۳) نگاه منفی دانشمندان به حکومت آن‌ها
- (۴) توجه خاص به علوم مختلف به‌ویژه فلسفه

۱۶۶- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با جنبش فرهنگی ایرانیان در دو قرن نخست هجری صحیح می‌باشد؟

- (۱) موالی (مسلمانان ایرانی) در برابر رفتار تحقیرآمیز بنی‌امیه تنها در بُعد اجتماعی - فرهنگی به مبارزه پرداختند.
- (۲) گروهی از اندیشمندان و شاعران ایرانی با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری تمامی اقوام تأکید می‌کردند.
- (۳) برخی از نویسندگان ایرانی با مقایسهٔ زندگی ایرانیان باستان با زندگی اعراب مسلمان، به تحقیر قوم عرب پرداختند.
- (۴) جنبش شعوبیان به عنوان یک جنبش افراطی در برابر سیاست تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان در دورهٔ عباسیان فروکش کرد.

۱۶۷- کدام یک از گزینه‌های زیر به طغرل سلجوقی منتسب می‌باشد؟

- (۱) او در نبرد ملازگرد، سپاهیان امپراتوری روم شرقی را شکست داد.
- (۲) در زمان پادشاهی وی، بیشتر خاندان‌ها و حکومت‌های محلی از بین رفتند.
- (۳) وی خلیفهٔ عباسی را از تسلط آل بویه درآورد و خود را منجی خلافت اعلام کرد.
- (۴) در زمان او، قلمرو سلجوقیان از رود سیحون در شرق تا دریای مدیترانه گسترش یافت.

۱۶۸- در زمان کدام پادشاه صفوی، شهر قندهار توسط گورکانیان هند از ایران جدا شد؟

- (۱) شاه صفی (۲) شاه عباس دوم (۳) شاه سلیمان (۴) شاه سلطان حسین

۱۶۹- شکوه و عظمت تحسین‌برانگیز بناهایی که در عصر صفوی در سرتاسر ایران ساخته شد، در کدام یک از شهرهای زیر بیشتر متجلی گشت؟

- (۱) ایلام و شیراز (۲) اصفهان و قزوین (۳) همدان و تبریز (۴) اردبیل و نیشابور

۱۷۰- چرا در اواخر قرون وسطا، اشتیاق اروپاییان برای رسیدن به شرق و دسترسی به کالاهای گران‌بهای آن دیار دو چندان شد؟

- (۱) گسترش فعالیت‌های تجاری در اروپا
- (۲) کشف راه‌های دریایی جدید
- (۳) حمایت مالی پادشاهان از سفرهای اکتشافی
- (۴) از میان رفتن حکومت‌های قدرتمند ایرانی

جغرافیای پایه

اگر به سؤال‌های درس تاریخ پاسخ نداده‌اید، به این سؤال‌ها پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

جغرافیای ایران:
کل کتاب
جغرافیا ۲:
کل کتاب

۱۷۱- «جغرافی‌دانی برای ایجاد فروشگاه در یک شهر معمولاً تراکم جمعیت، قیمت مغازه‌ها و زمین، نزدیکی محل فروشگاه به

ایستگاه‌های حمل و نقل شهری، منطقه مسکونی و بازار را مورد مطالعه قرار می‌دهد.» این عبارت، بیانگر چه موردی است؟

- (۱) هرگاه جغرافی‌دان با مسأله‌ای روبه‌رو شود، برای پاسخ‌گویی به آن و انجام مطالعات خود به اطلاعات کتاب‌خانه‌ای نیاز دارد.
- (۲) جغرافیا با دید ترکیبی یا کل‌نگری موضوعات را مورد مطالعه و بررسی قرار می‌دهد.
- (۳) هرچه دانش و تجربه جغرافی‌دان بیشتر باشد، اطلاعات به‌دست آمده از طریق مشاهده مستقیم غنی‌تر خواهد بود.
- (۴) جغرافی‌دان برای گردآوری اطلاعات، ناگزیر است از محیط‌های مختلف بازدید و از طریق ارتباط مستقیم، اطلاعات موردنظر را گردآوری کند.

۱۷۲- کدام گزینه با عبارت زیر در ارتباط است؟

«قطع بی‌رویه درختان با میزان فرسایش خاک رابطه مستقیم دارد.»

- (۱) عوامل مؤثر بر از بین رفتن خاک و سیل‌های ویرانگر کدام است؟
- (۲) به نظر می‌رسد کاهش جمعیت جنگل‌ها و مراتع، بیابان‌ها را توسعه دهد.
- (۳) با کاهش پوشش گیاهی، لایه‌های سطحی خاک از بین می‌رود.
- (۴) فرسایش خاک می‌تواند در اثر عوامل آب، باد یا عوامل انسانی باشد.

۱۷۳- کدام گزینه، با دلیل شکل‌گیری «گل‌فشان‌ها» در استان سیستان و بلوچستان مطابقت دارد؟

- (۱) تکامل فرسایش بادی و آبی
- (۲) وقوع توفان‌های گرد و غبار
- (۳) جابه‌جایی رسوبات رودخانه‌ای
- (۴) خروج گاز و یا بخار آب از اعماق زمین

۱۷۴- عبارت زیر مصداق کدام گزینه می‌تواند باشد؟

«در دامنه کوهستان‌ها امکان کشت آبی وجود ندارد بنابراین کشت کم‌بازده دیم گسترش می‌یابد.»

- (۱) انسان‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند.
- (۲) نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهند.
- (۳) همه نواحی به ویژه از نظر اقتصادی از یکدیگر تأثیرپذیرند.
- (۴) برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های حکومتی برای ایجاد نواحی می‌تواند موجب تغییر نواحی شود.

۱۷۵- علت این‌که مناطق جنوبی کشور ما در هنگام ظهر، گرمای بیشتری را نسبت به مناطق شمالی کشور تجربه می‌کنند، کدام است؟

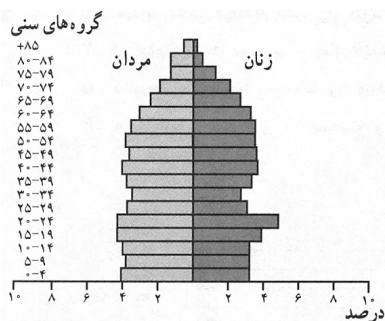
- (۱) دوری از منابع رطوبتی و دریاها
- (۲) قرارگرفتن در عرض‌های جغرافیایی مختلف
- (۳) وجود ارتفاعاتی که مانع ورود رطوبت می‌شوند
- (۴) ورود توده هوای گرم به کشور از نواحی همسایه

۱۷۶- کدام گزینه، پیامد عبارت زیر است؟

«در فصل زمستان و در شرایطی که توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود، در صورت وجود رطوبت، بارندگی صورت می‌گیرد.»

- (۱) افزایش بارش در سواحل خزر
  - (۲) تراکم رطوبت و بارش در دامنه غربی زاگرس
  - (۳) کاهش اختلاف دما در سواحل شمالی و جنوبی کشور
  - (۴) تشکیل ابرهای نیمبواستراتوس در دامنه شمالی البرز
- ۱۷۷- در یک کشور، میزان رشد طبیعی جمعیت ۶۸ در هزار است. اگر میزان مرگ و میر ۱۷ در هزار باشد، نسبت میزان مولید آن چقدر است؟
- (۱) ۵ برابر میزان رشد طبیعی
  - (۲) ۳ برابر میزان مرگ و میر
  - (۳) ۳ برابر میزان رشد طبیعی
  - (۴) ۵ برابر میزان مرگ و میر

۱۷۸- پیش‌بینی نمودار مقابل برای آینده جمعیتی یک کشور کدام است؟

- (۱) جمعیت به تدریج رو به پیری می‌رود.
- (۲) رشد جمعیت مطلق، سیر صعودی خواهد داشت.
- (۳) با پدیده جوانی جمعیت روبه‌رو خواهد شد.
- (۴) تأمین نیازهای جوانان و ایجاد اشتغال با مشکل مواجه خواهد بود.

۱۷۹- کدام گزینه می‌تواند با عبارت زیر برابری کند؟

«بعضی شهرهای صنعتی در مجاورت منابع طبیعی یا مواد اولیه به وجود می‌آیند و تبدیل به یک شهر صنعتی می‌شوند.»

- (۱) چگونگی قرارگیری پدیده‌های طبیعی در یک سکونتگاه به آن شکل می‌دهد.
- (۲) نقش شهرها در چهره و سیمای آن‌ها منعکس می‌شود.
- (۳) ممکن است نقش شهر در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد.
- (۴) تغییرات جمعیتی یک سکونتگاه در شیوه زندگی اجتماعی و اقتصادی ساکنان آن اثرگذار است.

۱۸۰- محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها چیست؟

- (۱) بخش کشاورزی
- (۲) بخش صنعت
- (۳) بخش توسعه
- (۴) بخش خدمات

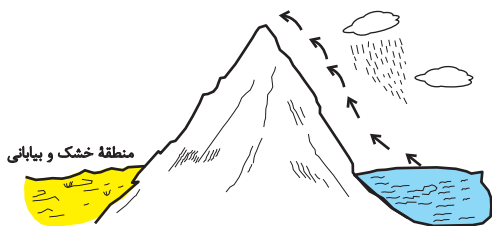
۱۸۱- تعریف ناحیه کدام است و ویژگی اصلی آن چیست؟

- (۱) یک محدوده جغرافیایی که در آن میان خصوصیات طبیعی، انسانی، اجتماعی و فرهنگی آن با ناحیه مجاورش، هماهنگی و وحدت نسبی وجود دارد. - وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی
- (۲) یک محدوده جغرافیایی که در آن میان خصوصیات طبیعی، انسانی، اجتماعی و فرهنگی آن با ناحیه مجاورش، هماهنگی و وحدت نسبی وجود دارد. - پیوستگی، هماهنگی و ارتباط متقابل با نواحی مجاور
- (۳) بخشی از سطح زمین که ویژگی‌های جغرافیایی مشابه در سراسر آن، ویژگی خاصی را به وجود می‌آورند، به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است. - وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی
- (۴) بخشی از سطح زمین که ویژگی‌های جغرافیایی مشابه در سراسر آن، ویژگی خاصی را به وجود می‌آورند، به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است. - پیوستگی، هماهنگی و ارتباط متقابل با نواحی مجاور

۱۸۲- مرزهای سیاسی و اداری بر چه مبنایی تعیین می‌شوند و چرا شهرها و استان‌ها و کشورها نواحی سیاسی محسوب می‌شوند؟

- (۱) میزان وابستگی به آن برای انجام فعالیت‌ها - زیرا به‌طور قراردادی توسط انسان ترسیم شده‌اند.
- (۲) انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها - زیرا به‌طور قراردادی توسط انسان ترسیم شده‌اند.
- (۳) انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها - زیرا یک نهاد آن‌ها را اداره و مدیریت می‌کند.
- (۴) میزان وابستگی به آن برای انجام فعالیت‌ها - زیرا یک نهاد آن‌ها را اداره و مدیریت می‌کند.

۱۸۳- تصویر روبه‌رو بیانگر چیست و تشکیل کدام بیابان، نمونه‌ای از آن است؟

(۱) گرم‌تر بودن توده هوا از هوای مجاور خود - آتاکاما

(۲) افزایش دمای هوا هنگام صعود - نامیب

(۳) کاهش دمای هوا هنگام صعود - گبی

(۴) برخورد توده هوای گرم و سرد با یکدیگر - تکلماکان

۱۸۴- در کدام عبارت «وضعیت پوسته زمین» تقریباً مطابق با «تصویر زیر» بیان شده است؟

الف) بالا آمدن مواد مذاب و شکل‌گیری آیسلند

ب) برخورد پوسته کف اقیانوس آرام با پوسته اوراسیا

ج) گسترش پوسته اقیانوس اطلس و شکل‌گیری آتشفشان

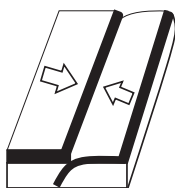
د) بالا آمدن لایه‌های انباشت شده و پیدایش کوه‌های هیمالیا

(۱) الف و ب

(۲) الف و ج

(۳) ج و د

(۴) ب و د

۱۸۵- هر یک از عبارت‌های زیر کدام نوع از اشکال فرسایشی در بیابان‌ها هستند؟

الف) در نواحی دارای ماسه‌های ریز و فاقد پوشش گیاهی پدید می‌آیند.

ب) در رسوبات نرم به‌جا مانده از دریاچه‌های قدیم شکل می‌گیرد.

پ) جابه‌جایی ماسه و شن در اثر باد و انباشته شدن آن‌ها تپه‌های ماسه‌ای تشکیل می‌شوند.

(۱) کاوشی - تراکمی - کاوشی

(۲) کاوشی - تراکمی - تراکمی

(۳) تراکمی - کاوشی - تراکمی

(۴) تراکمی - تراکمی - کاوشی

۱۸۶- کدام عبارت درباره زیست‌بوم‌ها نادرست است؟

(۱) نواحی که انواع خاص و مشابهی از گیاهان و جانوران در آن‌ها زندگی می‌کنند.

(۲) زیست‌بوم‌ها در سطح کره زمین انواع و ویژگی‌های متفاوت و متنوعی دارند.

(۳) سرعت رشد پوشش گیاهی در یک زیست‌بوم با تولید ماده آلی در آن‌جا رابطه مستقیم دارد.

(۴) در عرض‌های جغرافیایی مختلف ویژگی‌های مشابهی در نوع و تراکم پوشش گیاهی وجود دارد.

۱۸۷- «ایجاد حوضچه‌های ذخیره و جمع‌آوری آب در آن» از راهکارهای حفاظت از کدام نواحی می‌باشد و کدام قابلیت محیطی در هر سه محیط ساحل،

بیابان و کوهستان وجود دارد؟

(۱) بیابانی - انرژی

(۲) بیابانی - گردشگری

(۳) کوهستانی - گردشگری

(۴) کوهستانی - انرژی

۱۸۸- کدام گزینه پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

الف) طی کدام فرایند یک موضوع یا پدیده از یک مکان به سایر مکان‌ها گسترش می‌یابد؟

ب) دین مسیحیت در کدام قاره ظهور کرد؟

ج) گسترده‌ترین گروه زبانی دنیا کدام است؟

(۱) یکسان‌سازی فرهنگ‌ها - اروپا - هند و اروپایی

(۲) پخش - آسیا - هند و اروپایی

(۳) پخش - اروپا - آفریقا آسیایی

(۴) یکسان‌سازی فرهنگ‌ها - آسیا - آفریقا آسیایی

۱۸۹- هر یک از عبارت‌های زیر مربوط به کدام نوع کشاورزی است؟

الف) استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در این مزارع به محیط‌زیست این نواحی آسیب می‌رساند.

ب) از مهم‌ترین مراکز این نوع کشاورزی، استرالیا، آرژانتین و برزیل است.

ج) در کنار این مزارع، کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات پدید می‌آید.

(۱) غله تجاری - باغداری تجاری - پلانتیشن

(۲) پلانتیشن - باغداری تجاری - دامداری تجاری

(۳) غله تجاری - دامداری تجاری - پلانتیشن

(۴) پلانتیشن - دامداری تجاری - غله تجاری

۱۹۰- در کدام گزینه صحیح یا غلط بودن گزاره‌های زیر به ترتیب به درستی آورده شده است؟

الف) مرز بین فرانسه و اسپانیا، از انواع مرزهای غیرطبیعی است.

ب) مرز بین هند و پاکستان از مرزهای تطبیقی می‌باشد.

ج) کشور اندونزی از جمله کشورهای طولی است.

(۱) ص - غ - ص

(۲) غ - ص - ص

(۳) ص - ص - غ

(۴) غ - ص - غ

کل کتاب

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۱۹۱- به ترتیب هر یک از عبارات مشخص شده، با کدام مفهوم در ارتباط است؟

«روزی پادشاهی، هنگام گذر از روستایی، با سنگ بر سر درویشی زد. درویش در آن هنگام با این که می‌توانست انتقام بگیرد، فرصت را مناسب ندید. تا اینکه چرخ روزگار پادشاه را به اسیری کشاند و در مسیر بازگشت از جنگ، درویش او را دید. فرصت را مناسب دید و برای جبران آن عمل پادشاه، سنگ را بر سرش کوبید و گفت: آن روز از شکوهت ترسیدم و امروز فرصت غنیمت داشتم.»

(۱) کنش انسانی - ارادی بودن کنش - پیامد ارادی کنش

(۲) معناداری کنش - پیامد ارادی کنش - معناداری کنش

(۳) کنش اجتماعی - پیامد غیرارادی کنش - هدفدار بودن کنش

(۴) پیامد ارادی کنش - کنش اجتماعی - آگاهانه بودن کنش

۱۹۲- در کدام گزینه، به ترتیب به مصادیق «هنجار، ارزش و کنش اجتماعی» اشاره شده است؟

(۱) تلاش برای کسب روزی حلال - لزوم خدمت سربازی برای پسران - قدم زدن در خیابان هنگام بارش باران

(۲) اتحاد و وحدت در جامعه - زنده نگه داشتن یاد افتخار آفرینان میهن - واسطه شدن برای آشتی میان دو نفر

(۳) استفاده نکردن از مدهای غربی - روش راه یافتن به دانشگاه از طریق کنکور - شرکت در مراسم خاکسپاری

(۴) سکوت کردن هنگام تدریس معلم - ایستادگی و پایداری در برابر بیگانگان - برنامه‌ریزی برای حمله به دشمن

۱۹۳- به ترتیب کدام گزینه تعریف، نتیجه و علت عبارات زیر است؟

«جهان اجتماعی»، «کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌ها» و «تغییر یافتن آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان»

(۱) واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به هر مجموعه بزرگی به کار می‌رود. - آلودگی طبیعت و محیط زیست - شناخت خداوند و فرشتگان

(۲) واژه‌ای است که برای اشاره به مجموعه پدیده‌های اجتماعی به کار می‌رود. - صرفاً نابودی نسل بشر را به همراه دارد. - برخورد سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌ها

(۳) واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به هر مجموعه بزرگی به کار می‌رود. - صرفاً نابودی نسل بشر را به همراه دارد. - برخورد سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌ها

(۴) واژه‌ای است که برای اشاره به مجموعه پدیده‌های اجتماعی به کار می‌رود. - آلودگی طبیعت و محیط زیست - شناخت خداوند و فرشتگان

۱۹۴- در میان عبارت‌های زیر، کدام موارد بیان‌کننده ویژگی‌های لایه‌های عمیق جهان اجتماعی هستند؟

الف) تأثیر تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند.

ب) با حذف آن‌ها جهان اجتماعی تداوم می‌یابد.

ج) کمتر در معرض تغییر قرار دارند.

د) تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند.

ه) تغییر در آن‌ها گاهی اوقات منجر به تغییر جهان اجتماعی می‌شود.

و) تغییر آن‌ها تحول مهمی در جهان اجتماعی پدید نمی‌آورد.

(۱) ج - ه - و (۲) الف - ج - د (۳) ب - ج - و (۴) الف - د - ه

۱۹۵- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با کدام عبارت در ارتباط است؟

- مراسم نخل‌گردانی

- قنات به عنوان ابتکار ایرانیان

- اقدامات شتاب‌زده انسان در مواجهه با طبیعت

- بازار ارزهای بین‌المللی (فارکس)

(۱) در جهان اجتماعی، بُعد معنایی و ذهنی پدیده‌ها اهمیت بسیاری دارد. - زلزله و خشکسالی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند. - تأثیرات منفی جهان اجتماعی بر روی طبیعت، می‌تواند زندگی اجتماعی را متأثر سازد. - پدیده اجتماعی کلان

(۲) برای تأمین نیازهای جهان اجتماعی و افراد، راه‌های متفاوتی وجود دارد. - پدیده‌های اجتماعی همگی در گستره جهان اجتماعی قرار می‌گیرند. - ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می‌شود. - پدیده اجتماعی میانه

(۳) پدیده‌های اجتماعی را می‌توان براساس اندازه و دامنه آن‌ها تقسیم کرد. - جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد. - جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است. - پدیده اجتماعی میانه

(۴) همه اجزای جهان اجتماعی دارای اهمیت یکسانی نیستند. - پدیده‌های طبیعی نیز می‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند. - سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌های شاکر و ناسپاس و جوامع عادل و ظالم، یکسان عمل نمی‌کند. - پدیده اجتماعی کلان

۱۹۶- کدام گزینه، به ترتیب با هر یک از موارد زیر در ارتباط است؟

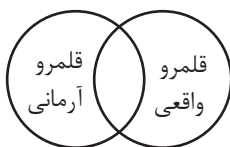
- زوال معنا

- جهان اساطیری

- پابرجایی جهان اجتماعی

- (۱) از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها - منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات - مشارکت اجتماعی
 (۲) گسترش دانش وسایل - محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی - کنش اجتماعی
 (۳) غلبه کنش‌های عقلانی که اهداف دنیوی را تعقیب می‌کنند - فراموشی خواسته‌های معنوی انسان‌ها - مشارکت اجتماعی
 (۴) بسط و توسعه عقلانیت ابزاری - مشاهده هستی فراتر از طبیعت - کنش اجتماعی

۱۹۷- در ارتباط با نمودار زیر، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس آگاهی مردم تغییر می‌کند.
 (۲) برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه از طریق تشویق و تنبیه، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم می‌کنند.
 (۳) ناپسند بودن تبذیر و استکبارستیزی از جمله آرمان‌هایی هستند که در بیرون از قلمرو واقعی جامعه ما قرار دارند.
 (۴) جوامع با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آرمان‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند و با سامان دادن هنجارها و اعمال خود براساس این عقاید، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد می‌نمایند.

۱۹۸- کدام عبارات در ارتباط با دیدگاه جامعه‌شناسانی که نگاه خطی به تاریخ بشر دارند، درست است؟

- (الف) برخی فرهنگ‌ها زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند.
 (ب) برخی جوامع در این مسیر، پیشرفته‌ترند و برخی در مقایسه با جوامع پیشرفته عقب‌مانده‌اند.
 (ج) هیچ‌یک از جوامع با حفظ هویت خود نمی‌تواند مسیر دیگری را ادامه دهد.
 (د) در جوامع ارگانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است.
 (ه) بر این اساس، جهان‌های اجتماعی در طول هم هستند.

(۱) الف و ج   (۲) ب و د   (۳) ب و ه   (۴) د و ه

۱۹۹- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- (الف) آرمان‌های جهان اجتماعی در واقعیت‌ها متبلور می‌شود.
 (ب) بعضی ویژگی‌ها مانند منزلت اجتماعی را که در ابتدا در به‌دست آوردن آن نقشی نداریم، می‌توانیم با تلاش خود تغییر دهیم.
 (ج) حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی با علوم عقلانی و وحیانی شناخته می‌شود.
 (د) وجود نظریات متفاوت درباره هویت، نشانه عدم امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت است.

(۱) غ - غ - غ   (۲) ص - ص - غ   (۳) غ - ص - ص   (۴) ص - غ - غ - غ

۲۰۰- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به کدام یک از انواع ویژگی‌های هویتی انسان اشاره دارد؟

- دانش آموز

- ایرانی

- زودرنج

- گندمگون

- (۱) اجتماعی و متغیر - اکتسابی و متغیر - اجتماعی و اکتسابی - فردی و انتسابی
 (۲) اکتسابی و متغیر - انتسابی و ثابت - فردی و اکتسابی - ثابت و فردی
 (۳) انتسابی و ثابت - اجتماعی و انتسابی - فردی و متغیر - اکتسابی و فردی
 (۴) اکتسابی و اجتماعی - اجتماعی و اکتسابی - اکتسابی و متغیر - متغیر و انتسابی

۲۰۱- کدام گزینه، به ترتیب به علت پدید آمدن موارد زیر اشاره دارد؟

- چالش در بازتولید، دوام و بقای جهان اجتماعی
- قدرت اقناع بالای برخی فرهنگها
- عدم پذیرش نقش‌های اجتماعی توسط افراد

- (۱) نداشتن روش‌های مناسب برای کنترل اجتماعی - ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتر - عدم وجود جامعه‌پذیری
- (۲) عدم وجود جامعه‌پذیری - داشتن روش‌های مناسب برای تبلیغ، تشویق و تنبیه - عدم وجود امر به معروف
- (۳) نداشتن روش‌های مناسب برای تبلیغ، تشویق و تنبیه - سازگاری با فطرت آدمیان - عدم وجود نهی از منکر
- (۴) عدم وجود جامعه‌پذیری - تنوع کنش‌های اجتماعی انسان‌ها - عدم وجود جامعه‌پذیری

۲۰۲- عبارت مقابل کدام مفهوم، نادرست است؟

- (۱) جهان سکولار: امکان رأی دادن به قوانین معنوی و الهی وجود ندارد و هویت دینی و معنوی افراد، نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.
- (۲) جهان دینی و معنوی: هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت نمی‌شناسد.
- (۳) علل درونی تعارض فرهنگی: به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای درون جهان اجتماعی باز می‌گردد.
- (۴) طبقه سوم در جوامع فنودالی: شامل بنا، کفاش و ... بود. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی تنها در محدوده فواید و کارکردی که داشت از اهمیت و اعتبار برخوردار بود.

۲۰۳- جاهای خالی جدول زیر، به ترتیب با کدام گزینه کامل می‌شود؟

«پ»	تعارض فرهنگی	«الف»
تداوم ناسازگاری میان رفتارهای اجتماعی و عقاید و ارزش‌های اجتماعی	«ب»	زمانی که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

- (۱) تحول فرهنگی مثبت - تردید در عقاید و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند. - تعارض فرهنگی
  - (۲) تحول فرهنگی منفی - وقوع شیوه ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی - بحران هویت
  - (۳) بحران هویت فرهنگی - وقوع تغییرات هویتی افراد خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه - تزلزل فرهنگی
  - (۴) بحران هویت فرهنگی - وقوع تغییرات اساسی که هویت جهان اجتماعی را متحول می‌کنند. - خودباختگی فرهنگی
- ۲۰۴- در مواجهه جهان‌های اجتماعی با یکدیگر در چه صورت، یک جهان اجتماعی گسترش می‌یابد و پیشرفت می‌کند و نمونه آن کدام است؟
- (۱) اگر تغییرات هویتی در خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه، واقع شود و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌های اجتماعی در تقابل هستند به دنبال بیاورد، مثل جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی.
  - (۲) در صورتی که تغییرات هویتی در خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه واقع شود و این تغییرات، نه تنها در تعارض با هویت فرهنگی جامعه قرار نگیرد، بلکه مستلزم گسترش و توسعه فرهنگ جهان اجتماعی باشد، مثل تعامل جهان اسلام با یونان و روم.
  - (۳) در صورتی که جهان اجتماعی ضمن پذیرش بخش‌هایی از فرهنگ مقابل، هویت جدیدی به دست آورد؛ اما به جهان اجتماعی مقابل، ملحق نشود، مثل مواجهه جهان غرب با اسلام در قرون وسطی.
  - (۴) اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود با جهان اجتماعی دیگر، تعامل داشته باشد و در محدوده هنجارها و شیوه زندگی عناصری را از جهان مقابل بگیرد و در صورت لزوم تغییراتی را در آن‌ها پدید آورد، مثل جهان اسلام در تعامل با یونان و روم باستان.

۲۰۵- هر یک از عبارات زیر به ترتیب با کدام مورد مرتبط است؟

- فرهنگی که توان عبور و گذر از گذشته خود را ندارد.
- کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی
- دور ماندن انسان از حقیقت خود و حقیقت هستی
- از دست رفتن ثبات و استقرار مبانی هویت‌ساز فرهنگ

- (۱) فرهنگ از خودبیگانه - علل بیرونی تحولات فرهنگی - خودباختگی حقیقی - تعارض فرهنگی
- (۲) فرهنگ خودباخته - علل درونی تحولات فرهنگی - از خودبیگانگی فطری - تزلزل فرهنگی
- (۳) فرهنگ خودباخته - علل درونی تحولات فرهنگی - بحران هویت - تعارض فرهنگی
- (۴) فرهنگ غرب‌زده - علل بیرونی تحولات فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی - مرگ طبیعی فرهنگ

۲۰۶- هر عبارت به ترتیب پیامد، علت و نتیجه چیست؟

- ظاهر شدن اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید

- قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها

- تأمل و بازبینی نظریه پردازان غربی در ارتباط با نظریات پیشین خودشان

۱) الهام گرفتن جوامع اسلامی از انقلاب اسلامی ایران و جست‌وجوی هویت خود در تصویری که جهان غرب القا می‌کرد. - تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کرد. - ظهور جهان اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید در مقابل جهان غرب

۲) بازگشت جامعه ایران به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است. - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد. - حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است.

۳) الهام گرفتن جهان اسلام از انقلاب اسلامی ایران و جست‌وجوی هویت خود بیرون از تصویری که جهان غرب القا می‌کرد. - خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان - افق‌های جدیدی که حیات معنوی اسلام به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است.

۴) الهام گرفتن جهان اسلام از انقلاب اسلامی و ظهور ایران به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی - خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان - نظریه پردازان غربی طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند.

۲۰۷- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش از جدول است؟

- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام

- تبلور تحولات هویتی

- ناسیونالیسم

- حجاب و پوشش

۱) ب - د - ج - الف

۳) ج - د - الف - ب

ب	نماد هویت جهان اسلام	ج	شعارهای انقلابی
امت اسلام را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند.	الف	توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر	د

۲) ج - الف - ب - د

۴) ج - د - ب - الف

۲۰۸- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام مورد مرتبط است؟

- اشتراک حکومت آریستوکراسی و الیگارشی

- قدرتی که برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد

- افتراق ارسطو و فارابی

۱) کمیت افراد تأثیرگذار - قدرت نامشروع - دسته‌بندی نظام‌های سیاسی

۲) تعداد حاکمان - اقتدار غیرمشروع - ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی

۳) کمیت افراد تأثیرگذار - اقتدار غیرمشروع - نظریه سیاسی

۴) تعداد حاکمان - مشروعیت دروغین - دسته‌بندی نظام‌های سیاسی

۲۰۹- کدام گزینه، به ترتیب با نمودار مقابل مرتبط است؟

۱) نظام سیاسی اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود به بسط و توسعه فرهنگی کمک می‌کند. - نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و می‌تواند اقتدار نظام سیاسی را کاهش یا افزایش دهد.

۲) اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تأثیر و فشار عوامل خارجی از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی زمینه تعارضات و بحران‌های هویتی را پدید می‌آورد. - نظام فرهنگی با استفاده از مدیریت خود می‌تواند به بسط و توسعه نظام سیاسی کمک کند.

۳) نظام سیاسی اگر در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه عمل کند، اقتدار خود را تأمین می‌کند. - نظام فرهنگی اگر به ارزش‌های نظام سیاسی وفادار بماند، نظام سیاسی نیز اقتدار آن را تأمین می‌کند.

۴) رواج مزرعه‌داری اشتراکی به عنوان دو شیوه پیشبرد اقتصاد کشاورزی پس از تشکیل اتحاد جماهیر شوروی - شعار جمهوری فرانسه بر سر در کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵م. مبنی بر جدایی دین از سیاست

۲۱۰- هر عبارت، به ترتیب نشان‌گر کدام مفهوم است؟

- روزنه ورود استعمار به جوامع غیرغربی

- پدیده نسل‌کشی در جهان

- جامعه‌ای که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناسند ولی به آن‌ها پایبند نیستند.

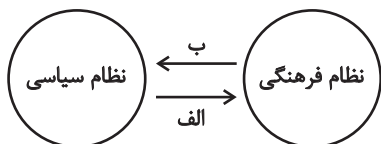
- علت هجوم اروپاییان به قاره آمریکا و مناطقی نظیر هائیتی و کوبا و ...

۱) سرمایه‌داری - ابعاد هویتی جمعیت - جامعه باطل - هویت‌زایی

۲) اقتصاد - پاک‌سازی نسلی - جامعه مشرک - تغییر ترکیب جمعیتی

۳) اقتصاد - ابعاد هویتی جمعیت - جامعه فاسق - تأمین سلطه

۴) هویت‌زایی - ابعاد هویتی جمعیت - جامعه فاسق - اقتصاد وابسته

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق و مباحث آن، ... قضیه حملی
صفحه‌های (۳) (۶)

۲۱۱- کدام عبارت درباره دانش منطق نادرست است؟

- (۱) غایت و هدف دانش منطق جلوگیری از خطا در ساحت اندیشه آدمی است.
- (۲) می‌توان گفت که منطق صرفاً علمی محصور در ابعاد نظری و تئوریک نیست.
- (۳) با دانستن منطق که تأکید آن بر شناخت مغالطات است، می‌توان از خطای ذهنی پیشگیری کرد.
- (۴) جلوگیری از خطا در منطق نتیجه فرایند بررسی و دسته‌بندی مغالطات است.

۲۱۲- کدام گزینه با توجه به مباحث تصور و تصدیق صحیح نیست؟

- (۱) آنچه که متصف به عنوان «دانش و علم» می‌شود، الزاماً متضمن حکم و قضاوت نخواهد بود.
- (۲) عباراتی مانند «ماه و خورشید» و «زشت و زیبا» تصور محسوب می‌شوند، اما نه تصور واحد.
- (۳) وجود تصور موضوع، محمول و نسبت در ذهن، به تنهایی برای ایجاد تصدیق کافی نیست.
- (۴) اگر ده تصور یا بیشتر در پی یکدیگر بیایند، عبارت حاصل شده لزوماً دارای نسبت حکمیه است.

۲۱۳- به ترتیب کدام گزینه نوع مغالطات عبارات زیر را به درستی مشخص کرده است؟

(الف) شاطر گفت: «نان تا اینجا بیشتر نمی‌رسد، بقیه از ناوایی روبه‌رو خرید کنند.»

یکی از میان جمعیت گفت: «لطفاً کمی فشرده‌تر بایستید تا نان به ما هم برسد.»

(ب) سارا کتاب‌های مریم را به خواهرش داد.

(ج) یک خبرنگار از معلم مستأجری پرسید، وضعیت حقوق‌ها چطور است؟ معلم پاسخ داد: «خدا روشکر حقوق‌ها هر ماه بالا می‌رود.» خبرنگار گفت:

«چگونه ممکن است؟ معلم با خنده پاسخ داد: آخر صاحب‌خانه طبقه بالا زندگی می‌کند.»

(۱) اشتراک لفظ - شیوه نگارش کلمات - توسل به معنای ظاهری

(۲) توسل به معنای ظاهری - ابهام در مرجع ضمیر - اشتراک لفظ

(۳) توسل به معنای ظاهری - ابهام در مرجع ضمیر - ابهام در مرجع ضمیر

(۴) ابهام در مرجع ضمیر - شیوه نگارش کلمات - اشتراک لفظ

۲۱۴- بین «مفهوم جزئی» و «مفهومی که هیچ مصداقی در خارج ندارد» کدام نسبت چهارگانه برقرار است؟

(۱) تباین (۲) عموم و خصوص مطلق

(۳) عموم و خصوص من وجه (۴) هیچ نسبت چهارگانه‌ای برقرار نیست

۲۱۵- کدام گزینه درباره نسبت‌های چهارگانه عبارت صحیحی را بیان می‌کند؟

(۱) در عموم و خصوص مطلق هر یک نسبت به دیگری هم اخص است هم اعم.

(۲) نسبت بین نقیض دو کلی متساوی، عموم و خصوص من وجه خواهد بود.

(۳) بین هر دو مفهوم یکی از اقسام این نسب بلااستثناء برقرار است.

(۴) در تساوی هر چه مصداق یکی باشد لزوماً مصداق دیگری نیز هست.

۲۱۶- کدام گزینه به ترتیب نسبت‌های چهارگانه بین اجزای زیر از تعریف مفهومی را بیان می‌کند؟

- نسبت بین مفهوم مجهول و مفهوم عام تعریف مفهومی

- نسبت بین مفهوم عام و مفهوم خاص تعریف مفهومی

- نسبت بین مجهول و مفهوم خاص تعریف مفهومی

(۱) عموم و خصوص مطلق - فقط عموم و خصوص مطلق - فقط تساوی

(۲) عموم و خصوص من‌وجه - فقط عموم و خصوص مطلق - تساوی یا عموم و خصوص مطلق

(۳) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق یا من‌وجه - تساوی یا عموم و خصوص مطلق

(۴) عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق یا من‌وجه - فقط تساوی

۲۱۷- کدام تعریف دارای اشکالی متفاوت با سایر گزینه‌ها است؟

(۱) مربع: شکل چهارضلعی دارای زوایای قائمه.

(۲) انسان: جسم دارای حواس که قادر به راه رفتن است.

(۳) فلسفه: دانشی بنیادین که روش آن استدلالی و برهانی است.

(۴) مثلث: شکلی دارای سه ضلع که اضلاع آن با یکدیگر برابرند.

۲۱۸- کدام گزینه درباره استقرای تمثیلی صحیح است؟

(۱) همان تمثیل در ادبیات است.

(۲) میزان قوت انواع آن همگی به یک اندازه است.

(۳) همیشه بین افراد مجزا و متفاوت مشابهت برقرار می‌شود.

(۴) با افزایش وجوه مشابهت، استدلال ما همچنان غیریقینی خواهد بود.

۲۱۹- کدام گزینه درباره شروط استقرای تعمیمی قوی نادرست است؟

(۱) تضادفی و متفاوت بودن نمونه‌ها در قوت استقرای تعمیمی نقش دارد.

(۲) تعداد اعضای جامعه آماری ما در یک استقرای تعمیمی باید مناسب باشد.

(۳) اگر در بررسی میوه‌های یک مغازه، فقط سیب‌ها را آزمایش کنیم، استقرای تعمیمی ما قوی نخواهد بود.

(۴) رعایت نکردن شرایط استفاده از استقرا منجر به نوعی خطای ذهنی می‌شود.

۲۲۰- اگر یک جمله تصدیق یا قضیه محسوب نشود ...

(۱) حتماً پرسشی است. (۲) قابلیت صدق و کذب ندارد.

(۳) امکان ندارد که جمله ندا باشد. (۴) یک جمله خبری بی‌معناست.

چیستی فلسفه، ... زندگی پراساس اندیشه
صفحه‌های (۴۲ تا ۴۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۲۲۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) پرداختن به سؤال‌های معمولی و روزانه تفکر غیرفلسفی قلمداد می‌شود.
- (۲) صرف گذر از سؤال‌های مرحله اول برای ورود به مرتبه دوم تفکر کافی نیست.
- (۳) تمرین تفکر فلسفی یعنی جدی گرفتن پرسش‌های فطرت ثانی و جست‌وجوی پاسخ آن‌ها.
- (۴) از آنجایی که همه انسان‌ها وارد فطرت ثانی نمی‌شوند، نمی‌توانند درباره باورهای خود بیندیشند.

۲۲۲- کدام ویژگی، فلسفه را از تمام دانش‌های دیگر متمایز می‌کند؟

- (۱) استفاده از روش عقلی و قیاسی برای پاسخ به سؤالات
- (۲) تعلق داشتن مسائل مطرح در آن به حیطه فطرت اول
- (۳) پرداختن به اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان
- (۴) آغاز از ابتدای خلقت بشر و محدود نبودن به مکانی خاص

۲۲۳- کدام گزینه درباره بخش‌های دانش فلسفه صحیح است؟

- (۱) دانش فلسفه دارای تعدادی بخش اصلی و فرعی است.
- (۲) هر نوع پرسشی در رابطه با علیت در حیطه هستی‌شناسی واقع می‌شود.
- (۳) دانش معرفت‌شناسی از نظر مسائل خود زیرمجموعه هستی‌شناسی است.
- (۴) معرفت به هستی از حیث رتبی مؤخر از تبیین امکان شناخت آن است.

۲۲۴- کدام گزینه بیانگر موضع خاص طرفداران رویکرد اصالت فرد است؟

- (۱) جامعه از به هم پیوستن عده‌ای از انسان‌ها شکل می‌گیرد.
- (۲) جامعه بدون افراد وجود خارجی و ذهنی ندارد.
- (۳) تغییرات اجتماعی از گذر تغییرات فردی صورت می‌پذیرد.
- (۴) علت وجودی شکل‌گیری احکام مستقل اجتماعی همان اجتماع افراد است.

۲۲۵- کدام گزینه درباره کسانی که در انتخاب اهداف زندگی به خطا رفته‌اند درست است؟

- (۱) کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند.
- (۲) به آموخته‌های محدود و غیریقینی خود قناعت می‌کنند.
- (۳) با وجود تلاش بسیار به علت عدم دقت نظر به باوری مستقل نائل نمی‌شوند.
- (۴) نمی‌توان گفت انتخاب معنا و باوری در نسبت با زندگی برایشان فاقد اهمیت است.

۲۲۶- کدام گزینه درباره تمثیل غار افلاطون صحیح است؟

- (۱) این تمثیل صرفاً برای تبیین معرفت‌شناسی او به کار می‌رود.
- (۲) این تمثیل بیانگر همه آثار زندگی بر پایه فهم فلسفی است.
- (۳) اولین مواجهه انسان با مجهولات در قالب نوعی حیرت صورت می‌گیرد.
- (۴) هنگامی که فرد از روشنایی می‌گریزد، عقیده‌اش را نسبت به سایه‌ها از دست خواهد داد.

۲۲۷- عبارت زیر می‌تواند توصیف‌کننده کدام اثر باشد؟

«در سوژه‌کتابیونانی ذهن انسان از جهان منتزع است. به عبارتی دیگر این ذهن اندیشنده در مقابل جهان طبیعت می‌ایستد و آن را به پرسش می‌گیرد و می‌خواهد قوانین آن را کشف کند. اما در این مکتب ما با نوعی دیگر از رابطه سوژه و جهان روبه‌رو هستیم. ذهن و نفس انسان چیزی جدای از جهان نیست، بلکه با آن وحدت دارد.»

- (۱) اوپانیشادها
- (۲) تائو ته چینگ
- (۳) اوستا
- (۴) گاتاها

۲۲۸- به چه جهت از یونان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند؟

- (۱) آغاز بحث در باب مسائل بنیادین انسان و جهان
- (۲) غلبه روش عقلی و فلسفی در پرداختن به مسائل معرفتی
- (۳) تلاش برای تبیین منطقی دگرگونی‌های پیوسته در عالم طبیعت
- (۴) طرح عنصر اصلی و ثابت در میان همه اشیاء و پدیده‌ها

۲۲۹- با توجه به نظر پارمنیدس، کدام مورد از شناخت‌هایی است که تنها با یک تحلیل عقلی بر پایه یک اصل بدیهی ادراک می‌شود؟

- (۱) نیستی اندیشیده نمی‌شود و وجود ندارد.
- (۲) وجود یک واقعیت بسیط و غیرقابل تجزیه است.
- (۳) وجود و هستی دچار تغییر و صبرورت نمی‌شود.
- (۴) حواس انسان به مرتبه ظاهری جهان منحصر است.

۲۳۰- کدام گزاره را هم ملتوس و هم سقراط قبول دارد؟

- (۱) خورشید یک سنگ و ماه نیز تنها کره‌ای خاکی است که به دست دانای حقیقی خلق شده‌اند.
- (۲) جوانان آتنی حق جلوه دادن باطل را از سقراط آموختند و در نتیجه از دین و آیین پدرانشان برگشتند.
- (۳) کسی که وجود زین، لگام و سایر امور مربوط به اسب را می‌پذیرد حتماً وجود اسب را نیز قبول دارد.
- (۴) اگر کسی نسبت به مرگ در دل خود هراس راه بدهد در واقع خود را دانا می‌پندارد، بی‌آنکه دانا باشد.

درس‌های اول تا چهارم
صفحه‌های ۸ تا ۱۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

روان‌شناسی

۲۳۱- پژوهش‌های دانشمندان با کدام‌یک از عبارتهای زیر شروع می‌شود و نتیجه آن کدام است؟

- (۱) یکی از علل افزایش تعداد مصرف‌کنندگان مواد مخدر، آمار بالای طلاق است. - ابهام‌زدایی و روشن‌سازی
- (۲) مهم‌ترین عامل گرایش نوجوانان به مواد مخدر چیست؟ - ابهام‌زدایی و روشن‌سازی
- (۳) کنجکاوی عامل گرایش نوجوانان به مواد مخدر است. - شناسایی موقعیت‌های ناشناخته و مجهول
- (۴) راه‌های پیشگیری از مصرف مواد مخدر کدام است؟ - شناسایی موقعیت‌های ناشناخته و مجهول

۲۳۲- تفکر فرضیه‌سازی، تسهیل‌کننده دستیابی به کدام‌یک از اهداف علم روان‌شناسی می‌باشد؟

- (۱) توصیف (۲) تبیین (۳) پیش‌بینی (۴) کنترل

۲۳۳- کدام زوج واژه‌ها نسبت به سایر موارد راحت‌تر بازیابی می‌شوند؟

- (۱) باران - ابر (۲) میز - خودرو (۳) کتاب - توت‌فرنگی (۴) سنباده - کنکور

۲۳۴- گنجایش آندوزش کدام نوع از حافظه محدود است و اینکه ما چهره معلم اول ابتدایی‌مان را به خاطر داشته باشیم، به کدام حافظه مربوط می‌شود؟

- (۱) بلندمدت - معنایی (۲) کوتاه‌مدت - معنایی (۳) حسی - رویدادی (۴) کاری - رویدادی

۲۳۵- عبارت مقابل با کدام گزینه قرابت بیشتری دارد؟ «یک بچه ۲۰ ماهه، کودک دیگری را می‌بیند که ماشین‌اسباب‌بازی خود را عقب و جلو می‌کند و

مادرش او را تشویق می‌کند، این بچه، پس از چند روز، همین کار را تقلید می‌کند.»

- (۱) رشد هیجانات در کودک، مستلزم آگاهی متقابل است.
- (۲) نشان می‌دهد که کودک توانایی نگه داشتن بازنمایی از اعمال را در حافظه‌اش دارد.
- (۳) بچه بعدها با تشویق مادرش، به هیجانات خود جهت می‌دهد.
- (۴) رشد شناختی کودک به توانایی‌های استدلال، تصمیم‌گیری و... اطلاق می‌شود.

۲۳۶- فرضیه «هدفداری ناظر به چیرگی، بستری را فراهم می‌کند که انگیزه دانش‌آموزان برای تحصیل بهبود یابد»، برای پذیرفته‌شدن لازم است ... و اگر

همه قانون‌های تجربی حول یک موضوع را گرد هم جمع کنیم، ... تشکیل می‌شود.

- (۱) به صورت قطعی معتبر و درست باشد - نظریه
- (۲) مورد آزمایش قرار گیرد - نظریه
- (۳) به صورت قطعی معتبر و درست باشد - اصل
- (۴) مورد آزمایش قرار گیرد - فرضیه

۲۳۷- در چند موقعیت از موارد زیر به جنبه نادرستی از رشد اشاره شده است؟

- علی در هنگام رانندگی حقوق دیگر رانندگان را رعایت می‌کند. (اجتماعی)
- صدرا که در سن نوجوانی است کمتر با خانواده خود تعامل داشته و در بیشتر مواقع روز خود را با دوستانش سپری می‌کند. (هیجانی)
- عرفانه تصمیم می‌گیرد به سراغ علاقه خود برود و طراح جواهر بشود. (شناختی)
- مادر و پدر فاطمه دیگر نیاز نیست برای نشستن او پشتش بالشت بگذارند و فاطمه می‌تواند مستقل بنشیند. (جسمانی - حرکتی)

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۳۸- به ترتیب علت هر یک از پدیده‌های زیر در کدام گزینه به‌درستی مشخص شده است؟

(الف) ارائه تبیین‌های متفاوت از مفهوم اراده

(ب) سهولت در اندازه‌گیری

(ج) دشواری کنترل در علم روان‌شناسی

- (۱) وجود بُعد جسمانی و غیرجسمانی - تعریف شفاف متغیر - دشواری توصیف و تبیین
- (۲) وجود ابعاد پیچیده در انسان - انجام آزمایش صحیح - پیچیدگی ضوابط علمی
- (۳) ارتباط بُعد جسمانی و غیرجسمانی - رسیدن به برداشت یکسان - داشتن پیش‌داوری
- (۴) وجود ابعاد پیچیده در انسان - مفهومی شدن پردازش - رعایت مسائل اخلاقی

۲۳۹- زمانی که دو خط هم‌اندازه را طوری ادراک می‌کنیم که یکی از دیگری بزرگتر است، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) دچار پدیده توهم شده‌ایم.
- (۲) تفسیر محرک دچار خطاهای زیادی گردیده است.
- (۳) این امر می‌تواند یک خطای شناختی تلقی شود.
- (۴) تطابق کامل میان احساس و ادراک وجود ندارد.

۲۴۰- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر در کدام گزینه به‌درستی مشخص شده است؟ (به ترتیب)

(الف) طبق توصیه‌های اسلام در دوره کودکی دوم بهره‌گیری از حس تقلید کودک بسیار کارآمد است.

(ب) عوامل مؤثر بر چگونگی رشد قبل از تولد هم تحت تأثیر عوامل وراثتی و هم تحت تأثیر عوامل محیطی قرار دارد.

(ج) بلوغ جنسی یکی از مصداق‌های مهم رسش و نقشه زیستی محسوب می‌شود که تنها ویژگی‌های قابل رؤیت را شامل می‌شود.

(د) بهره‌گیری نوجوان از احتمال‌های مختلف براساس واقعیت‌های ملموس و عینی مربوط به حوزه رشد شناختی او می‌شود.

- (۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - غ - ص - غ (۴) غ - غ - ص - ص

۲۴۱- کدام گزینه به عملکرد حافظه حسی اشاره دارد؟

- ۱) صداهایی را در محیط اطرافم می‌شنوم و پس از چند ثانیه به فراموشی می‌سپارم.
- ۲) چندین کلمه را حفظ می‌کنم و بی‌آنکه کاری انجام دهم، از ذهنم محو می‌شوند.
- ۳) معلم چند عدد به من داده و آن‌ها را حفظ کرده‌ام، اما برخی‌شان را پس از دقایقی از خاطر برده‌ام.
- ۴) در حال حل مسئله ریاضی هستم و هم‌زمان به تدریس معلم هم گوش می‌کنم.

۲۴۲- کدام عبارت در مورد «شرایط محرومیت حسی» صحیح است؟

- ۱) آزمایش‌هایی که از این شرایط استفاده می‌کنند، در مورد «شیوه ادراک محرک‌ها» اطلاعات جالبی به دست می‌دهند.
- ۲) در این شرایط، همواره یکی از مجراهای حسی آزمودنی مسدود می‌شود و تأثیر آن بر دیگر حس‌ها سنجیده می‌شود.
- ۳) این شرایط برای آزمودنی‌ها قابل تحمل نیست و حتی دریافت پاداش در قبال آزمایش هم نمی‌تواند تأثیری بر طولانی‌کردن میزان تحمل افراد داشته باشد.
- ۴) از مجموعه آزمایش‌های حول این شرایط، نتیجه می‌شود که ادراک انسان، گاهی در تقابل با احساس اوست.

۲۴۳- توصیف و تبیین کدام پدیده دشوارتر است؟

- ۱) بیشتر بودن اصطکاک ایستایی از اصطکاک حرکتی
- ۲) پوسیده شدن چوب در اثر مواجهه مکرر با رطوبت
- ۳) احتمال بیشتر بهبودی با مراجعه به هنگام برای درمان کرونا
- ۴) احساس شادی پس از مشاهده نتیجه کنکور سراسری

۲۴۴- به ترتیب منظور از توجه ناقص چیست و کدامیک از موقعیت‌های ردیابی شباهت بیشتری به حافظه کاذب دارد؟

- ۱) داشتن یادگیری سطحی - رد درست
  - ۲) هم‌زمانی فعالیت‌ها - رد درست
  - ۳) داشتن یادگیری سطحی - ردیابی محرک غایب
  - ۴) هم‌زمانی فعالیت‌ها - هشدار کاذب
- ۲۴۵- این‌که یک دبیر ادبیات در بین قفسه‌های یک کتاب‌فروشی، فقط به کتاب‌های ادبی توجه می‌کند، ناشی از کدامیک از منابع توجه است؟
- ۱) تحریک حواس او به وسیله محرک‌های بیرونی
  - ۲) سبک پردازش فرد و انتظارات او
  - ۳) شناخت محرک معین و از پیش توجه شده
  - ۴) اطلاعات موجود در حافظه او

۲۴۶- در حکایت زیر از گلستان سعدی، دانشمند به چه نکته‌ای در باب روان‌شناسی رشد اشاره دارد؟

«پادشاهی پسر را به ادیبی داد و گفت این فرزندت دوست؛ تربیتش همچنان کن که یکی از فرزندان خویش. ادیب، خدمت کرد و متقبل شد و سالی چند بر او سعی کرد و به جایی نرسید. ملک، دانشمند را مؤاخذت کرد و معاتب فرمود که وفا به جا نیاوردی. گفت بر رأی خداوند روی زمین پوشیده نماند که تربیت یکسان است و طباع مختلف.»

- ۱) تأثیر وراثت می‌تواند باعث شود تربیت اثری بر رشد افراد نداشته باشد.
- ۲) عامل اصلی در تربیت کودکان، وراثت است و عوامل محیطی در اولویت دوم‌اند.
- ۳) کودکی که به ریش لازم نرسیده باشد، عوامل محیطی نمی‌توانند او را تغییر دهند.
- ۴) شیوه‌های تربیتی مختلفی برای افراد مختلف لازم است که محیط آن‌ها این را تعیین می‌کند.

۲۴۷- کدام عبارت، زیرمجموعه‌ای از مفهوم «تفکر» است؟

- ۱) یک قندان در مقابل من است، و طی فرایندهایی متوجه می‌شوم چیست و ماهیتش را درک می‌کنم.
- ۲) شخص دستش را روی جسمی می‌گذارد و زبری آن را حس می‌کند.
- ۳) شخص، اطلاعاتی را فرامی‌خواند و آن‌ها را در پاسخ به سؤالات چهارگزینه‌ای به کار می‌گیرد.
- ۴) فردی را می‌بینیم و پس از دو هفته بار دیگر ملاقاتش می‌کنیم و هنوز چهره و اسمش را به خاطر داریم.

۲۴۸- در رابطه با رمزگردانی کدام عبارت صحیح است؟

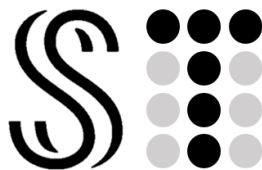
- ۱) کودکان به صورت خلاصه مطالب را رمزگردانی می‌کنند بنابراین نمی‌توان به حافظه آن‌ها اطمینان کرد.
- ۲) در رمزگردانی جزء به جزء امکان خطای بیشتری وجود دارد.
- ۳) رمزگردانی کودکان به صورت دیداری و شنیداری و رمزگردانی بزرگسالان معنایی است.
- ۴) منظور از رمزگردانی نگهداری اطلاعات در حافظه است.

۲۴۹- به ترتیب هر یک از مثال‌های زیر به کدام عامل اشاره دارند؟

- الف) پس از زلزله کرمان مردم در ماشین‌های خود تمام طول شب با رادیوی روشن منتظر پس‌لرزه‌های احتمالی بودند.
- ب) محسن هنگام خرید نوشیدنی به سراغ محصولی رفت که در طول هفته گذشته، تبلیغش را چندین بار در تلویزیون دیده بود.
- ج) لاله از لحن صحبت مادرش به این نتیجه رسید که مادرش بسیار ناراحت است.

- ۱) گوش به زنگی - آماده‌سازی - ادراک
- ۲) ردیابی درست علامت - آماده‌سازی - احساس
- ۳) جست‌وجو - انتقال - توجه
- ۴) گوش به زنگی - انتقال - تمرکز

۲۵۰- هر کدام از تصاویر روبه‌رو، به ترتیب اشاره به کدامیک از اصول مکتب گشتالت دارد؟

«الف»

«ب»

۱) تکمیل - مشابهت

۲) تکمیل - مجاورت

۳) استمرار - مشابهت

۴) استمرار - مجاورت

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱ بهمن ۱۴۰۰

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، حسین پرهیز کار، هامون سبطی، کاظم کاظمی، مرتضی منشاری، سیدمحمد هاشمی	فارسی	
نوید امساک، ولی برجی، امیر رضائی رنجبر، کاظم غلامی، مرتضی کاظم شیرودی، علی محسن زاده، الهه مسیح خواه، پیروز وجان	عربی زبان قرآن	
محبوبه ابتهسام، محسن بیاتی، محمد رضایی بقا، مجید فرهنگیان، مرتضی محسنی کبیر، احمد منصوری، فیروز نژادنجف، سیداحسان هندی	دین و زندگی	
رحمت اله استیری، تیمور رحمتی، حسن روحی، علی شکوهی، ساسان عزیزی نژاد، سعید کاویانی، عقیل محمدی روش، محدثه مرآتی	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
محمد بحیرایی، محمد ابراهیم توننده جانی، امیر زراندوز، علیرضا عبدی، امیر محمودیان، حامد نصیری	ریاضی و آمار	
فاطمه حیاتی، سارا شریفی، مهدی ضیایی، فاطمه فهیمیان، زهرا محمدی	اقتصاد	
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، پوریا حسین پور، فرهاد علی نژاد، مجتبی فرهادی، رضا نوروزبیگی	علوم و فنون ادبی	
ابراهیم احمدی، ولی برجی، محمد رضا سوری، سیدمحمدعلی مرتضوی، خالد مشیرپناهی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن	
علیرضا رضایی، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار	تاریخ	
زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی	جغرافیا	
آرینا بیدقی، علیرضا حیدری، الهام رضایی، فاطمه صفری	جامعه شناسی	
نیما جواهری، حسن صدری، الهه فاضلی، کیمیا طهماسبی	منطق و فلسفه	
حمیدرضا توکلی، کوثر دستورانی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی نژاد	روان شناسی	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	محسن اصغری	سیدعلیرضا احمدی	محمدحسین اسلامی، کاظم کاظمی، مرتضی منشاری
عربی زبان قرآن	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی پور
دین و زندگی	سیداحسان هندی	محمد رضایی بقا	فاطمه صفری، سکینه گلشنی
معارف اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	معصومه شاعری
زبان انگلیسی	محدثه مرآتی	محدثه مرآتی	سعید آچه لولو، رحمت اله استیری، فاطمه نقدی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند، سحر محمدی
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	سارا شریفی	فاطمه صفری
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	پوریا حسین پور، یاسین مهدیان، سیدعلیرضا علویان
عربی زبان قرآن	سید محمدعلی مرتضوی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهرا دامیار
جغرافیا	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهرا دامیار
جامعه شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری، محمد ابراهیم مازنی
منطق و فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	فرهاد علی نژاد، امیر کیا باقری
روان شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی نژاد، محمد ابراهیم مازنی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهرا دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی مقدم، مسئول دفترچه: زهرا قموشی (اختصاصی)، فریا رفوفی (عمومی)
حروف چین و صفحه آرآ	مهشید ابوالحسنی (اختصاصی)، زهرا تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

فارسی (۱)

۱- گزینۀ «۴»

(مرتضی منشاری - اربیل)

معنی درست واژه‌ها:

گزینۀ «۱»: «خذلان»: خواری؛ پستی، مذلت
گزینۀ «۲»: «کیوان»: سیاره زحل
گزینۀ «۳»: «مألوف»: خوگرفته

(فارسی، لغت، واژه‌نامه)

۲- گزینۀ «۱»

(سیر ممر هاشمی - مشور)

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

گزینۀ «۲»: صبا: بادی که از طرف شمال شرق می‌وزد.
گزینۀ «۳»: خُود: کلاه فلزی که سربازان به هنگام جنگ بر سر می‌گذارند.
گزینۀ «۴»: فتراک: تسمه و دوالی که از عقب زین اسب می‌آویزند.

(فارسی، لغت، ترکیبی)

۳- گزینۀ «۲»

(کاظم کاظمی)

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

غلط‌های املائی و شکل درست آن‌ها:
گزینۀ «۱»: فراغت: فراقت (فراق تو)
گزینۀ «۳»: سَفَح: سَفَه (کم‌خردی) هم‌خانواده با «سفاهت»: بی‌خردی، نادانی
گزینۀ «۴»: ضمایم (جمع ضمیمه و پیوست‌ها) / ذمایم: (جمع ذمیمه، امور نگویده)

(فارسی، املا، ترکیبی)

۴- گزینۀ «۱»

(هامون سیطی)

«قوت غالب» ترکیب رایجی است به معنای غذای اصلی.
توجه: «سُور» در «سور مصحف» جمع «سوره» است. در واقع زیبایی او به کتابی پر از آیه‌ها و سوره‌ها مانند شده است.

(فارسی، املا، ترکیبی)

۵- گزینۀ «۳»

(سیر علیرضا امیری)

سمفونی پنجم جنوب (منظوم)، الهی‌نامه عطار (منظوم)، ماه نو و مرغان آواره (منظوم)

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: ماه نو و مرغان آواره (منظوم)، اتاق آبی (منثور)، سمفونی پنجم جنوب (منظوم)
گزینۀ «۲»: اخلاق محسنی (منثور)، گلستان سعدی (منثور)، مانده‌های زمینی و مانده‌های تازه (منثور)

گزینۀ «۴»: جوامع حکایات (منثور) اسرار التوحید (منثور)، اتاق آبی (منثور)

(فارسی، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۶- گزینۀ «۴»

(کاظم کاظمی)

گزینۀ «۴»: مجاز: «فصل گل» مجاز از «فصل بهار» بیت فاقد تشخیص است؛ زیرا مقصود از «سرو روان» معشوق است و غیر انسان مورد خطاب قرار نگرفته است.

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: ایهام: بوی ← ۱- عطر و رایحه، ۲- امید و آرزو / ایهام تناسب: عزیز ← ۱- ارجمند و گرمی (معنی موردنظر)، ۲- مقامی در دربار فراعنه مصر که با ریوسف، مصر و کنعان تناسب دارد.

گزینۀ «۲»: پارادوکس: بلند شدن علم (پرچم) فتح (پیروزی) با سیر انداختن / کنایه: سیر انداختن ← تسلیم شدن

گزینۀ «۳»: حسن تعلیل: دلیل حرکت کُند ناچه (شتر) چنگ زدن روح مجنون در دامان محمل دانسته شده است. / استعاره: دامان محمل (اضافه استعاری)

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۷- گزینۀ «۱»

(سیرعلیرضا امیری)

ب) پارادوکس: «گور این‌جا از فضولی دست بینا می‌کشد»: فرد کور، بینا را راهنمایی می‌کند.

ج) استعاره: «لعل» استعاره از «لب»

ه) تلمیح: «اشاره به ماجرای دیدار حضرت موسی (ع) با خدا در کوه طور و آیه ۱۴۲ سوره مبارکه اعراف (... قَالَ رَبِّ ارْنِيْ اَنْظُرْ اِلَيْكَ قَالَ لَنْ تَرَانِيْ...)
الف) تضاد: «گمشده» و «پیدا»

د) ایهام: «دست می‌کشد» در چند معنای احتمالی به‌کار رفته است. ۱- متوقف می‌شود (از رسم ساعد زیبای یار ناتوان می‌ماند) ۲- دست خود را بر ساعد او می‌کشد. ۳- بعد از رسم ساعد، دست [را] می‌کشد (رسم می‌کند).

توجه: «مانی» نام فیلسوف و نقاش مشهور ایرانی و پیام‌آور آیین مانوی است.

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

۸- گزینۀ «۴»

(هامون سیطی)

«باران» به طراح و نقاش مانند شده و درّه به کاغذ و بوم نقاشی اما نه واژه «طراح» و «نقاش» آمده است نه «کاغذ» و «بوم»، بلکه از روی «هاشور زدن» متوجه این فرآیند تشبیه در ذهن شاعر شده‌ایم و به این‌گونه بیان تشبیهی، استعاره نوع ۲ یا مکتبه می‌گوییم.

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: «کودکان احساس» اضافه تشبیهی است؛ یعنی مشبه و مشبه‌به هر دو کنار هم آمده‌اند.

گزینۀ «۲»: نه تشبیهی در کار است و نه استعاره‌ای.

گزینۀ «۳»: هر دو طرف تشبیه کنار هم آمده‌اند و با آرایه تشبیه روبه‌رو هستیم.

(فارسی، آرایه، صفحه‌های ۳ و ۴)

۹- گزینۀ «۲»

(کاظم کاظمی)

ترکیب‌های وصفی: سید سالخورده، مولانای جوان، مطالعه مستمر، تأمل مکرر، این‌کار، احوال روحانی (شش مورد)

ترکیب‌های اضافی: اشارت او، فواید والد، والدش، احوال پدر (چهار مورد)

(فارسی، دستور، صفحه ۱۳۶)

۱۰- گزینۀ «۱»

(سیرعلیرضا امیری)

ای [کسی که] غمت هوش دل ما را غارت کرده و درد عشقت خانه‌فروش دل ما شده (حراج گذاشته است)، رمزی که اهل ظاهر، از آن محروم‌اند، عشق تو آن را به گوش دل ما گفته‌است.

کرده: فعل / غم: نهاد / ازو: متمم / او: مفعول

(فارسی، دستور، ترکیبی)

۱۱- گزینۀ «۴»

(مرتضی منشاری - اربیل)

در گزینۀ «۴»: «او» ربط وجود ندارد و همه «اوها» عطف هستند.

معنای بیت: عشق تو از سلمان، دل و جان و خرد و هوش را ربوده‌است و او اکنون، مانده (ناتوان) و مسکین و تنهاست.

تشریح گزینۀ‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: «او»های «۱، ۲ و ۳»، «عطف» و «او»های مصراع دوم (۴، ۵ و ۶)، «ربط» هستند.

گزینۀ «۲»: «او»های مصراع اول «عطف» و «او» مصراع دوم «ربط» است.

گزینۀ «۳»: «او»های «۱، ۲، ۴، ۵ و ۷»، «عطف» و «او»های «۲ و ۶»، «ربط» هستند.
(فارسی، دستور، صفحه ۶۶)

۱۲- گزینۀ «۲»

(مسنن اصغری)

ترکیب وصفی: مرد دانا

توجه: «عاشق و غرقه» صفت‌های جانشین اسم هستند و مضاف‌الیه محسوب می‌شوند.

بازگردانی: مردم دانا چه به ملامت‌کننده [انسان] عاشق بگوید؛ زیرا خفته بر ساحل حال [انسان] غرق شده در دریا را نمی‌داند. اگر [یار] دو دست نازنین را به خون من بیالاید (آغشته کند)، شایسته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نهاد: [یار] - مفعول: دست - متمم: خون - فعل: بیالاید
گزینه «۳»: مفعول‌ها: چه، حال، دست (سه مورد)
گزینه «۴»: حرف ربط وابسته‌ساز «گر» جمله مرکب ساخته است: گر دو دست خویش ... بیالاید: جمله وابسته / شاید (شایسته است): جمله هسته
(فارسی، دستور، ترکیبی)

۱۳- گزینه «۳»

شاعر در این بیت ادعا می‌کند که مور از طریق گفت‌وگو و به واسطه شیرینی سخن می‌تواند به ملک و مسند برسد.
تشریح سایر گزینه‌ها:

مفهوم گزینه «۱»: توصیه به کمک غیر مستقیم و هموار کردن مسیر رشد توأم با تحمل سختی‌ها (فرضت‌طلب بار نیاوردن افراد)
مفهوم گزینه «۲»: کارگر نبودن عقل و تأثیر منفی آن.
مفهوم گزینه «۴»: دنبال حرف و سخن رفتن موجب زوال آدمی است.
(فارسی، مفهوم، ترکیبی)

۱۴- گزینه «۱»

مفهوم مشترک آیه و بیت گزینه «۱»: آشکار بودن خداوند و صفات او در عین پنهان بودن معنی آیه: چشم‌ها او را نمی‌بینند و او همه چشم‌ها (بینندگان) را می‌بیند.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: گریان بودن در فراق معشوق
گزینه «۳»: بصیرت یافتن با دیدن حُسن و جمال یار
گزینه «۴»: آشکار بودن اسرار نزد مخاطب (در ستایش ممدوح بیان شده است).
(فارسی، مفهوم، صفة ۱۳۳)

۱۵- گزینه «۳»

مفهوم بیت گزینه «۳»: توکل به غیر حق موجب نجات نیست.
مفهوم مشترک ابیات مرتبط: توکل و ایمان به حق، موجب توفیق و امنیت خواهد بود.
(فارسی، مفهوم، صفة ۱۱۱)

۱۶- گزینه «۲»

با توجه به متن درس «از آموختن ننگ مدار»، «داد از خویشتن دادن» برابر با اصطلاح «پیش خود حساب کردن» یا «کلاه خود را قاضی کردن» است، یعنی پیش از آن که در دادگاهی حقی را که پایمال کرده‌ایم از ما به زور وایخواهند، خودمان به بررسی اعمال و رفتارمان بپردازیم و اگر دیگران حقی به گردن ما دارند، آن‌را به‌جا بیاوریم. این مفهوم در بیت دوم سفارش شده است.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: به دفاع از مظلومان در برابر ظالمان اشاره دارد.
گزینه «۳»: به بهره‌بردن از قدرت و نعمت‌های دنیایی اشاره دارد.
گزینه «۴»: به جان‌فشانی عاشق در راه معشوق و رضایت او، بر این همه جور و ستم که بر او می‌رود، اشاره دارد.
(فارسی، مفهوم، صفة ۱۸)

۱۷- گزینه «۱»

مفهوم گزینه «۱»: نتیجه عینی اعمال نیک و بد
«راست است» در این‌جا به معنی «درست است»
درست است که اعمال ما، ما را می‌سوزاند.
(فارسی، مفهوم، صفة ۱۴۰)

۱۸- گزینه «۳»

در این گزینه، شاعر از هجران و جدایی گله‌مند است و می‌گوید: با وجود نزدیکی و اتحاد با دوست، اما به وصال نمی‌رسیم و این همسایگی به ما کمکی نمی‌کند. (بزرگ‌ترین دغدغه قهرمان کوچک داستان «دیوار» نیز، جدایی از همسایه به خاطر وجود دیوار است).
(فارسی، مفهوم، صفة‌های ۲۱ تا ۲۹)

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۱- گزینه «۳»

(علی مسن زاده)
«هُوَ الَّذِي»: او کسی است که (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «يَقْبَلُ التَّوْبَةَ»: توبه را می‌پذیرد، پذیرش می‌کند (رد گزینه ۲) / «يَغْفُو»: عفو می‌کند، گذشت می‌کند (رد گزینه ۴) / «عَنِ السَّيِّئَاتِ»: از بدی‌ها، از گناهان (رد گزینه ۴) / «يَعْلَمُ»: می‌داند (رد گزینه ۲) / «تَفْعَلُونَ»: انجام می‌دهید (رد گزینه ۱)
(ترجمه)

۲۲- گزینه «۲»

(العه مسیح فواه)
«صيانة»: نگهداری، حفاظت کردن (رد گزینه ۳) / «وقود»: سوخت، مواد سوختی (رد گزینه ۴) / «محطاته»: ایستگاه‌هایش (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «انتقاله»: انتقال آن (رد گزینه ۳) / «يستغرقان وقتاً طويلاً»: وقت زیادی می‌گیرند. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
(ترجمه)

۲۳- گزینه «۱»

(ولی بره‌بی - ابهر)
«يُفَرِّقُ»: پراکنده می‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «فعلیکم أن تعلموا»: پس شما باید بدانید (رد گزینه ۴) / «بعضکم عن بعض»: شما را از یکدیگر (رد گزینه ۲)
نکته: فعل شرط اگر ماضی باشد می‌تواند مضارع ترجمه شود.
نکته: مصادر را (مانند «إبعاد») در وسط عبارات بنا به شرایط جمله می‌توان به صورت مضارع التزامی ترجمه کرد.
(ترجمه)

۲۴- گزینه «۱»

(پیروز وبان)
«قَدْ سَجَلْت»: ثبت شده است (رد گزینه ۳) / «فی قائمة التراث العالمي»: در لیست میراث جهانی / «يُجذب»: جذب می‌شوند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «السِّيَاحُ»: جهانگردان (رد گزینه ۴) / «لرؤيتها»: برای دیدن آن (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
(ترجمه)

۲۵- گزینه «۳»

(کافم غلامی)
«قد وضعوا»: قرار داده‌اند؛ ماضی معلوم است نه مجهول (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لوحات تحذيرية»: تابلوهایی هشدارآمیز (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «كُتبت»: نوشته شده است، مجهول است (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
(ترجمه)

۲۶- گزینه «۴»

(ولی بره‌بی - ابهر)
در گزینه «۱» «يَسْتَمُونَ» مضارع معلوم است نه مجهول و ضمیر «ه» نیز مفعول آن است و باید به صورت (آن را می‌نامند) ترجمه شود. در گزینه «۲» «خَيْرَت» به معنی (حیران کرد) است. در گزینه «۳» «قد سَجَعْتَ» ماضی نقلی است و دلیلی برای ترجمه فعل به صورت ماضی بعید در جمله وجود ندارد.
(ترجمه)

۲۷- گزینه ۲»

تیزی بینی شان «أنوف» اولاً جمع است ثانیاً «الحادة» صفت آن است ← بینی‌های تیزشان؛ همچنین «هذا» در «هذا العدو» ترجمه نشده است.

(ترجمه)

۲۸- گزینه ۱»

«همیاری و فعالیت»: التعاون و النشاط (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «کارهای اجتماعی»: الأمور الاجتماعیة (رد گزینه ۳) / «پیشرفت انسان»: تقدّم الإنسان (رد گزینه ۲) / «زندگی‌اش»: حیاته (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

خواب از مهم‌ترین موهبت‌های الهی برای موجودات زنده به‌خصوص انسان است. خواب قوای عقلی و جسمی انسان را تنظیم می‌کند، هنگامی که می‌خوابی، بدن به تعادل می‌رسد و تو برای روز بعد آماده می‌شوی. برخی مردم روز می‌خوابند و شب از خواب برمی‌خیزند در حالی که این خوب نیست چون به آن‌ها زیان می‌رساند همانطور که پزشکان بر خواب شب‌هنگام تأکید می‌کنند و نیز در قرآن کریم می‌بینیم که پروردگار بخشنده ما می‌فرماید: «او کسی است که شب را قرار داد تا در آن آرامش پیدا کنید...» و می‌فرماید: «... شب را برای شما پوشش و خواب را مایه آرامش قرار داد» برخی به دلیل شغل خاصشان باید روز بخوابند، اما برخی از مردم خوب نمی‌خوابند نه به جهت خواست خودشان یا شغلشان بلکه به دلیل بیماری‌هایی که کم‌خوابی را تشدید می‌کنند که به آن بیماری بی‌خوابی گفته می‌شود که از اضطراب‌ها یا عوامل دیگری ناشی می‌شود که در کیفیت خواب و مقدار آن تأثیر می‌گذارند. حکیمان گفته‌اند خواب کافی برای فرد سالم بین پنج تا هشت ساعت است!

۲۹- گزینه ۴»

در گزینه «۴» آمده است: «مردم در زمینه کم‌خوابی، بر حسب کیفیت و علت آن سه گروه هستند!» که مطابق متن صحیح است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: خواب کم در شب بهتر از خواب زیاد در روز است اگرچه مستمر نباشد! (نادرست)
گزینه «۲»: برخی مردم به‌خاطر بیماری‌هایشان شغلی را انتخاب می‌کنند که مستلزم نخوابیدن در شب باشد! (نادرست)
گزینه «۳»: برای فرد ممکن نیست که کمتر از سه ساعت یا بیشتر از هشت (ساعت) بخوابد! (نادرست)

(درک مطلب)

۳۰- گزینه ۳»

موضوع عبارت گزینه «۳» در متن ذکر نشده است: اهمیت خواب در شب و روز و تأثیر آن در توان انسان!

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: عوامل کم‌خوابی و تشدید آن در برخی مردم! (صحیح)
گزینه «۲»: اثر خواب در تعادل جسم و بهبود زندگی روزانه! (صحیح)
گزینه «۴»: آنچه انسان سالم از خواب، در مقدار و کیفیتش نیاز دارد! (صحیح)

(درک مطلب)

۳۱- گزینه ۲»

می‌توان از متن نتیجه گرفت: خواب، بخشی از جانب خداست، پس انسان باید آن را غنیمت بشمارد!

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: افراط و تفریط در خواب، برای انسان ناپسند است!
گزینه «۳»: مقدار خواب بر انتخاب شغل‌ها تأثیر می‌گذارد!
گزینه «۴»: مردم خواب‌اند، پس هرگاه بیدار می‌شوند!

(درک مطلب)

۳۲- گزینه ۴»

«مصدره من وزن «إفعال» نادرست است. «إفعال» مصدر ثلاثی مزید است، حال آنکه «کافی» بر وزن «فَاعِل»، اسم فاعل از مصدر ثلاثی مجرد است.

(تفلیل صرفی و مغل اعرابی)

۳۳- گزینه ۱»

«من مصدر «نظم» نادرست است. فعل مضارع «يُنظِم» بر وزن «يُفَعِّل» از باب تفعیل است، بنابراین مصدر آن، «تَنْظِيم» (بر وزن: تَفَعِيل) است.

(تفلیل صرفی و مغل اعرابی)

۳۴- گزینه ۲»

«أَلْبَدَان» نادرست است زیرا در اینجا منظور کشورهای اسلامی است و صحیح آن «أَلْبَدَان» است. مضارع «تَخْتَلِفُ» بر وزن «يُفَعِّلُ» خُطاست و صحیح آن بر وزن «تَفَعَّلُ»: تَخْتَلِفُ است.

(ضبط حرکات)

۳۵- گزینه ۳»

«جذ» یعنی «تلاش کرد» و اینکه در توضیح گفته «کسی که در همه کارها تلاش کرد و اصلاً خسته نشد» برای آن مناسب نیست.

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مادر بزرگ: مادر پدر یا مادرِ مادر رو به بالا از مادرانشان
گزینه «۲»: اخگر: پاره آتش و تکه‌ای از آن
گزینه «۳»: کوشید: در همه کارها بسیار تلاش کرد و اصلاً خسته نشد.
گزینه «۴»: جدّاً: اسمی که دلالت بر زیادی و بسیاری در کاری را دارد.

(واژگان)

۳۶- گزینه ۴»

«اليسار: چپ» با «الشّمال» مترادف است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: رفض: نپذیرفت = لم يقبل - العمل = الفعل
گزینه «۲»: الحبل: ریسمان - الماء: آب
گزینه «۳»: الطيور: پرندگان - اطفال: کودکان

(واژگان)

۳۷- گزینه ۱»

در گزینه «۱»: «الناس» مبتدا است و «يحتفلون» خبر و ثلاثی مزید از باب إفتعال می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «طلب» خبر است و فعل بعد از آن جمله وصفیه می‌باشد.
گزینه «۳»: «يُفْتَح» خبر اما ثلاثی مجرد است که به صورت مجهول به کار رفته است و نباید آن را با فعل مزید از باب إفعال اشتباه گرفت.
گزینه «۴»: خبری وجود ندارد.

(قواعد فعل)

۳۸- گزینه ۳»

در این گزینه «مئات» جمع سالم است که در جمله فعلیه «شاهدوا...» قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الحيوانات» جمع سالم است ولی در جمله فعلیه قرار ندارد.
گزینه «۲»: «أوقات» جمع سالم نیست بلکه مكثر است.
گزینه «۴»: «المساكين» جمع مكثر است و «صفات» هم که جمع سالم است خارج از جمله فعلیه آمده است.

(انواع هملات)

۳۹- گزینه ۳»

در همهٔ گزینه‌ها حرف جر «ب» معنای (در) دارد به جز گزینه «۳».

ترجمه عبارات:

گزینه «۱»: امیدوارم مانعی را در راه خود به سوی مقصد نبینید.
گزینه «۲»: خداوند مسلمانان را در مبارزه با دشمنان یاری خواهد کرد همان‌طور که آن‌ها را در جنگ بدر یاری کرد.
گزینه «۳»: مردم به حاکم عادل خود در مسیرش به سوی دارالحکومه خوشامد می‌گفتند!
گزینه «۴»: پلیس آمد، پس بلیت خود را در دستت قرار بده ای خواهرم.

(انواع یملات)

۴۰- گزینه ۳»

أمرأا: فعل ماضی مجهول است.

ب بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تَفَرُّزٌ و يَلْعَقُ: مضارع معلوم است.

گزینه «۲»: تَتَحَرَّكُ و تَعَوَّضُ: مضارع معلوم است.

گزینه «۴»: أَفْتَشُ، يُتَبَّه و يُرْشِدُ: مضارع معلوم هستند.

(قواعد فعل)

دین و زندگی (۱)

۴۱- گزینه ۱»

(مفهم رضایی‌بقا)

انسان نیز مانند موجودات دیگر، از قاعدهٔ هدفمندی (غایت‌مندی) جدا نیست و قطعاً هدفی از آفرینش او وجود داشته است و گام نهادن او در این دنیا، فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به او داده شده است. از این‌رو حضرت علی (ع) هرگاه که مردم را موعظه می‌کرد، معمولاً سخن خود را با این عبارت آغاز می‌کرد: «ای مردم، ... هیچ‌کس بی‌پهلو آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند ...»

(دین و زندگی، ۱، درس ۱، صفحه ۵)

۴۲- گزینه ۱»

(فیروز نژادنیف)

ترجمهٔ آیهٔ ۶۰ سورهٔ قصص: «آن‌چه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آن‌چه نزد خداست بهتر و پایدارتر است. آیا اندیشه نمی‌کنید؟» (پره‌مندی از عقل)

(دین و زندگی، ۱، درس‌های ۱ و ۲، صفحه‌های ۷ و ۱۹)

۴۳- گزینه ۱»

(مفهم رضایی‌بقا)

هر کس درک روشنی از خود دارد و در اثبات وجود چیزی که از آن تعبیر به «من» می‌کند، به هیچ‌گونه استدلالی احتیاج ندارد.

دلیل نادرستی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: بُعد روحانی و غیرجسمانی انسان، تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد.

گزینه «۳»: گرچه در طول زندگی هر کس حالات گوناگون پیدا می‌کند اما یک محور ثابت دارد.

گزینه «۴»: قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد، بر پایهٔ پذیرش من ثابت، بنا شده‌اند.

(دین و زندگی، ۱، درس ۳، صفحه ۳۱)

۴۴- گزینه ۴»

(مرتضی مصنی‌کیپر)

موارد «الف، د» صحیح است. دلایل نادرستی موارد «ب، ج» این است که این آیه دربارهٔ نفس اماره و طغیانگر نیست و ظرف تحقق این آیه فقط قیامت و رستاخیز است نه برزخ.

۴۵- گزینه ۱»

(مفهم رضایی‌بقا)

گروهی وجود جهان پس از مرگ را انکار می‌کنند و با فرا رسیدن مرگ و متلاشی شدن جسم او (بعد تلاشی پذیر یا ساحت انفکاک‌پذیر)، پروندهٔ او را برای همیشه بسته می‌بینند.

(دین و زندگی، ۱، درس ۴، صفحه‌های ۳۹ و ۴۲)

۴۶- گزینه ۳»

(مفهمه ابتسام)

این آیهٔ شریفه با لزوم دفع خطر احتمالی مرتبط می‌باشد و در انتهای این آیه، عبارت «و من اصدق من الله حدیثاً» ذکر شده است.

(دین و زندگی، ۱، درس ۵، صفحه ۵)

۴۷- گزینه ۲»

(مرتضی مصنی‌کیپر)

خداوند در آیات سوم و چهارم سورهٔ مبارکهٔ قیامت خطاب به منکران می‌فرماید: «نه تنها استخوان‌های آن‌ها را به حالت اول درمی‌آوریم بلکه سرانگشتان آن‌ها را نیز همان‌گونه که بوده، مجدداً خلق می‌کنیم.» و سپس در آیهٔ پنج سورهٔ قیامت علت انکار آنان را بیان فرموده است: «(انسان در وجود معاد شک ندارد) بلکه [علت انکارش این است که] او می‌خواهد [بدون ترس از دادگاه قیامت] در تمام عمر گناه کند.»

(دین و زندگی، ۱، درس ۵، صفحه‌های ۵۳ و ۵۶)

۴۸- گزینه ۴»

(مفهمه ابتسام)

ترجمهٔ آیهٔ ۲۲ سورهٔ نحل: «انسان که فرشتگان روحشان را می‌گیرند در حالی که پاک و پاکیزه‌اند به آن‌ها می‌گویند: سلام بر شما، وارد بهشت شوید به خاطر اعمالی که انجام دادید.»

(دین و زندگی، ۱، درس ۶، صفحه ۶۶)

۴۹- گزینه ۲»

(مفهمه ابتسام)

رد گزینه «۱»: رؤیت ظاهر و باطن اعمال انسان‌ها توسط پیامبران (علت) گواه بودن ایشان در روز قیامت است.

رد گزینه «۳»: عصمت از خطا و اشتباه پیامبران متبوع (علت) شهادت ایشان در روز قیامت است.

رد گزینه «۴»: مراقبت فرشتگان از انسان، زایندهٔ گواهی آن‌ها در روز قیامت است نه علم آن‌ها بر اعمال نیک ما.

(دین و زندگی، ۱، درس ۷، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۵۰- گزینه ۳»

(مرتضی مصنی‌کیپر)

اولین حادثه‌ای که سبب می‌شود انسان‌ها آمادهٔ دریافت پاداش و کیفر شوند، زنده شدن همهٔ انسان‌هاست و این موضوع از عبارت قرآنی «یوم یبعثون» برداشت می‌گردد چون روزی است که انسان برانگیخته می‌شود و حیات مجدد انسان‌ها آغاز می‌شود و در آن هنگام انسان‌های گناهکار به دنبال راه فرار می‌گردند و دل‌های آنان سخت هراسان و چشم‌هایشان از ترس به زیر افکنده است.

(دین و زندگی، ۱، درس‌های ۶ و ۷، صفحه‌های ۶۳، ۷۳ و ۷۴)

۵۱- گزینه ۴»

(مفهم فرهنگیان)

بهشت هشت در دارد که بهشتیان از آن درها وارد می‌شوند که یک در مخصوص پیامبران و صدیقان است.

فرشتگان برای استقبال به سوی آنان می‌آیند و به بهشتیان سلام می‌کنند و می‌گویند: «خوش آمدید ...»، رستگاران می‌گویند: «خدای را سپاس که به وعدهٔ خود وفا کرد و ...»

(دین و زندگی، ۱، درس ۸، صفحه ۸۳)

۵۲- گزینه ۴»

(مفهم رضایی‌بقا)

توکل بر خدا به معنای اعتماد به خداوند است؛ یعنی انجام وظیفهٔ خود در هر کار و سپردن نتیجه و محصول آن به خدا (نه انجام کار).

گاهی چیزهایی را به نفع خود می‌پنداریم: «عسی ان تحبوا شیئاً»، در حالی که به ضرر ماست: «و هو شر لکم»

(دین و زندگی، ۱، درس ۱۰، صفحه ۱۰۹)

۵۳- گزینه ۴»

(مفهم فرهنگیان)

در مورد پیروی از الگوها، از همه مهم‌تر این است که می‌توان از آنان کمک گرفت و با دنباله‌روی از آنان سریع‌تر به هدف رسید.

(دین و زندگی، ۱، درس ۹، صفحه ۱۰)

۵۴- گزینه ۳»

(مفهم فرهنگیان)

شرط اصلی محبت به خدا تبعیت از دستورات اوست و محبت فقط به حرف نیست بلکه با عمل اثبات می‌شود که آیهٔ شریفهٔ «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحبکم الله» بیانگر این مفهوم است و هم‌چنین در آیهٔ ۱۶۵ سورهٔ بقره خداوند به محبت شدید مؤمنان به خود اشاره دارد و این محبت را درونی بیان می‌دارد.

(دین و زندگی، ۱، درس ۱۱، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۲۰)

۵۵- گزینه «۴»

(سیرامسان هنری)

امام سجاد (ع) می‌فرماید: «بار الهی خوب می‌دانم هر کس لذت دوستی‌ات را چشیده باشد غیر تو را اختیار نکند و آن کس که با تو انس گیرد، لحظه‌ای از تو روی گردان نشود، بار الهی! ای آرمان دل مشتاقان و ای نهایت آرزوی عاشقان! دوست داشتنت را از خودت خواهانم.»

و در آیه ۳۱ سوره آل عمران خداوند می‌فرماید: «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله و یغفرلکم ذنوبکم و الله غفور رحیم»

(دین و زندگی، درس ۱۱، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۲۰)

۵۶- گزینه «۱»

(اهمدمنهوری)

امام صادق (ع) فرموده‌اند: «فرزندی که از روی خشم به پدر و مادر خود نگاه کند - هر چند والدین در حق او کوتاهی و ظلم کرده باشند - نمازش از سوی خدا پذیرفته نیست.»

بیان صادقانه عبارت «اهدنا الصراط المستقیم» باعث می‌شود که به راه‌های انحرافی دل نبندیم.

(دین و زندگی، درس ۱۲، صفحه‌های ۱۳۴ و ۱۳۱)

۵۷- گزینه «۴»

(فیروز نژادنهف)

در مسافرت بعد از ظهر، روزه صحیح است.

(دین و زندگی، درس ۱۲، صفحه ۱۳۷)

۵۸- گزینه «۴»

(سیرامسان هنری)

خداوند برای حفظ نعمت زیبایی زنان است که احکام ویژه‌ای برای زن قرار داده است تا گوهر زیبای وجودش از نگاه ناهلان دور بماند و روح بلندش تحقیر نشود. عرضه نابه‌جای زیبایی زن، به جای گرمی بخشیدن به کانون خانواده، عفت و حیا را از بین می‌برد و این گوهر مقدس را از او می‌گیرد.

(دین و زندگی، درس ۱۳، صفحه ۱۴۶)

۵۹- گزینه «۳»

(محبوبه ایتساق)

- یکی از نیازهای انسان، نیاز به مقبولیت است. ما دوست داریم دیگران ما را فردی مفید و شایسته بدانند و تحسین کنند.

- انسان عقیف در وجود خود استعدادها و ارزش‌های والاتری می‌یابد که می‌تواند تحسین و احترام واقعی دیگران را برانگیزد.

(دین و زندگی، درس ۱۳، صفحه‌های ۱۴۴ و ۱۴۵)

۶۰- گزینه «۱»

(مسن بیاتی)

بر اساس آیات قرآن کریم، نزدیک کردن پوشش «جلباب» سبب می‌شود که زن به عفاف و پاکدامنی شناخته شود و افراد بی‌بندوبار که اسیر هوی و هوس خود هستند، به خود اجازه تعرض به او را ندهند.

در قرآن آمده است: «یا ایها النبی قل لزوجک و بناتک و نساء المؤمنین یدنین علیهن من جلبابهن ذلک ادنی ان یعرفن فلا یؤذین و کان الله غفوراً رحیماً»

(دین و زندگی، درس ۱۳، صفحه ۱۵۴)

زبان انگلیسی (۱)

۶۱- گزینه «۳»

(رهمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «در نوجوانی، هر زمان که می‌خواستیم با دوستانم بیرون بروم، نیاز داشتیم که با دقت در آینه به خودم نگاه کنیم.»

نکته مهم درسی:

فعل "need" به معنای «نیاز داشتن» جزو افعال بی‌انگتر حالت (state verbs) محسوب می‌شود و نمی‌تواند به صورت استمراری به کار رود (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). از سوی دیگر، در این جمله، "look" به معنای «نگاه» اسم می‌باشد و قبل از آن نیاز به صفت داریم، نه قید (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). همچنین، "look" به‌عنوان یک اسم مفرد نیاز به یک معرف اسم مانند "a" دارد (رد گزینه‌های «۱» و «۲»).

(گرامر)

۶۲- گزینه «۱»

(حسن رومی)

ترجمه جمله: «شکی نیست که سوابق حقوق بشر روسیه به اندازه [حقوق بشر] ایالات متحده خوب نیست، اما الان [بهبود یافته است، حتی اجازه مهاجرت را می‌دهد.»

نکته مهم درسی:

در این جمله، مقایسه دو چیز یعنی «سوابق حقوق بشر در روسیه و ایالات متحده» مطرح است، پس نمی‌توانیم از صفت برترین استفاده کنیم (رد گزینه «۳»). مشکل گزینه «۴» این است که حقوق بشر در روسیه با «ایالات متحده» مقایسه شده، نه با «حقوق بشر در ایالات متحده». در ضمن، قبل از جای خالی، فعل اسنادی "is" داریم؛ بنابراین، بعد از آن باید صفت "good" بیاید، نه قید "well" (رد گزینه «۲»).

(گرامر)

۶۳- گزینه «۲»

(حسن رومی)

ترجمه جمله: «او در کتابش توضیح می‌دهد چگونه او و دیگران به سازمان دهی کنفرانس‌هایی کمک کردند که در آن، خود اعضا درباره راه‌حل‌ها بحث می‌کردند.»

نکته مهم درسی:

ضمیر تأکیدی فاعلی "themselves" بعد از فاعل (members) می‌آید و روی آن تأکید دارد؛ بنابراین، نمی‌توانیم بین ضمیر تأکیدی و فاعل با استفاده از "and" فاصله بیندازیم (رد گزینه «۱»). قبل از جای خالی، فاعل جمله‌واره وصفی آمده و نیازی به تکرار مجدد آن به صورت ضمیر فاعلی (they) نیست (رد گزینه‌های «۳» و «۴»). ضمناً اگر بخواهیم عبارت وصفی دیگری با "who" بیابیم، جمله‌واره وصفی که با "which" آغاز شده بدون فعل می‌ماند (رد گزینه «۴»).

(گرامر)

۶۴- گزینه «۱»

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «آقای تامسن موافقت کرد امتحان نهایی را دو روز بعد بگیرد؛ بنابراین، مدت زمان بیشتری برای مطالعه بهتر داشتیم.»

- (۱) اضافی، بیشتر
(۲) مناسب
(۳) عجیب
(۴) پیوسته، مداوم

(واژگان)

۶۵- گزینه «۲»

(ساسان عزیزنژاد)

ترجمه جمله: «راستش، واقعاً یک تعهد اخلاقی را حس می‌کردم که حقیقت را درباره آن چه دیروز اتفاق افتاد، به والدینم بگویم.»

- (۱) تأکید، تکیه صدا
(۲) الزام، تعهد
(۳) عاطفه، احساس
(۴) سرگرمی، تفریح

(واژگان)

۶۶- گزینه «۲»

(ساسان عزیزنژاد)

ترجمه جمله: «من خیلی نگران دوستم، الکس، هستم. فکر کنم احتمالاً مشکلات خانوادگی داشته باشد که اخیراً بر نحوه رفتارش تأثیر گذاشته است.»

- (۱) آشنا
(۲) داخلی، خانوادگی
(۳) خارجی
(۴) بخشنده

(واژگان)

۶۷- گزینه «۲»

(عقیل ممدی‌روشن)

ترجمه جمله: «در سال ۱۹۶۶، جام جهانی در جریان نمایش عمومی جام در انگلیس به سرقت رفت. خوشبختانه، مدت کوتاهی بعد، توسط سگ کوچکی به نام پیکلز در یک سطل زباله پیدا شد.»

- (۱) عمدتاً
(۲) خوشبختانه
(۳) صبورانه
(۴) با امیدواری

(واژگان)

۶۸- گزینه «۱»

(سعید کابوایی)

ترجمه جمله: «آگاتا کریستی یکی از موفق‌ترین نویسندگان تاریخ بود و بسیاری از آثارش به‌طور گسترده خوانده، رونوشت، چاپ و ترجمه شدند.»

- (۱) چاپ کردن، منتشر کردن
(۲) توسعه دادن
(۳) دفاع کردن
(۴) جذب کردن

(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

امروزه، فراهم نکردن آموزش مناسب برای کودکان، غیرقابل تصور به نظر می‌رسد. این روزها چنان تأکید شدیدی بر موفقیت تحصیلی می‌شود که به راحتی می‌توان فراموش کرد بی‌سوادی قبلاً چه مشکل بزرگی بود. ناتوانی در خواندن می‌تواند به شدت خجالت‌آور باشد و باعث شود فرد احساس شکست کامل کند. کسی که نمی‌تواند بخواند اغلب به‌طور قابل‌درکی از موقعیت‌های خاصی می‌ترسد. این مشکل می‌تواند غیرقابل حل به نظر برسد. با این حال، اگر افراد معلم خوبی داشته باشند و مقدار زمان معقولی را صرف تمرین کنند، می‌توانند به راحتی بیاموزند که چگونه بخوانند و بنویسند. در حقیقت، توانایی خواندن می‌تواند منجر به بهبود کیفیت زندگی شود.

۶۹- گزینه «۴» (مهره مرتبی)

نکته مهم درسی:

برای توصیف کردن اسم، به صفت نیاز داریم، در حالی که قید برای توصیف فعل به کار می‌رود (رد گزینه‌های ۱ و ۲). در این سؤال، قبل از کلمه "emphasis" به معنای «تأکید» باید حرف تعریف به کار رود (رد گزینه‌های ۲ و ۳). از طرفی، کلمه "on" حرف اضافه متناسب با اسم "emphasis" است (رد گزینه‌های ۱ و ۳).

(کلوزتست)

۷۰- گزینه «۳»

- ۱) سریع
۲) خاص، ویژه
۳) کامل
۴) محتمل

(کلوزتست)

۷۱- گزینه «۲»

- ۱) مقصد
۲) موقعیت، شرایط
۳) اختراع
۴) پیشنهاد

(کلوزتست)

۷۲- گزینه «۲»

- ۱) امکان
۲) کیفیت
۳) فعالیت
۴) برنامه

(کلوزتست)

ترجمه متن درک مطلب اول:

بسیاری از قوانینی که طی سال‌ها در ایالت‌های مختلف ایالات متحده تصویب شده‌اند، اکنون از رده خارج و کاملاً مضحک هستند. برای مثال، قوانین موجود در یک ایالت عدم حمل سلاح را برای مردان غیرقانونی می‌داند. بدیهی است که این قانون هم‌روزه نقض می‌شود. اگرچه زمانی مسلح و آماده نبرد بودن یک مرد از اهمیت بالایی برخوردار بود، امروزه حمل سلاح [در زمان حضور] در محل کار برای یک مرد ضروری نیست. با این حال، یک مرد غیرمسلح از لحاظ قضایی، قانون را نقض می‌کند. از سوی دیگر، قانون دیگری بستن اسب به حصار اطراف ساختمان کنگره آمریکا را غیرقانونی می‌داند. تصور این که امروزه کسی سوار بر اسب داخل شهر شود و آن را در خارج از ساختمان کنگره آمریکا با طناب ببندد، کار دشواری است. برای زیر پا گذاشتن این قانون باید خیلی تلاش کرد.

این قوانین منسوخ هنوز ثبت‌شده باقی مانده‌اند، زیرا زمان لازم برای گفت‌وگو درباره این مسائل و ایجاد تغییرات در قوانین موجود توسط قانونگذاران ایالتی باعث می‌شود اعضا از رسیدگی به موضوعات مهم‌تر جاری و مرتبط باز بمانند. اجبار مردم به پرداخت هزینه‌های حذف یا به‌روزرسانی این قوانین نیز دشوار خواهد بود. در نتیجه، این احتمال وجود دارد که این قوانین در کتاب‌ها باقی بمانند.

۷۳- گزینه «۴» (تیمور رهمتی)

ترجمه جمله: «متن اساساً چه موضوعی را مورد بحث قرار می‌دهد؟»
«این حقیقت که برخی از قوانین، که زمانی در آمریکا مهم بودند، اکنون ارزشی ندارند.»

(درک مطلب)

۷۴- گزینه «۲»

ترجمه جمله: «کلمه "current" (کنونی، جاری) در پاراگراف «۳» از نظر معنایی به ... نزدیک‌ترین است.»
«recent» (اخیر، جدید)

(درک مطلب)

۷۵- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «ضمیر "it" در پاراگراف «۱» به چه چیزی اشاره دارد؟»
«حمل سلاح به محل کار.»

(درک مطلب)

۷۶- گزینه «۳»

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر، دلیل به‌روزرسانی نکردن قوانین قدیمی در ایلات متحده نیست؟»
«این قوانین باید جهت مراجعه در آینده، در کتاب‌ها ثبت شده باقی بمانند.»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب دوم:

اگر می‌خواهید غذای عالی و مفیدی درست کنید، چرا با سوپ شروع نکنید؟ مایع موجود در سوپ برای مدت طولانی به شما احساس سیری می‌دهد و می‌توانید بسیاری از مواد مغذی را به آن اضافه کنید- نه تنها برای خوشمزه‌تر کردن آن، بلکه برای دریافت ویتامین‌ها و مواد معدنی‌تان. یکی دیگر از چیزهای عالی در مورد سوپ این است که می‌توانید از چیزهایی که از قبل در کابینت یا یخچال خود دارید، برای تهیه آن استفاده کنید.

برای مثال، اگر حدود یک لیتر سوپ مرغ یا سبزیجات دارید، آن را به یک قابلمه آب برای پایه اضافه کنید. با گرم شدن قابلمه، مقداری سبزی خشک مانند شوید یا برگ بو را داخل آن بریزید. اگر یک پیاز کوچک و یک حبه سیر دارید، آن‌ها را هم پوست بگیرید و اضافه کنید. سپس، کشوی سبزیجات را در یخچال خود بررسی کنید. اگر کرفس یا هویج پیدا کردید، حدود یک فنجان از هر کدام را خرد کرده و داخل آن بریزید. لوبیا سبز، کلم و کدو سبز نیز برای طعم دادن به آن خوب عمل می‌کنند و حتی می‌توانید از سبزیجات یخ‌زده مانند نخود فرنگی یا ذرت استفاده کنید. در مرحله بعد، سوپ خود را با اضافه کردن برنج قهوه‌ای یا پاستای سیوس‌دار، مقوی و سرشار از فیبر کنید. برای پروتئین، مرغ پخته‌شده یا کنسرو لوبیا چیتی را داخل آن بریزید.

در آخر، مخلوط را به جوش بیاورید و بگذارید کمی بجوشد تا سبزیجات نرم شوند و طعم‌ها با هم مخلوط شوند. این معمولاً حداقل ۳۰ دقیقه طول می‌کشد. اما وقتی آماده شد، خواهید دید که این غذای خوشمزه ارزش انتظار را داشت!

۷۷- گزینه «۳»

ترجمه جمله: «متن عمدتاً در چه موردی بحث می‌کند؟»
«نحوه درست کردن یک سوپ مفید را توضیح می‌دهد.»

(درک مطلب)

۷۸- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر، نقش جمله زیرخط‌دار در پاراگراف «۲» را به بهترین نحو شرح می‌دهد؟»
«از مطلبی که در پاراگراف «۱» بیان شده، پشتیبانی می‌کند.»

(درک مطلب)

۷۹- گزینه «۴»

ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر به‌طور ضمنی درباره نظر نویسنده در مورد درست کردن سوپ، در متن ذکر شده است؟»
«درست کردن سوپ نیاز به تدارک زیادی ندارد.»

(درک مطلب)

۸۰- گزینه «۱»

ترجمه جمله: «چرا نویسنده متن را با این جمله به پایان می‌رساند: «اما وقتی آماده شد، خواهید دید که این غذای خوشمزه ارزش انتظار را داشت!»؟»
«به‌منظور الهام بخشیدن به خوانندگان برای درست کردن یک سوپ سالم.»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۱) و (۲)

۸۴- گزینه «۴»

(علیرضا عبیدی)

دو عدد متوالی را به صورت x و $x+1$ در نظر می‌گیریم. بنابراین:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+1} = \frac{5}{6} \Rightarrow \frac{x+1+x}{x(x+1)} = \frac{2x+1}{x^2+x} = \frac{5}{6}$$

$$\Rightarrow 6(2x+1) = 5(x^2+x) \Rightarrow 5x^2 + 5x = 12x + 6$$

$$\Rightarrow 5x^2 - 7x - 6 = 0$$

$$\Delta = 49 + 120 = 169 \Rightarrow x = \frac{+7 \pm \sqrt{169}}{10}$$

$$x_1 = -\frac{3}{5} \text{ غ. ق. ق.}$$

$$x_2 = 2 \quad (2 \in \mathbb{N})$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۵)

۸۵- گزینه «۲»

(امیر مضموریان)

الف) شمارنده‌های طبیعی هر عدد طبیعی تعداد مشخصی است و مجموع آن‌ها نیز مقداری ثابت است. پس بازای هر ورودی، دقیقاً یک خروجی دارد و تابع است.

ب) این رابطه بازای هر عدد طبیعی (هر ورودی) دو خروجی دارد و تابع نیست. مثلاً بازای ورودی ۴، خروجی‌های ۲ و -۲ را می‌دهد.

ج) این رابطه بازای هر عدد طبیعی، مجذور آن که عددی ثابت است را نسبت می‌دهد، بنابراین تابع است.

د) هر فرد دقیقاً یک کدملی دارد.

پس موارد الف)، ج) و د) تابع هستند.

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۸۶- گزینه «۱»

(مهمرب ابراهیم تونزهانی)

برای تابع بودن نباید هیچ دو زوج مرتب متمایزی مؤلفه اول برابر داشته باشند. بنابراین:

$$\{(2,1), (3,4), (5,1), (3,4), (1,1)\}$$

پس باید یکی از زوج مرتب‌های $(2,4), (2,1)$ حذف شود تا رابطه تابع شود.

دقت کنید که دو زوج تکراری $(3,4)$ یک‌بار نوشته می‌شود و نیازی به حذف کردن ندارد.

(ریاضی و آمار، (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۸۱- گزینه «۱»

(علیرضا عبیدی)

دو طرف تساوی (معادله) را در مخرج مشترک کسرها ضرب می‌کنیم:

$$\frac{4x+1}{3} - \frac{2x}{4} = \frac{9x}{12} \xrightarrow{\times 12} 12\left(\frac{4x+1}{3}\right) - 12\left(\frac{2x}{4}\right) = 12\left(\frac{9x}{12}\right)$$

$$16x+4-9x=9x \Rightarrow 4=2x \Rightarrow x=\frac{4}{2}=2$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۵)

۸۲- گزینه «۳»

(حامد نصیری)

مساحت هر یک از شکل‌ها برابر است با:

$$\text{مساحت مربع} = x^2$$

$$\text{مساحت دایره} = \pi r^2 = \pi \left(\frac{2}{\sqrt{3}\pi} x\right)^2 = \pi \left(\frac{4x^2}{3\pi}\right) = \frac{4}{3} x^2$$

$$x^2 + \frac{4}{3} x^2 = 21 \Rightarrow \frac{7}{3} x^2 = 21 \Rightarrow x^2 = 9 \xrightarrow{x>0} x=3$$

$$\Rightarrow \text{محیط مربع} = 4x = 4 \times (3) = 12$$

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۵)

۸۳- گزینه «۴»

(امیر زرانروز)

دلتای معادله را می‌نویسیم و گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$\Delta = b^2 - 4(a)(-4) = b^2 + 16a$$

گزینه «۱»: اگر a منفی باشد، مقدار دلتا به مقدار b بستگی دارد، بنابراین نمی‌توان علامت Δ را قطعی به دست آورد.

$$\text{گزینه «۲»}: \text{اگر } a=0 \text{ و } b \neq 0 \text{ باشد، معادله درجه اول است و } x = \frac{4}{b}$$

جواب آن است.

گزینه «۳»: اگر $b=0$ باشد، مقدار Δ به صورت $\Delta = 16a$ است، اگر a منفی باشد دلتا هم منفی است و معادله ریشه حقیقی ندارد.

گزینه «۴»: اگر $a > 0$ باشد، مقدار $\Delta = b^2 + 16a$ مثبت است، پس معادله دو ریشه متمایز دارد و این گزینه صحیح است.

(ریاضی و آمار، (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۸۷- گزینه «۳»

(معمداً ابراهیم توزنده‌بانی)

الف) از عضو a پیکانی خارج نشده پس تابع نیست.

ب) از عضو b ، ۲ پیکان خارج شده است. پس تابع نیست.

پ) از هر عضو مجموعه دقیقاً یک پیکان خارج شده است، پس تابع است.

ت) از عضو b پیکانی خارج نشده است، پس تابع نیست.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

۸۸- گزینه «۱»

(امیر محمودیان)

ابتدا مقادیر داده شده به‌عنوان دامنه را در ضابطه تابع قرار می‌دهیم:

$$f(1) = \frac{2 \times 1 + 1}{3} = 1$$

$$f(-2) = \frac{2 \times (-2) + 1}{3} = -1$$

بنابراین مقادیر c و d ، در مجموعه B برابر با ۱ و -۱ هستند.

حال خروجی تابع را برابر با ۰ و ۳ قرار می‌دهیم:

$$\frac{2x+1}{3} = 0 \Rightarrow 2x+1=0 \Rightarrow 2x=-1 \Rightarrow x=-\frac{1}{2}$$

$$\frac{2x+1}{3} = 3 \Rightarrow 2x+1=9 \Rightarrow 2x=8 \Rightarrow x=4$$

بنابراین a و b ، در مجموعه A برابر با $-\frac{1}{2}$ و ۴ هستند:

$$\Rightarrow ab - cd = 4 \left(-\frac{1}{2}\right) - 1 \times (-1) = -2 + 1 = -1$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۸۹- گزینه «۱»

(معمداً بعبیری)

با جای‌گذاری مقادیر داده شده که در تابع f داریم:

$$f(x) = (a-1)x + 2b$$

$$f(1) = 4 \Rightarrow (a-1) \times 1 + 2b = 4 \Rightarrow a + 2b = 5 \quad (*)$$

$$f(-1) = 2 \Rightarrow (a-1) \times (-1) + 2b = 2 \Rightarrow -a + 2b = 1 \quad (**)$$

$$\begin{aligned} (*) & \rightarrow \begin{cases} a + 2b = 5 \\ -a + 2b = 1 \end{cases} \Rightarrow 4b = 6 \Rightarrow b = \frac{6}{4} = \frac{3}{2} \\ (**) & \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} a + 2b = 5 & \rightarrow a + 3 = 5 \Rightarrow a = 2 \\ b & = \frac{3}{2} \end{aligned}$$

$$\Rightarrow f(x) = x + 3$$

$$\begin{aligned} a = 2 & \rightarrow f(2) = 2 + 3 = 5 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

۹۰- گزینه «۲»

(معمداً ابراهیم توزنده‌بانی)

ابتدا میانگین x ها را به‌دست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{(-49) + (-48) + \dots + 0 + \dots + 48 + 49 + 50}{100}$$

$$= \frac{50}{100} = \frac{1}{2}$$

میانگین اعضای برد در تابع خطی، همان مقدار تابع خطی به‌ازای $\bar{x}$ است.

$$\Rightarrow \text{مقدار متوسط بردها} = -3 \left(\frac{1}{2}\right) + 7 = 5/5$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۶۲)

۹۱- گزینه «۳»

(امیر زرانروز)

با توجه به رابطه داده شده داریم:

$$a + 2h = 8 \Rightarrow a = 8 - 2h$$

$$\text{مساحت: } S = \frac{a \times h}{2} = \frac{(8 - 2h) \times h}{2} = \frac{2(4 - h)h}{2} = 4h - h^2$$

$$h_{\max} = \frac{-b}{2a} = \frac{-4}{2(-1)} = 2 \Rightarrow S_{\max} = 4(2) - 2^2 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

۹۲- گزینه «۱»

(علیرضا عبیدی)

ضابطه سهمی $y = ax^2 + bx + c$ است.

چون رأس سهمی $(1, -2)$ است، لذا:

$$x = 1 \Rightarrow x = \frac{-b}{2a} \Rightarrow 1 = \frac{-b}{2a} \Rightarrow -b = 2a$$

سهمی از نقاط $(-1, 0)$ و $(3, 0)$ عبور کرده است. بنابراین:

$$\begin{aligned} \xrightarrow{(-1, 0)} 0 &= a - b + c \xrightarrow{-b=2a} 3a + c = 0 \Rightarrow c = -3a \\ \xrightarrow{(3, 0)} 0 &= 9a + 3b + c \end{aligned}$$

$$\xrightarrow{\text{رأس سهمی}} -2 = a + b + c \Rightarrow -2 = a - 2a - 3a \Rightarrow a = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow c = -\frac{3}{4}, b = -1 \Rightarrow y = \frac{1}{4}x^2 - x - \frac{3}{4}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

$$f(x) = \begin{cases} 2x^2 + 3x, & x < 0 \\ 7, & 0 \leq x < 4 \\ 3x - 5, & x \geq 4 \end{cases}$$

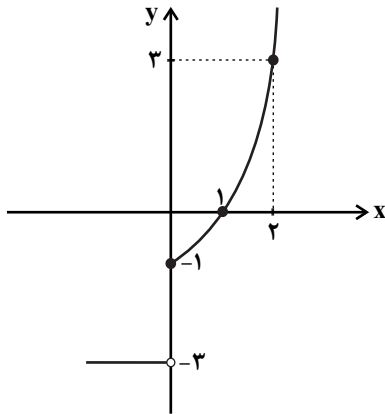
$$\Rightarrow f(-2) + f(6) = 2(-2)^2 + 3(-2) + 3 \times 6 - 5 = 8 - 6 + 18 - 5 = 15$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(امیر زرانروز)

گزینه ۹۶ «۱»

$$f(x) = \begin{cases} x^2 - 1, & x \geq 0 \\ -3, & x < 0 \end{cases} \quad \begin{array}{c|c} x & 0 \quad 1 \quad 2 \\ \hline y & -1 \quad 0 \quad 3 \end{array} \Rightarrow y = -3$$

از بین گزینه‌ها نمودار تابع f ، فقط نمودار خط $y = -2$ را در هیچ نقطه‌ای قطع نمی‌کند.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(معمداً ابراهیم توزنده‌فانی)

گزینه ۹۷ «۴»

با توجه به شکل داریم:

$$y = |x| \xrightarrow{\text{۴ واحد به چپ}} y = |x + 4|$$

$$\xrightarrow{\text{۲ واحد به بالا}} y = |x + 4| + 2$$

پس تابع $y = |x + \frac{a}{4}| + b$ ، همان تابع $y = |x + 4| + 2$ است و داریم:

$$|x + 4| + 2 = |x + \frac{a}{4}| + b \Rightarrow \frac{a}{4} = 4 \Rightarrow a = 16, b = 2$$

حال باید مقدار $af(2)$ را به دست آوریم:

$$f(x) = |x + 4| + 2 \Rightarrow f(2) = |2 + 4| + 2 = 8$$

$$\Rightarrow af(2) = 16 \times 8 = 128$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۴)

گزینه ۹۳ «۱»

(امیر معموریان)

الف) ممکن است برد تابع ثابت شامل یک عدد غیر صحیح (مثل $\sqrt{2}$) باشد. این مورد نادرست است.

ب) در تابع ثابت $\{(-3, 10), (-2, 10), (-1, 10)\}$ مجموع اعضای دامنه برابر با -6 و مجموع اعضای برد برابر با 10 است که مجموع اعضای برد بیشتر است. این مورد نادرست است.

ج) دامنه و برد تابع $\{(3, 2), (2, 1), (1, 3)\}$ یکسان است ولی همانی نیست. این مورد نادرست است.

د) تابع $\{(a, a)\}$ هم ثابت است و هم همانی. مثلاً $\{(2, 2)\}$. این مورد نادرست است.

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(امیر زرانروز)

گزینه ۹۴ «۳»

$$f(2) = 2^2 - 1 = 3 \Rightarrow g(x) = 3$$

$$\begin{cases} f(0) = 0^2 - 1 = -1 \\ g(0) = 3 \end{cases} \Rightarrow f(0) - g(0) = -1 - 3 = -4$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۳)

(امیر معموریان)

گزینه ۹۵ «۱»

از آنجا که $-1 < 0$ است، پس برای محاسبه $f(-1)$ از ضابطه اول استفاده می‌کنیم و چون $0 \leq \sqrt{2} < 4$ است، برای محاسبه $f(\sqrt{2})$ از ضابطه دوم استفاده می‌کنیم:

$$f(-1) + f(\sqrt{2}) = 6 \Rightarrow 2(-1)^2 + a(-1) + a^2 - 2 = 6$$

$$\Rightarrow 2 - a + a^2 - 2 = 6 \Rightarrow a^2 - a - 6 = 0 \Rightarrow (a - 3)(a + 2) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = 3 \\ \text{یا} \\ a = -2 \end{cases}$$

برای به دست آوردن $f(4)$ از ضابطه سوم و $f(\sqrt{4})$ از ضابطه دوم استفاده می‌کنیم:

$$f(4) = f(\sqrt{4}) \Rightarrow 4a - 5 = a^2 - 2 \Rightarrow a^2 - 4a + 3 = 0$$

$$\Rightarrow (a - 3)(a - 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 3 \\ \text{یا} \\ a = 1 \end{cases}$$

از دو جواب به دست آمده نتیجه می‌گیریم $a = 3$ قابل قبول است.

اقتصاد

۱۰۱- گزینه «۲»

(زهرا ممدری)

الف) مواد خام استخراج شده از معادن: منابع طبیعی (زمین)

کامیون برای شرکت‌های حمل و نقل: سرمایه فیزیکی

ب) پرورش ماهی: احیا / بهره‌برداری از معدن نقره: حیات

ساخت پنجره از ورقه‌های فولادی: صنعت / نصب پنجره توسط نصب‌کننده: خدمات

ج) دانشمندان علوم اقتصادی هم موضوعات اقتصادی مانند تولید، مصرف، توزیع، تجارت، قیمت، رشد و پیشرفت، فقر و مالیات و ... را با روش‌های علمی مورد مطالعه قرار می‌دهند.

د) بازیگران کلان عرصه اقتصاد با هدف ایجاد نظم، انضباط و نظارت بر عملکرد اقتصاد یا تأمین برخی نیازهای عمومی فعالیت می‌کنند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۴، ۱۷، ۱۸، ۲۱، ۲۴ و ۲۶)

۱۰۲- گزینه «۲»

(مهری ضیایی)

ریال $20,000 \times 70,000 = 1,400,000,000$ درآمد سالیانه بنگاه اقتصادی

ریال $2,500,000 \times 12 = 30,000,000$ اجاره‌بهای سالیانه کارگاه تولیدی

ریال $1,200,000 \times 12 \times 33 = 475,200,000$ حقوق سالیانه کارمندان

ریال $475,200,000 \times \frac{5}{9} = 264,000,000$ هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌آلات

ریال $128,000,000$ هزینه خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه

$30,000,000 + 475,200,000$ مجموع هزینه‌های سالیانه بنگاه

ریال $264,000,000 + 128,000,000 = 897,200,000$

چون میزان درآمد از میزان هزینه‌ها بیشتر است؛ بنابراین بنگاه اقتصادی سود کرده است.

هزینه - درآمد = سود

ریال $1,400,000,000 - 897,200,000 = 502,800,000$

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۱۰۳- گزینه «۱»

(مهری ضیایی)

الف) خط «D»، نشان‌دهنده منحنی تقاضا - قیمت است و نزولی است، و خط «S» نشان‌دهنده منحنی عرضه - قیمت است و صعودی است.

ب) نقطه «B» محل برخورد منحنی‌های عرضه و تقاضا، نقطه تعادلی قیمت و مقدار است. قیمت تعادلی ۸۰۰ تومان و مقدار تعادلی عرضه و تقاضا ۸۰۰ کیلو است.

۹۸- گزینه «۳» (ممدراهم تونزنده‌بانی)

نمودار $f(x)$ از ۲ نقطه $(-1, 0)$ و $(0, 3)$ عبور می‌کند و ضابطه تابع به صورت $y = 3x + 3$ است. نمودار $g(x)$ از ۲ نقطه $(0, 0)$ و $(1, -1)$ می‌گذرد. لذا شیب آن به صورت $y = -x$ است.

$$\frac{(f+g)(2)}{f^2\left(\frac{-1}{3}\right)} = \frac{f(2)+g(2)}{\left(f\left(\frac{-1}{3}\right)\right)^2} = \frac{(3 \times 2 + 3) + (-2)}{(3 \times \left(\frac{-1}{3}\right) + 3)^2} = \frac{7}{4}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۹۹- گزینه «۲»

(ممدراهم تونزنده‌بانی)

با تشکیل توابع زیر داریم:

$$f + g = \{(1, 6), (3, 12)\}$$

$$f - g = \{(1, -2), (3, -2)\}$$

$$f \times g = \{(1, 8), (3, 35)\}$$

$$f + g = \left\{ \left(1, \frac{2}{4}\right), \left(3, \frac{5}{4}\right) \right\}$$

$$\frac{f+g}{f-g} = \{(1, -3), (3, -6)\} \xrightarrow[\text{برد}]{\text{میانگین اعضای}} -4/5$$

$$\frac{f \times g}{f+g} = \{(1, 16), (3, 49)\} \xrightarrow[\text{برد}]{\text{میانگین اعضای}} 32/5$$

$$32/5 - (-4/5) = 37$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۵ تا ۵۴)

۱۰۰- گزینه «۲»

(امیر مسموریان)

$$(f+g)(-2) = f(-2) + g(-2)$$

$$= a \left[\frac{-2+1}{2} \right] + 2(-2)^2 + 5(-2) + a^2 = 0$$

$$\Rightarrow -a + 8 - 10 + a^2 = 0 \Rightarrow a^2 - a - 2 = 0$$

$$\Rightarrow (a-2)(a+1) = 0$$

$$\begin{cases} a = 2 \\ a = -1 \end{cases} \xrightarrow{a < 0} a = -1$$

$$f(x) = -\left[\frac{x+1}{2}\right], \quad g(x) = 2x^2 + 5x + 1$$

$$(g-f)(2) = 2(2)^2 + 5(2) + 1 + \left[\frac{2+1}{2}\right] = 8 + 10 + 1 + 1 = 20$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹ و ۳۵ تا ۵۴)

ج) در قیمت ۱۰۰۰ تومان، میزان تقاضا برابر است با ۶۰۰ کیلو و در حالت تعادلی میزان تقاضا ۸۰۰ کیلو است؛ بنابراین برای این که بازار به تعادل برسد بایستی میزان تقاضا ۲۰۰ کیلو افزایش یابد.

د) در سطح قیمت ۸۰۰ تومان و مقدار ۸۰۰ کیلو، تولیدکننده بیشترین دریافتی را دارد که مقدار آن برابر است با:

$$\text{تومان } 800 \times 800 = 640,000$$

ه) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی (نقطه A)، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا داریم.

در سطوح قیمت پایین تر از قیمت تعادلی (نقطه C)، کمبود عرضه یا مازاد تقاضا داریم.

و) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می شود.

افزایش قیمت باعث می شود از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف کنندگان از مصرف خود بکاهند.

این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود. بنابراین در سطح قیمت ۴۰۰ تومان، ۴۰۰ تومان افزایش قیمت موجب برقراری تعادل در بازار می شود.

(اقتصاد، بازار، صفحه های ۳۳ و ۳۴)

۱۰۴- گزینه ۱

(زهراممردی)

این فرد می تواند خود بر روی زمین کار کند و سالانه درآمدی معادل ۱۰ میلیون ریال کسب کند یا آن را به فرد دیگری اجاره دهد و سالانه مبلغ ۶ میلیون ریال (میلیون ریال ۶ = ریال $6,000,000 = 12 \times 500,000$) دریافت کند. در نتیجه این فرد خود بر روی زمین کار خواهد کرد و هزینه فرصت وی برابر خواهد بود با ۶ میلیون ریال درآمدی که می توانست سالانه با اجاره دادن زمین کسب کند ولی از آن صرف نظر کرده است.

(اقتصاد، اقتصاد پیوسته؟ صفحه ۱۲)

۱۰۵- گزینه ۳

(کتکور، سراسری ۹۱)

در سطح قیمت ۲۵۰ ریال که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا با هم برابرند، بازار به تعادل می رسد و در آن کمبود یا مازاد مشاهده نمی شود. بنابراین در ردیف ۴ برابری میان عرضه و تقاضا را داریم که به آن «قیمت و مقدار تعادلی» می گویند. در سطح قیمت های بالاتر از ۲۵۰ ریال (ردیف های ۵، ۶ و ۷) در بازار با «مازاد عرضه» روبه رو می شویم.

در سطح قیمت های پایین تر از ۲۵۰ ریال (ردیف های ۲، ۱ و ۳) در بازار با «کمبود عرضه» روبه رو می شویم.

(اقتصاد، بازار، صفحه های ۳۳ و ۳۴)

۱۰۶- گزینه ۳

(سارا شریفی)

الف) اگر شیب منحنی تقاضا زیاد باشد، یعنی عکس العمل مصرف کننده در برابر قیمت کم است که اصطلاحاً می گوئیم کشش قیمتی تقاضا کم است که به آن، کالای ضروری می گوئیم.

ب) شرکت توانیر به دلیل طبیعی انحصارگر در فروش است.

شرکت پخش و پالایش فراورده های نفتی: انحصاری (از یک سو تنها خریدار و از سوی دیگر تنها فروشنده محصولات نفتی است.)

(اقتصاد، بازار، صفحه های ۳۳ و ۳۸)

۱۰۷- گزینه ۳

(کتکور، سراسری ۱۴۰۰)

الف) = ارزش افزوده محصول در هر مرحله

ارزش محصول در مرحله قبل - ارزش محصول در آن مرحله

$$\text{ریال } 1000 = 6500 - 7500 = \text{ارزش افزوده مرحله دوم}$$

ارزش افزوده مرحله چهارم

ارزش مرحله در مرحله سوم - ارزش محصول در مرحله چهارم =

$$\text{ریال } 8000 = 11000 - 19000 = \text{ارزش افزوده مرحله چهارم}$$

ب و ج) روش های محاسبه تولید کل جامعه:

۱- روش هزینه ای: جمع ارزش پولی تولیدات نهایی که به خانوارها فروخته می شود. (چه به دست فروشنده نگاه کنیم و چه به دست مصرف کننده). بدیهی است که همه تولیدات واسطه ای و مواد اولیه در محاسبه کالاها و خدمات نهایی خودبه خود اندازه گیری شده است و نیازی به محاسبه مجدد آنها نداریم.

۲- روش درآمدی: حاصل جمع درآمد تقسیم شده بین عوامل تولید (همه بازیگران و فعالان اقتصادی داخلی یا ملی) (به صورت مزد، سود و اجاره)

۳- روش ارزش افزوده: مجموع ارزش های اضافه شده در هر مرحله تولیدی را محاسبه می کنند.

د) اقتصاددانان برای جلوگیری از اشتباه، حداقل دو روش را برای محاسبه به کار می گیرند و جواب ها را مقایسه می کنند.

(اقتصاد، آشنایی با شاخص های اقتصادی، صفحه ۴۵)

۱۰۸- گزینه ۲

(فاطمه قویمیان)

$$\text{میلیارد ریال } 15 = \frac{90}{6} = \frac{\text{بهای کالای سرمایه ای}}{\text{عمر مفید کالا}} = \text{هزینه استهلاک}$$

$$\text{میلیارد ریال } 9 = 90 \times \frac{10}{100} = \text{میزان کاهش بها}$$

$$\text{میلیارد ریال } 81 = 90 - 9 = \text{قیمت جدید کالا}$$

$$\frac{\text{بهای کالای سرمایه ای}}{\text{عمر مفید کالا}} = \text{هزینه استهلاک با احتساب قیمت جدید کالا}$$

$$\text{میلیارد ریال } 13/5 = \frac{81}{6} =$$

$$\text{میلیارد ریال } 40/5 = 13/5 \times 3 = \text{هزینه استهلاک سه سال آخر}$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص های اقتصادی، صفحه های ۴۳ و ۴۴)

۱۰۹- گزینه «۴»

(فاطمه فخرمیدان)

$$= \text{تولید کل به قیمت جاری در سال } ۹۹$$

$$+ (\text{مقدار کالای A در سال } ۹۹ \times \text{قیمت کالای A در سال } ۹۹)$$

$$+ (\text{مقدار کالای B در سال } ۹۹ \times \text{قیمت کالای B در سال } ۹۹)$$

$$۹۹ = \text{تولید کل به قیمت جاری در سال } ۹۹$$

$$= (۴۲۰ \times ۱۶۵) + (۴۱۵ \times ۱۳۰)$$

$$= ۱۲۳,۲۵۰ \text{ ریال}$$

$$= \text{تولید کل به قیمت ثابت در سال } ۹۸$$

$$+ (\text{مقدار کالای A در سال } ۹۸ \times \text{قیمت کالای A در سال } ۹۷)$$

$$+ (\text{مقدار کالای B در سال } ۹۸ \times \text{قیمت کالای B در سال } ۹۷)$$

$$۹۸ = \text{تولید کل به قیمت ثابت در سال } ۹۸$$

$$= (۲۵۰ \times ۱۵۲) + (۳۲۵ \times ۲۲۰)$$

$$= ۱۰۹,۵۰۰ \text{ ریال}$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۱۱۰- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۴)

درآمد ملی دربرگیرنده مجموع درآمدهایی است که در طول سال نصیب اعضای جامعه می‌شود. این درآمدها عبارت‌اند از: درآمد حقوق‌بگیران (دستمزدها)، درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه (ردیف ۱))، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره (ردیف ۷))، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکت‌ها و مؤسسه‌ها می‌شود.

(الف)

$$(\text{مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۷}) \times \frac{1}{3} = \text{درآمد حقوق‌بگیران}$$

$$= \frac{1}{3} \times (۹۸۶ + ۷۸۷) = ۵۹۱ \text{ میلیارد ریال}$$

$$(\text{مجموع درآمد ردیف‌های ۱ و ۵}) \times \frac{2}{5} = \text{درآمد صاحبان مشاغل آزاد}$$

$$= \frac{2}{5} \times (۹۸۶ + ۸۹۴) = ۷۵۲ \text{ میلیارد ریال}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۱۴۹ = \frac{1}{6} \times (۸۹۴) = \text{سود شرکت‌ها و مؤسسه‌ها} \times \frac{1}{6} = \text{دستمزدها}$$

= درآمد ملی

$$\text{میلیارد ریال } ۴۱۵۹ = ۹۸۶ + ۵۹۱ + ۷۵۲ + ۸۹۴ + ۱۴۹ + ۷۸۷$$

(ب) درآمد سرانه عبارت از سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه است.

(ج) درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه (ردیف ۱)) و درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره (ردیف ۷)).

(د)

$$\text{ریال } ۹۲,۴۲۲ = \frac{\text{درآمد ملی}}{\text{جمعیت کشور}} = \frac{۴,۱۵۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۴۵,۰۰۰,۰۰۰}$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۴ و ۳۶)

۱۱۱- گزینه «۱»

(فاطمه هیاتی)

$$\text{میلیارد ریال } ۲۰ = \frac{2}{3} \times ۳۰ = \text{ارزش خدمات ارائه شده}$$

$$(\text{ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند}) \times \frac{1}{5} = \text{هزینه استهلاك}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۱۷ = \frac{1}{5} \times ۸۵ = \text{هزینه استهلاك}$$

ارزش مواد غذایی + ارزش ماشین‌آلات + ارزش پوشاک = تولید ناخالص داخلی

ارزش تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش خدمات ارائه شده +

$$\text{میلیارد ریال } ۲۱۵ = ۱۶۵ + ۲۰ + ۳۰ = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

ارزش تولید خارجیان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی

ارزش تولید مردم کشور که در خارج ساکن هستند +

$$\text{میلیارد ریال } ۲۷۰ = ۲۱۵ - ۳۰ + ۸۵ = \text{تولید ناخالص ملی}$$

هزینه استهلاك - تولید ناخالص ملی = تولید خالص ملی

$$\text{میلیارد ریال } ۲۵۳ = ۲۷۰ - ۱۷ = \text{تولید خالص ملی}$$

$$\text{ریال } ۲,۳۰۰ = \frac{۲۵۳,۰۰۰}{۱۱۰} = \frac{\text{تولید خالص ملی}}{\text{جمعیت}}$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۶)

۱۱۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

(الف) با جریان یافتن پول‌های کاغذی و اعتبار و اعتماد به آن‌ها، کم‌کم مؤسسات مالی روی کار آمدند که کار اصلی آن‌ها حفظ و تأمین امنیت پول و آسان‌سازی نقل و انتقال آن از شهری به شهر دیگر بود.

(ب) مشارکت مدنی، قراردادی بازرگانی است که به موجب آن دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی، سرمایه نقدی یا جنسی خود را به شکل مشاع و به منظور ایجاد سود درهم می‌آمیزند.

(ج) سپرده مدت‌دار، حسابی است که پول مشتری برای مدتی تقریباً طولانی در آن نگهداری می‌شود و مشتری تا زمان سررسید، حق برداشت از آن را ندارد.

(د) اگرچه طبق قانون، «چک» سند بهادار بدون تاریخ است، در کشور ما براساس عرف، به غلط از آن به جای سند «اعتباری مدت‌دار» استفاده می‌شود.

(ه) بانک تخصصی فقط به فعالان عرصه خاصی از اقتصاد ارائه خدمات می‌کند نه به همه مردم، مثل بانک توسعه صادرات. بانک‌های مسکن یا کشاورزی بانک‌های تخصصی هستند که در ایران بیشتر نقش بانک تجاری را ایفا می‌کنند.

(اقتصاد، بانک، صفحه‌های ۶۲، ۶۳ تا ۶۶ و ۶۹)

۱۱۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

الف) قدرت خرید پول به سطح عمومی قیمت‌ها در جامعه بستگی دارد.
 ب) رابطه قدرت خرید پول با سطح عمومی قیمت‌ها یک رابطه غیرمستقیم است؛ زیرا هرچه سطح عمومی قیمت‌ها افزایش یابد، قدرت خرید پول کاهش می‌یابد و برعکس.
 ج) چون پول نتوانسته است در طول زمان ارزش خود را حفظ کند، می‌گوییم قدرت خرید خود را از دست داده است.

(اقتصاد، پول، صفحه ۵۹)

۱۱۴- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

$100 \times \frac{\text{قیمت در ابتدای سال} - \text{قیمت در انتهای سال}}{\text{قیمت در ابتدای سال}} = \text{نرخ تورم کالای C}$

$$= \frac{1,120,200 - 1,713,906}{1,120,200} \times 100$$

$$= \frac{593,706}{1,120,200} \times 100 = 0/53 \times 100 = 53 \text{ درصد}$$

درصد ۵۳ = تورم کالای C = تورم کالای A = تورم کالای B

$$A \text{ تورم کالای} \Rightarrow \frac{53}{100} = \frac{6,505,200 - \text{قیمت در انتهای سال}}{6,505,200}$$

$$\Rightarrow 0/53 \times 6,505,200 = \text{قیمت در انتهای سال} = 3,447,756 + 6,505,200 = 9,952,956 \text{ ریال}$$

$$B \text{ تورم کالای} \Rightarrow \frac{53}{100} = \frac{8,644,806 - \text{قیمت در ابتدای سال}}{8,644,806}$$

قیمت در ابتدای سال = ۸,۶۴۴,۸۰۶ = (قیمت در ابتدای سال) $\times 0/53$

$$\Rightarrow 8,644,806 = (1/53) \times \text{قیمت در ابتدای سال}$$

$$\Rightarrow \text{ریال} = \frac{8,644,806}{1/53} = 5,650,200 = \text{قیمت در ابتدای سال}$$

(اقتصاد، پول، صفحه ۶۰)

۱۱۵- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

$$\text{واحد} = 1200 = \frac{2}{3} \times 1800 = \text{ارزش پولی مجموع مسکوکات موجود در دست مردم}$$

$$1950 = \text{سپرده دیداری} + \text{سپرده غیردیداری}$$

$$\Rightarrow \text{واحد} = 1300 = 1950 - 650 = \text{سپرده غیردیداری}$$

ارزش پولی موجودی حساب‌های قرض‌الحسنه + سپرده غیردیداری = شبه پول

$$\text{واحد} = 2820 = 1300 + 1520 = \text{شبه پول}$$

سپرده غیردیداری + سپرده دیداری + اسکناس + مسکوکات + قرض‌الحسنه = نقدینگی

$$\text{واحد} = 6470 = 1520 + 1200 + 1800 + 1950 = \text{نقدینگی}$$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۵)

۱۱۶- گزینه «۴»

(زهرا ممردی)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: منظور از اوراق بهادار، اسنادی است که در فرایند تأمین منابع مالی به عنوان تضمین صادر می‌شود؛ این اوراق به دو دسته کلی (۱- اوراق سهام و ۲- اوراق مشارکت) تقسیم می‌شود.

گزینه «۲»: در بورس کالا بیشتر کالاهای واسطه‌ای و مواد خام و اولیه مثل گندم، جو، آهن، مس، زغال سنگ، نفت و برخی مواد شیمیایی مورد معامله قرار می‌گیرند.

گزینه «۳»: شرکت‌های سهامی به دو نوع عام و خاص تقسیم می‌شوند که فقط شرکت‌های سهامی عام می‌توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند و بفروشند.

(اقتصاد، بازار سرمایه، صفحه‌های ۷۲، ۷۳ و ۷۴)

۱۱۷- گزینه «۴»

(قارچ از کشور ۹۰)

الف) اوراق مشارکت

ب) بازپرداخت اوراق مشارکت، اغلب بیش از یک سال طول می‌کشد.

ج) اسناد اعتباری بلندمدت

(اقتصاد، بانک، صفحه ۶۸)

۱۱۸- گزینه «۳»

(زهرا ممردی)

الف) از طریق جذب و به‌کار انداختن «سرمایه‌های راکد»، حجم سرمایه‌گذاری در جامعه را افزایش می‌دهد.

ب) با تشویق مردم به «پس‌انداز» و به‌کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است.

ج) بورس و فعالیت‌های مربوط به آن، سرمایه‌های لازم برای اجرای پروژه‌های بزرگ «دولتی و خصوصی» را فراهم می‌آورد.

(اقتصاد، بازار سرمایه، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۱۱۹- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

بانک تخصصی، مثال: بانک توسعه صادرات

بانک سرمایه‌گذاری، مثال: بانک ایران و اروپا

بانک توسعه‌ای، مثال: بانک توسعه اسلامی مستقر در جده

بانک تجاری، مثال: بانک ملی

(اقتصاد، بانک، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۲۰- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

الف) ۴۳ - ۸۹/۴ - ۶۰/۵

ب) ۴۹ - نزدیک به ۱۰۰ - ۸۰/۵

ج) ۵۰ - ۱۶۰۰ - ۲۰ - کمتر از ۴۰,۰۰۰ دلار

د) ۸۰/۶۷۵ دلار - حدود ۲۲۱ دلار

(اقتصاد، رشد، توسعه و پیشرفت، صفحه ۸۲)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۲۱- گزینه «۴»

(مجتبی فرهادی)

کتاب کشف الاسرار و عدة الأبرار، از نمونه‌های نثر موزون است که ابوالفضل میبیدی آن را تحت تأثیر خواجه عبدالله انصاری نگاشته است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲، ۸۱، ۸۳ و ۸۴)

۱۲۲- گزینه «۳»

(رضا نوروزیگی)

ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمدبن جریر طبری آن را تحت عنوان «تاریخ الرسل و الملوک» به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند.

مرزبان‌نامه اثر سعدالدین وراوینی می‌باشد.

نمونه دیگر از نثر موزون که تحت تأثیر خواجه عبدالله نوشته شد، کتاب تفسیر «کشف الاسرار و عدة الأبرار» ابوالفضل میبیدی است.

چهارمقاله نیز اثر نظامی عروضی می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۴، ۵۷، ۸۳ و ۸۵)

۱۲۳- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی‌پور)

تشریح موارد نادرست:

ب) در سبک عراقی، به‌کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر رایج شد.

د) این مورد از ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۳، ۸۴ و ۸۵)

۱۲۴- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی‌پور)

در بیت گزینه «۴»، شاعر در مدح پادشاه (سلطان مسعود) سخن می‌گوید و او را در کشورگشایی حتی برتر از پدرش (سلطان محمود) می‌داند. مدح و ستایش شاهان بیشتر در سبک خراسانی رواج داشت.

مفاهیم سبک عراقی در ابیات سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: خودستایی و مفاخره شاعر به هنر خویش

گزینه «۲»: شکایت از جمع‌شدن بساط محبت و مردانگی در زمانه

گزینه «۳»: شکایت و انتقاد اجتماعی

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۳ و ۸۵)

۱۲۵- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

شاعر بیت گزینه «۲» کسای است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۲۷، ۷۵ و ۹۹)

۱۲۶- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

جمله ابتدایی متن مذکور در حکایت گلستان در کتاب درسی ذکر شده است. ضمناً ویژگی‌های متن از جمله آوردن آرایه‌های فراوان و استفاده از امثال عربی مطابق با ویژگی‌های نثر فنی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۲، ۸۳ و ۸۴)

۱۲۷- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

وزن و آهنگ برخاسته از این گزینه، شاد و طرب‌انگیز است و با محتوای آن که فضای غم و اندوه را به مخاطب القا می‌کند هماهنگی ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

وزن و آهنگ ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» حالت شادی و نشاط دارد که با محتوای آن متناسب است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۳۳)

۱۲۸- گزینه «۴»

(پوریا حسین پور)

در گزینه‌های «۱» تا «۳» هر مصراع از چهار پایه آوایی ساخته شده اما در گزینه «۴» هر مصراع از سه پایه آوایی تشکیل شده است.

گزینه «۱»: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن

نَ	سِ	مِ	صَب	حَ	سَ	عَا	ذَت
U	-	U	-	U	U	-	-
بِ	دَان	نِ	شَان	کِ	تُ	دَا	نِ
U	-	U	-	U	U	-	-

گزینه «۲»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

بِ	مُ	لَا	زِ	مَا	نِ	سُ	طَان
U	U	-	U	-	U	-	-
کِ	رِ	سَا	نَ	دِین	ذُ	عَا	رَا
U	U	-	U	-	U	-	-

گزینه «۳»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

عُمَ	رِیسَ	ت	تَا	مِن	دِر	طَ	لِب
-	-	U	-	-	-	U	-
هَر	رَو	ز	گَا	مِی	مِی	زَ	نِم
-	-	U	-	-	-	U	-

گزینه «۴»: مفعولن مفعولن فاعلن

بِی	تُ	حَ	رَا	مَسَد	ت	بِ	خَلَد	وَت	نِ	شَسْت
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
حِی	فُ	بُ	وَد	دَر	پِ	چُ	نِین	رَو	ی	بَسْت
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۲۹- گزینه «۲»

(پوریا حسین پور)

تقطیع هجایی مصراع صورت سؤال به شکل زیر است:

نَ	مُل	حَم	تَ	ج	رَن	تَا
U	-	-	U	U	-	-
کُ	نِی	گَن	ج	نَ	بِی	نِی
U	-	-	U	U	-	-

تقطیع هجایی گزینه «۲» نیز به شکل زیر است:

یَا	رَب	سَ	بَ	بِی	سَا	ز
-	-	U	U	-	-	U
کِ	یَا	رَم	بِ	سَ	لَا	مَت
U	-	-	U	U	-	-

علامت هجایی سایر گزینه‌ها به شکل زیر است:

گزینه «۱»: - - U - U - - - - U - U - -

گزینه «۳»: - U - U - - - UU - U - U - - -

گزینه «۴»: - - - U - U - UU - - -

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۳۰- گزینه «۲»

(پوریا حسین پور)

ابتدا به اصل دو بیت توجه کنید:

هزارم درد می‌باشد که می‌گویم نهان دارم / لبم با هم نمی‌آید چو غنچه روز

بشکفتن

محبت با کسی دارم کزو با خود نمی‌آیم / چو بلبل کز نشاط گل فراغ از

آشیان دارد.

این دو بیت از دو شعر متفاوت انتخاب شده‌اند اما چون وزن یکسان دارند

احتمالاً متوجه این نکته نشده‌اید. هر مصراع از تکرار

U / - - - U / - - - U / - - - U / - - - U تشکیل شده است. به همین

دلیل تمام واژه‌های «درد»، «راز»، «رنج» و «زجر» قابلیت جای‌گذاری در

جای خالی اول را دارند. در جای خالی دوم تنها «پذیرفتن» را نمی‌توان قرار

داد، زیرا چهار هجا است. بنابراین گزینه «۱» حذف می‌شود. در گزینه «۳»

واژه «نزاع» قابلیت جای‌گذاری در بیت را ندارد و در گزینه «۴» هم واژه

«عقاب».

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۳۱- گزینه «۳»

(پوریا حسین پور)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» قافیۀ درونی در نیم‌مصراع‌های ابیات دیده

می‌شود اما در گزینه «۳» خبری از قافیه در میانه مصراع‌ها نیست.

(۱) بی‌زوالی، با جمالی، ذوالجلالی. (توجه داشته باشید که «ی» در پایان

قافیه‌ها، «ی» اسنادی است و در حکم ردیف میانی می‌باشد.)

(۲) بسته، رسته، نشسته. (در این بیت نیز «به» در معنی «بهرتر است»

استفاده شده و ردیف میانی می‌باشد.)

(۴) روح، نوح، فتوح. (در این بیت «من تویی» بعد از هر قافیۀ میانی تکرار

شده و ردیف میانی است.)

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه ۹۱)

۱۳۲- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا امیری)

قافیه اول: شاه و آه

قافیه دوم: نیست (نمی‌باشد) و نیست (وجود ندارد): با توجه به تفاوت معنایی (جناس تام) بین دو «نیست» این دو واژه، قافیه محسوب می‌شوند؛ نه ردیف.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیشه‌زار و زار واژه‌های قافیه‌اند. (شد در مصراع اول و اندیشه در مصراع دوم نمی‌توانند قافیه دوم باشند).

گزینه «۳»: بلبل و گل واژه‌های قافیه‌اند. (هزار در معنای عدد ۱۰۰۰ به عنوان ردیف تکرار شده‌است).

معنای بیت: اگر گلِ چهره او هزاران بلبل و عاشق دارد، گلشن (دنیا) من هزار گل زیبا دارد. (بی‌نیازی عاشق از معشوق)

گزینه «۴»: خورشیدتاب و تاب واژه‌های قافیه‌اند. (اختر در مصراع اول و خورشید در مصراع دوم نمی‌توانند قافیه دوم باشند).

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، ترکیبی)

۱۳۳- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا امیری)

هنگامی که تفاوت حروف مشترک تنها در یک مصوت کوتاه باشد و در حروف مشترک، حرف یا حروف الحاقی مشهود باشد، قافیه طبق قاعده (۲) درست است. بر این مبنا، حروف مشترک کلمات «ره‌زده» و «شده» «د و ـ د» است و بنابر داشتن حرف الحاقی (های بیان حرکت در پایان واژه) قافیه درست است.

توجه: آخرین مصوت در همه کلمات مختوم به (های) بیان حرکت و مصوت بلند «ای»، الحاقی محسوب می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خیز»: هجای کشیده

گزینه «۳»: وزن شعر: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن»

گزینه «۴»: نون ساکن پس از مصوت بلند حذف می‌شود. بنابراین صامت «ن» در واژه «کاروان» حذف نمی‌شود ولی در واژه «کشتیبان» حذف می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر و قافیه، ترکیبی)

۱۳۴- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا امیری)

در ترکیب «خیل خیال»، خیال به خیل (گروه اسبان) تشبیه شده است و بین این دو واژه، جناس ناقص افزایشی برقرار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مویه و موی کلمات متجانسند ولی بین آن‌ها رابطه شباهت وجود ندارد.

گزینه «۲»: میان (بار و یار) و هم‌چنین میان (یار و عیار) جناس دیده می‌شود ولی رابطه شباهت میان آن‌ها مشهود نیست.

گزینه «۴»: «چون» و «خون» کلمات متجانسند ولی بین آن‌ها رابطه شباهت وجود ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۳۵- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا امیری)

میان «آستان و آشیان» جناس دیده نمی‌شود.

جناس در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بگذشت و بگذاشت / باز و ناز / در و سر

گزینه «۲»: تنگ (بار و محموله) و تنگ (محکم) / در و بر

گزینه «۳»: خمار و خم آر: نوعی از جناس که در آن یکی از طرفین جناس، یک واژه مستقل است ولی طرف دیگر دو واژه را دربرمی‌گیرد. (جناس مرکب) مثال:

- هر که درمان کرد مر جان مرا / برد گنج و دَرّ مرجان مرا

- هر که تو در زحمت و بیم آریش / زهر به از شربت بیمارش

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، ترکیبی)

۱۳۶- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا امیری)

استعاره: ای گل: خطاب قرار دادن پدیده بی‌جان = تشخیص

جناس: هزار و هزار: یکی به معنای بلبل و دیگری عدد ۱۰۰۰

تکرار: تکرار همه کلمات یک مصراع در مصراع دیگر

بیت فاقد تشبیه و کنایه است.

توجه: «هزار» مجاز از مقدار زیاد است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۳۷- گزینه «۱»

(مجتبی فرهاری)

جناس: روی و موی / تشبیه پنهان: روی به ارغوان در سرخی، مو در خوش‌رویی و درازی به سنبل، چشم در زیبایی و خماری به نرگس

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: فاقد آرایه موازنه / سجع: مرقد، سؤدد و مقصد

گزینه «۳»: فاقد آرایه تشخیص / واج‌آرایی: تکرار صامت «ک»

گزینه «۴»: فاقد آرایه واژه‌آرایی / استعاره: شبنم مانند انسانی پنداشته شده که دامن گل را گرفته است و همچنین «دامن گل» اضافه استعاره است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۳۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

ابیات گزینه‌های «۳» و «۴» به خشنودی و راضی بودن شاعر حتی نسبت به درد و رنج دنیا اشاره دارند و در بیت گزینه «۱» هم اصلاً به رنج اشاره نشده است و خوبی‌ها مورد نظر شاعر است. با این حال این سه بیت از لحاظ خوشبینی مقابل بیت گزینه «۲» قرار می‌گیرند که خوشی و خوشحالی اهل عالم را به برقی زودگذر تشبیه کرده است و دیدگاهی بدبینانه دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۳۹- گزینه «۲»

(مفسن اصغری)

در بیت صورت سؤال شاعر «گوشه‌گیری و خلوت‌گزینی را موجب بلندمرتبگی» می‌داند. این مفهوم در ابیات مرتبط بیان شده است.

مفهوم بیت گزینه «۲»: بیان ثبات و استواری عاشق در عشق

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۳)

۱۴۰- گزینه «۱»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۱»: ازلی و ابدی بودن خداوند

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۲» و «۴»: عشق عاشق به معشوق ازلی و ابدی است.

گزینه «۳»: در ستایش ممدوح بیان شده است: آفتاب از ازل، در رکاب توست و آسمان تا ابد، از غلامت است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۷)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۴۱- گزینه «۲»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«العلم»: علم (رد گزینه ۱؛ ساختار و اجزای جمله در ترجمه، جابه‌جا آمده‌اند.) / «الطریق الوحید»: تنها راه / «بِنَقْد»: نجات می‌دهد (رد گزینه ۱) / «النَّاس»: مردم (رد گزینه ۴) / «من الوقوع فی الخطأ»: از افتادن در خطا (رد گزینه ۳) / «یساعدهم»: آنان را یاری می‌دهد (رد گزینه ۱) / «فی السیر»: در حرکت (رد گزینه ۴) / «علی الطریق الصَّحیح»: بر مسیر درست (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

۱۴۲- گزینه «۲»

(ابراهیم احمدی - بوشهر)

«للحَبِّ .....»: عشق .... دارد (رد گزینه ۱) / «غرسه»: نهالی (رد گزینه ۱) / «تنبت»: می‌روید / «فی قلب الإنسان»: در قلب انسان / «بغتة»: ناگهان (رد گزینه ۳) / «إذا»: اگر / «لم نغرسها»: آن را نکاریم / «بدقة»: به دقت / «سوف تحقِّف قریباً»: به زودی خشک خواهد شد (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۴۳- گزینه «۲»

(ابراهیم احمدی - بوشهر)

در گزینه «۲»، «الکبیر» به معنی «بزرگ» است. (دقت کنید معادل «بزرگتر»، اسم تفضیل «الأكبر» می‌شود.) هم‌چنین «لا تعلم» فعل مضارع ساده است که به اشتباه به‌صورت ماضی استمراری ترجمه شده است. ترجمه صحیح عبارت: آیا نمی‌دانی که برادر بزرگم سه سال قبل کارمند بود؟!

(ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۳»

(پیروز وبان)

«کارگران»: العمال (جمع «العامل») (رد گزینه ۱) / «صبح هر روز»: صباح کلّ یوم (رد گزینه ۴) / «برای تولید کالاها»: لإنتاج البضائع / «به سوی کارخانه»: إلی المصنع (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «حرکت می‌کنند»: يتحرَّکون (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «به خانه‌هایشان»: إلی بیوتهم / «برمی‌گردند»: یرجعون (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۲»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «صفة أو ...» نادرست است. در جمله داده شده، «بلاد» مبتدأست و «غنیة» خبر جمله اسمیه است.

(تلیل صرفی و اعراب)

۱۴۶- گزینه «۳»

(پیروز وبان)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ثلاثون» باید به این صورت نوشته شود. (اعداد مضرب ده، از ۲۰ تا ۹۰، در آخرشان علامت «ین/ون» می‌گیرند.)

گزینه «۲»: «لا يتأثَّرُ» صحیح است. (فعل مضارع از باب تفعّل، بر وزن «يَتَفَعَّلُ» می‌آید.)

گزینه «۴»: «يلاحظُ» درست است. (فعل مضارع معلوم از باب مُفَاعَلَة، بر وزن «يُفَاعِلُ» می‌آید.)

(فیض حرکات)

۱۴۷- گزینه «۴»

(قالر مشیربناهی - دهگلان)

«الإخوة» به معنی «برادران» جمع است و اسم اشاره مناسب برای آن آمده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «المُتعلِّمین» جمع است، نه مثنی (این موضوع را از فعل جمع «اكتَبُوا» می‌توان فهمید.) بنابراین اسم اشاره «هؤلاء» مناسب است.

گزینه «۲»: «التلمیذین» مثنی است، نه جمع (این موضوع را از فعل مثنای «أرسما» می‌توان فهمید.) بنابراین اسم اشاره «هذین» مناسب است.

گزینه «۳»: «العدوان» به معنی «دشمنی» مفرد است و اسم اشاره «هذا» برای آن مناسب است.

(قواعد اسم)

۱۴۸- گزینه «۴»

(معمد رضا سوری)

در گزینه «۴»، «اِثنا عشر» عددی است که فاعل واقع شده است. (ترجمه عبارت: در پایان هفته، ۱۲ دوست در جشن بزرگ شرکت خواهند کرد!) در سایر گزینه‌ها: «تسع عشرة، تسعة و تسعين، مئة» اعدادی هستند که مفعول واقع شده‌اند.

(انواع هملاط)

۱۴۹- گزینه «۲»

(ولی بربری - ابهر)

در گزینه «۲»، «یفتح» فعل مضارع معلوم و به معنی «باز می‌کند» است و «الکتاب» نیز مفعول آن می‌باشد. (ترجمه عبارت: هم‌کلاسی‌ام کتاب را باز می‌کند تا آنچه را که معلّم از او خواسته است، بخواند!) در سایر گزینه‌ها، فعل «یفتح» می‌تواند به صورت «باز می‌شود» ترجمه شده و مضارع مجهول باشد.

(انواع هملاط)

۱۵۰- گزینه «۴»

(ابراهیم احمدی - بوشهر)

نون وقایه همیشه به فعل گذرا یا متعدی (مفعول‌پذیر) می‌چسبد، زیرا ضمیر «ی» متصل در این‌جا، نقش مفعول را دارد. ترجمه گزینه‌ها:

(۱) مرا نجات می‌دهد

(۲) مرا راهنمایی کرد

(۳) مرا می‌رساند

(۴) مرا نجات می‌یابد (نادرست است!)

(انواع هملاط)

تاریخ پایه

۱۵۱- گزینه «۲»

(علی‌معمد کریمی)

رویدادهای تاریخی: الف- دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان آن‌ها را به طور مستقیم درک کرد، بلکه آن‌ها را باید با استفاده از شواهد و مدارک شناخت؛ ب- تکرارناپذیرند و قابل تجربه نیستند؛ پ- مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۲)

۱۵۲- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در گاه‌شماری مصری، برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند و به قولی «کبسه» می‌گرفتند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۱۵۳- گزینه «۳»

(علی‌معمد کریمی)

مردم مصر، خدایانشان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری می‌پنداشتند. شاید به این سبب بود که زندگی در اطراف رود نیل آسان‌تر و مطبوع‌تر از زندگی در کناره‌های دجله و فرات بود.

(تاریخ (۱)، جوان در عصر باستان، صفحه ۳۹)

۱۵۴- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

فرمانروایان پیش از شی‌هوانگ تی، برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراگرد، قسمت‌هایی از دیوار بزرگ چین را ساخته بودند.

(تاریخ (۱)، جوان در عصر باستان، صفحه ۴۷)

۱۵۵- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

با گسترش قلمرو جمهوری رم، معلوم شد که قانون اساسی و نهادهای این جمهوری برای اداره سرزمین‌های پهناور از کارایی لازم برخوردار نیستند. از این رو، در قرن اول قبل از میلاد، جمهوری رم بر اثر رقابت سرداران جاه‌طلب دچار جنگ داخلی و آشفتگی شد.

(تاریخ (۱)، جوان در عصر باستان، صفحه ۵۸)

۱۵۶- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ‌نوشته داریوش هخامنشی در بیستون را ترجمه کرد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۶۴)

۱۵۷- گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)

حکومت ایلام، سرانجام پس از قرن‌ها سلطنت، بر اثر یورش ویرانگر آشوریان در قرن ۷ ق.م. دچار انحطاط و فروپاشی شد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۷۶ تا ۷۸)

۱۵۸- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

حکومت ساسانی برای جلوگیری از غارتگری اعراب بیابانگرد، حکومتی دست‌نشانده به ریاست اعراب لخمی (لخمیان) در جنوب غربی ایران به مرکزیت شهر حیره تأسیس کرد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۹۷)

۱۵۹- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

به طور کلی عمده‌ترین منابع درآمد حکومت در ایران باستان عبارت بود از: انواع مالیات‌ها، شامل مالیات کشاورزی و دام، مالیات پیشه‌وران و مالیات سرانه، عوارض گمرکی، حمل‌ونقل و راهداری و حق بهره‌برداری از معادن و جنگل‌ها.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۲۶)

۱۶۰- گزینه «۴»

(پواد میربلوکی)

دوران داریوش یکم، اوج شکوه و عظمت معماری ایران است. این پادشاه در ابتدای حکومتش دستور داد کاخی بزرگ به نام آپادانا در شهر شوش به عنوان پایتخت اداری حکومت هخامنشی ساخته شود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۵)

۱۶۱- گزینه «۳»

(علی‌مفید کریمی)

مورخ در تاریخ‌نگاری به روش ترکیبی به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۷)

۱۶۲- گزینه «۲»

(علی‌مفید کریمی)

از برجسته‌ترین منظومه‌های حماسی و تاریخی، شاهنامه، اثر گران‌سنگ و بلندآوازه حکیم ابوالقاسم فردوسی است.

(تاریخ (۲)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۷)

۱۶۳- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

پیمان‌نامه عمومی یا به تعبیر رایج در عصر ما، قانون اساسی مدینه، حقوق و مسئولیت‌های هر یک از گروه‌های مسلمان و غیرمسلمان و چگونگی ارتباط آن‌ها را با یکدیگر مشخص می‌کرد.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۳۵)

۱۶۴- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

پس از سقوط تیسفون، بقایای ارتش ساسانی در جلولا گرد هم آمدند و با مهاجمان جنگیدند، اما شکست خوردند و بسیاری از آنان کشته شدند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۸۲)

۱۶۵- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

مذهب اسماعیلیه از مذاهب عقل‌گرا بود و از این رو، اسماعیلیان برای ترویج اصول عقاید خود، علاقه فراوان و توجه خاصی به علوم مختلف به ویژه فلسفه و کلام نشان می‌دادند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۷۶)

۱۶۶- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در بُعد اجتماعی و فرهنگی، گروهی از اندیشمندان، شاعران و نویسندگان ایرانی با سیاست تعصب و تفاخرطلبی قومی و قبیله‌ای امویان به مخالفت برخاستند و با استناد به آیات قرآن و روایات پیامبر، بر برابری تمامی اقوام تأکید می‌کردند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۶۷- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

طغرل سلجوقی پس از تصرف نیشابور، این شهر را به عنوان مرکز حکومت خود برگزید. او سپس شهرها و مناطق مختلف ایران را یکی پس از دیگری تسخیر کرد. وی سرانجام به بغداد رفت و خلیفه عباسی را از تسلط آل بویه شیعه‌مذهب درآورد و خود را منجی خلافت معرفی کرد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۶۸- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)

شاه صفی، نوه شاه عباس اول، از تعادل روحی و سلامت عقل بهره کافی نداشت. در زمان همین پادشاه بود که قندهار توسط گورکانیان هند از ایران جدا شد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۴۲)

۱۶۹- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)

شکوه و عظمت بناهایی که در عصر صفوی در سرتاسر ایران به‌ویژه در اصفهان و قزوین ساخته شده، اعجاب‌آور و تحسین‌برانگیز است.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۵۲)

۱۷۰- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)

در اواخر قرون وسطا با گسترش فعالیت‌های تجاری در اروپا، انگیزه و اشتیاق اروپاییان برای رسیدن به شرق و دسترسی به ادویه و دیگر کالاهای گران‌بهای آن دیار دو چندان شد.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر جدید، صفحه ۱۸۱)

جغرافیای پایه

۱۷۱- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

این عبارت، بیانگر به کار بردن دید ترکیبی یا کل نگرى در جغرافیا است. دید ترکیبی یعنی: مطالعه همه جانبه و جامع پدیده ها با تمام ویژگی های آن در یک مکان.

(مغرافیای ایران، مغرافیا چیست؟، صفحه ۷)

۱۷۲- گزینه «۳»

(زهرا دامیار)

پژوهشگر در مرحله آخر پژوهش، با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می یابد و ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه های خود می پردازد.

(مغرافیای ایران، مغرافیا چیست؟، صفحه ۱۲)

۱۷۳- گزینه «۴»

(زهرا دامیار)

گل فشان ها معمولاً به شکل گنبدی یا مخروطی شکل و در برخی جاها به صورت حوضچه های مملو از آب و گل مشاهده می شوند. گل فشان ها به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می آیند.

(مغرافیای ایران، مغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۲۹)

۱۷۴- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)

در نواحی کوهستانی، مشکل عدم دسترسی به آب وجود دارد؛ بنابراین امکان کشت آبی در این نواحی نیست. این محدودیت در نواحی کوهستانی زندگی مردم را تحت تأثیر قرار می دهد.

(مغرافیای (۲)، ناهیه چیست؟، صفحه های ۱۱ تا ۱۳)

۱۷۵- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

مناطق جنوبی ایران به خط استوا نزدیک تر هستند و تابش آفتاب در هنگام ظهر مستقیم و نزدیک به عمود است. مناطق شمال و شمال غرب ایران چون در عرض های جغرافیایی بالاتری قرار دارد، تابش آفتاب مایل تر بوده و دارای گرمای کمتری است.

(مغرافیای ایران، مغرافیای طبیعی ایران، صفحه های ۳۶ و ۳۷)

۱۷۶- گزینه «۱»

(کنکور قارچ از کشور ۱۱۴۰۰)

در دوره سرد توده هوای سرد و خشک سیبری وارد ایران شده و باعث سردی و خشکی هوا در زمستان شده، در این شرایط اگر این توده هوا با توده هوایی که از هوای مجاور خود گرم تر می شود برخورد کند، در صورت وجود رطوبت، باعث وقوع بارندگی خواهد شد؛ بارندگی از نوع همرفتی.

(مغرافیای ایران، مغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۹ و ۳۹)

(مغرافیای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۲۷)

۱۷۷- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

میزان مرگ و میر - میزان مولید = رشد طبیعی جمعیت

$$68 = x - 17 \Rightarrow x = 68 + 17 \Rightarrow x = 85$$

$$\Rightarrow \frac{85}{17} = 5$$

(مغرافیای ایران، مغرافیای انسانی ایران، صفحه ۶۳)

۱۷۸- گزینه «۱»

(قارچ از کشور ۸۹، با تغییر)

نمودار صورت سؤال هرم سنی جمعیت در یک کشور پیشرفته صنعتی را نشان می دهد که در آن میزان مولید و مرگ و میر هر دو پایین است و امید به زندگی هم بالاست. قاعده هرم، باریک و هرم به شکل یک زنگ درآمده است. در این کشورها تعداد فعالان اقتصادی زیاد است ولی جمعیت به تدریج رو به پیری می رود.

(مغرافیای ایران، مغرافیای انسانی ایران، صفحه های ۶۵ و ۶۶)

۱۷۹- گزینه «۱»

(زهرا دامیار)

هر سکونتگاه از اجزای مختلفی تشکیل شده است. چگونگی قرارگیری پدیده های طبیعی و انسانی در سکونتگاه ها شکل های مختلفی از آن ها را به وجود آورده است.

(مغرافیای ایران، مغرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۴)

۱۸۰- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

بخش صنعت، محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می رود. فعالیت در این بخش به ایجاد اشتغال منجر خواهد شد.

(مغرافیای ایران، مغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۰)

۱۸۱- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی های جغرافیایی همگون و خاصی دارد؛ به طوری که با بخش های مجاور خود متفاوت است و ویژگی اصلی آن، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

(مغرافیای (۲)، ناهیه چیست؟، صفحه ۴)

۱۸۲- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم گیری انسان ها تعیین می شوند.

شهرها، استان ها و کشورها نواحی سیاسی محسوب می شوند؛ زیرا یک نهاد آن ها را اداره و مدیریت می کند.

(مغرافیای (۲)، ناهیه چیست؟، صفحه های ۱۷ و ۱۸)

۱۸۳- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

در نواحی کوهستانی، نواحی مرتفع مانع آن می شوند که توده هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند؛ در نتیجه توده هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می رود و هنگام صعود دمای آن کاهش می یابد و دیگر نمی تواند رطوبت را در خود نگه دارد و بنابراین موجب بارش می شود. برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل ناهمواری ها و قرار گرفتن در پشت کوه ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آن ها جلوگیری می کند، با خشکی هوا مواجه می شوند؛ بیابان های گبی و تکله ماکان، نمونه هایی از این نوع بیابان ها هستند.

(مغرافیای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه های ۲۷ و ۳۴)

۱۸۴- گزینه «۴»

(کنکور قارچ از کشور ۹۸)

شکل صورت سؤال، نشان دهنده نزدیک شدن ورقه های پوسته زمین به یکدیگرند که عبارات (ب) و (د) با آن مطابق اند.

عبارات (الف) و (ج)، درباره جدایی و دور شدن صفحات از یکدیگر است.

(مغرافیای (۲)، نواحی طبیعی، صفحه ۴۰)

جامعه‌شناسی (۱)

(علیرضا هیرری)

۱۹۱- گزینه ۱

در علوم انسانی، به فعالیت‌هایی که انسان انجام می‌دهد، کنش انسانی گفته می‌شود. با سنگ بر سر کسی زدن، یک فعالیت انسانی و کنش انسانی است. برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است، زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد؛ ولی تصمیم به انجام آن نگیرد. بنابراین هنگامی که توانایی گرفتن انتقام را دارد ولی این کار را انجام نمی‌دهد، نشان‌دهنده ارادی بودن کنش است.

عبارت «برای جبران آن عمل، سنگ را بر سرش کوبید» هم پیامد ارادی کنش است (یعنی پیامد آن ضربه‌ای است که پادشاه قبلاً زده بود) و هم نشان‌دهنده هدفدار بودن کنش است (زیرا هدفش جبران کردن و انتقام بوده است).

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳، ۴ و ۷)

(علیرضا هیرری)

۱۹۲- گزینه ۴

هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. ارزش‌های اجتماعی، آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

کنش اجتماعی، نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «به ترتیب ارزش، هنجار و کنش فردی بیان شده است.

گزینه ۲: «به ترتیب ارزش، ارزش و کنش اجتماعی بیان شده است.

گزینه ۳: «به ترتیب هنجار، هنجار و کنش اجتماعی بیان شده است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

(علیرضا هیرری)

۱۹۳- گزینه ۴

جهان اجتماعی، واژه‌ای است که برای اشاره به مجموعه پدیده‌های اجتماعی به کار می‌رود.

کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌ها منجر به آلودگی طبیعت و محیط زیست می‌شود.

تغییر یافتن آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان، معلول شناخت خداوند و فرشتگان است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۷ و ۲۲)

۱۸۵- گزینه ۲

(فاطمه سقایی)

الف) چاله‌های بادی در نواحی دارای ماسه‌های ریز و به‌ویژه فاقد پوشش گیاهی به‌وجود می‌آیند. باد ذرات را از محل خود جابه‌جا می‌کند و به تدریج حفره‌ها یا چاله‌هایی وسیع پدید می‌آورد. = کاوشی
ب) کلویت (یاردانگ) در رسوبات نرم به‌جا مانده از دریاچه‌های قدیم پدید می‌آید. طی میلیون‌ها سال، باد شیارهایی موازی و U شکل در این رسوبات ایجاد می‌کند. به تدریج بخش نرم را با خود می‌برد و بخش‌های سخت‌تر باقی می‌مانند. = کاوشی

پ) تپه‌های ماسه‌ای (تلماسه) بر اثر وزش باد و جابه‌جا شدن ماسه و شن پدید می‌آیند، ماسه‌هایی که به‌وسیله باد در سطح زمین حرکت می‌کنند اگر به موانعی مانند گیاهان یا قطعات سنگ و نظایر آن برخورد کنند روی هم انباشته می‌شوند و تپه‌های ماسه‌ای را تشکیل می‌دهند. = تراکمی

(پدیاقیای (۲)، نواهی طبیعی، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۱۸۶- گزینه ۴

(فاطمه سقایی)

با حرکت از مدار استوا به سمت مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی و ناحیه قطبی در نوع و تراکم پوشش گیاهی تفاوت و تنوع پدید می‌آید.

(پدیاقیای (۲)، نواهی طبیعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۷)

۱۸۷- گزینه ۳

(علیرضا رضایی)

ایجاد حوضچه‌های ذخیره و جمع‌آوری آب در آن و جلوگیری از هدر رفتن آب یکی از راهکارهای حفاظت از محیط‌های کوهستانی است و گردشگری قابلیت‌ی است که در هر سه ناحیه بیابانی، ساحلی و کوهستانی وجود دارد.

(پدیاقیای (۲)، نواهی طبیعی، صفحه ۶۳)

۱۸۸- گزینه ۲

(فاطمه سقایی)

الف) پخش (انتشار) ب) آسیا ج) هند و اروپایی

(پدیاقیای (۲)، نواهی انسانی، صفحه‌های ۶۹، ۷۴ و ۷۹)

۱۸۹- گزینه ۴

(علیرضا رضایی)

الف) در کشت تک‌محصولی تخصصی (پلانتیشن)، استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در این مزارع به محیط زیست این نواحی آسیب می‌رساند.

ب) ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا، استرالیا، آرژانتین، برزیل و زلاندنو از مهم‌ترین مراکز دامداری تجاری در جهان هستند.

ج) در کشت غله تجاری، معمولاً در کنار مزارع، کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می‌آیند.

(پدیاقیای (۲)، نواهی انسانی، صفحه‌های ۸۷، ۹۰ و ۹۲)

۱۹۰- گزینه ۴

(علیرضا رضایی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) کوه پیرنه، در حد فاصل فرانسه و اسپانیا از انواع مرزهای طبیعی به‌شمار می‌رود.

ج) کشور اندونزی از جمله کشورهای چند تکه است.

(پدیاقیای (۲)، نواهی سیاسی، صفحه‌های ۱۳۰، ۱۳۳ و ۱۵۰)

۱۹۴- گزینه «۲»

(علیرضا میری)

عبارت‌های زیر همگی در توضیح لایه‌های عمیق جهان اجتماعی هستند:
- به آسانی حذف نمی‌شوند.

- اگر حذف شوند، جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.

- تأثیرات تعیین‌کننده بر جهان اجتماعی دارند.

- تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند.

- کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.

بنابراین مواردی که به غیر از این‌ها بیان شده است، همگی جزو ویژگی‌های لایه‌های سطحی جهان اجتماعی هستند.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۹۵- گزینه «۱»

(علیرضا میری)

مراسم نخل‌گردانی، مراسمی نمادین و سمبلیک است که دارای معانی متعالی و ویژه‌ای است. بنابراین باید به ابعاد ذهنی و معنایی آن نیز توجه کرد.

زلزله یا خشکسالی با اینکه پدیده‌های طبیعی‌اند، تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند. انسان‌ها در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند و کشاورزی متناسب با همان آب و هوا را بر می‌گزینند. پس زلزله و خشکسالی به‌واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند.

آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه کارهای شتابزده و نابخردانه انسان‌هاست. همین آلودگی به نوبه خود، زندگی اجتماعی انسان را متأثر می‌سازد.

پدیده‌های اجتماعی، اجزای جهان اجتماعی‌اند و می‌توان آن‌ها را براساس اندازه و دامنه از یکدیگر تفکیک کرد. کنش‌های اجتماعی و اقتصادی خرد، پدیده‌های خرد هستند، بازار بورس اوراق بهادار، پدیده‌ای میانه و بازار ارزهای بین‌المللی (فارکس)، پدیده‌ای کلان است.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲، ۲۷ و ۲۸)

۱۹۶- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

زوال معنا: از دست رفتن دانش اهداف و ارزش‌ها

جهان اساطیری: منع انسان از تناول گیاهان و حیوانات (محدودیت)

پابرجایی جهان اجتماعی: مشارکت اجتماعی

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۳، ۴۷ و ۴۸)

۱۹۷- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مرز قلمرو واقعی و آرمانی براساس عمل مردم تغییر می‌کند.

گزینه «۲»: برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها را فراهم می‌آورند.

گزینه «۳»: استکبارستیزی در درون قلمرو واقعی جامعه ما قرار دارد.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۲، ۵۳ و ۵۷)

۱۹۸- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس، مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند. این عده، نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب‌مانده‌اند. جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. براساس این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی در طول هم قرار دارند.

(پایه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۹۹- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

تشریح موارد نادرست:

الف) آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود.

ج) حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود.

د) وجود نظریات متفاوت درباره هویت، نشانه امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت است.

(پایه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۲، ۵۴، ۶۴ و ۷۳)

۲۰۰- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

دانش آموز ← اکتسابی، متغیر، اجتماعی

ایرانی (به معنای متولد ایران) ← اجتماعی، انتسابی، ثابت

زودرنج ← فردی، اکتسابی، متغیر

گندمگون ← فردی، انتسابی، ثابت

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

۲۰۱- گزینه «۱»

(الهام رضایی)

هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی (تبلیغ و اقناع، تشویق و پاداش، تنبیه و مجازات) نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود (رد گزینه‌های «۲» و «۴»).

فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند (رد گزینه‌های «۲» و «۴»).

در صورت عدم وجود جامعه‌پذیری در یک جهان اجتماعی، افراد نقش‌های اجتماعی را نمی‌پذیرند (رد گزینه‌های «۲» و «۳»).

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۷۸ تا ۸۰)

۲۰۲- گزینه «۴»

(الهام رضایی)

طبقه سوم در جوامع فئودالی: شامل بنا، کفاش و ... بود، هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود؛ ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۳، ۸۶ و ۸۷)

۲۰۳- گزینه «۳»

(الهام رضایی)

بحران هویت فرهنگی: زمانی رخ می‌دهد که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد (رد گزینه‌های «۱» و «۲»).

تعارض فرهنگی: به معنای وقوع تغییرات هویتی افراد خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه یا همان شیوه ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی است (رد گزینه‌های «۱» و «۴»).

تزلزل فرهنگی: گاهی تعارض یا همان شیوه ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد. این وضعیت می‌تواند به تزلزل فرهنگی منجر شود. (رد گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»)

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۲۰۴- گزینه «۴»

(الهام رضایی)

اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود با جهان‌های اجتماعی دیگر، تعامل و داد و ستد داشته باشد و در محدوده هنجارها و شیوه زندگی، عناصری را از جهان اجتماعی دیگر بگیرد و در صورت لزوم، تغییرات لازم را در آن‌ها پدید آورد، زمینه گسترش و پیشرفت خود را فراهم می‌آورد.

نمونه: جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عنصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های مختلف آن‌ها دخل و تصرف کرد و عناصر مشرکانه و اساطیری آن‌ها را نپذیرفت.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۲۰۵- گزینه «۲»

(الهام رضایی)

فرهنگی که توان عبور و گذر از گذشته خود را ندارد: فرهنگ خودباخته - ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی و کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی: علل درونی تحولات فرهنگی - دور ماندن انسان از حقیقت خود و حقیقت هستی: از خودبیگانگی فطری یا حقیقی

- از دست رفتن ثبات و استقرار مبانی هویت‌ساز فرهنگ: تزلزل فرهنگی

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱، ۹۳، ۹۸ و ۱۰۱)

۲۰۶- گزینه «۳»

(تزیبا بیدری)

ظاهر شدن اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ← پیامد الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران و جست‌وجوی هویت خود بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد.

قدرت سیاسی و نظامی غرب ← علت خودباختگی فرهنگی بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان

تأمل و بازبینی نظریه‌پردازان غربی در ارتباط با نظریات پیشین خودشان ← نتیجه افق‌های جدیدی که حیات معنوی اسلام به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۸)

منطق

۲۰۷- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام ← توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر (ج)

تبلور تحولات هویتی ← شعارهای انقلابی (د)

ناسیونالیسم ← امت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کند (ب)

حجاب و پوشش ← نماد هویت جهان اسلام (الف)

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۷ و ۱۰۹)

۲۰۸- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

- اشتراک حکومت آریستوکراسی و الیگارشی ← تعداد حاکمان و کمیت افراد تأثیرگذار (درستی قسمت اول تمامی گزینه‌ها)

- قدرتی که برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد ← اقتدار غیرمشروع

- افتراق ارسطو و فارابی ← ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۱)

۲۰۹- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

الف) تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی ← اگر نظام سیاسی به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، باعث بسط فرهنگ می‌شود.

ب) تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی ← نظام فرهنگی اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اقتدار آن را کاهش یا افزایش می‌دهد.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۰)

۲۱۰- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

روزنه ورود استعمار به جوامع غیرغربی ← اقتصاد

پدیده نسل‌کشی در جهان ← ابعاد هویتی جمعیت

جامعه‌ای که اعضای آن عقاید حق دارند ولی به آن‌ها پایبند نیستند ← جامعه فاسق

علت هجوم اروپاییان به قاره آمریکا ← تأمین سلطه

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۲۸، ۱۳۰ و ۱۳۳)

۲۱۱- گزینه «۳»

(حسن صدری)

تأکید منطق بر آموزش شیوه درست اندیشیدن است و با دانستن شیوه درست اندیشیدن است که می‌توانیم خطاهای ذهنی را که بی‌شمار هستند تشخیص دهیم.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳ و ۴)

۲۱۲- گزینه «۴»

(کیمیا طهماسبی)

اگر چندین تصور در پی یکدیگر بیایند اما نسبت حکمیه بین آن‌ها نباشد، هر قدر هم تعداد آن‌ها زیاد باشد باز هم تصور است. مانند: روز اول فروردین ماه سال هزار و سیصد نود و نه هجری شمسی.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: علم و دانش دو قسم دارد: تصور (فاقد حکم و قضاوت) و تصدیق (دارای حکم و قضاوت).

گزینه «۲»: عباراتی مانند «ماه و خورشید» به دلیل اینکه فاقد حکم هستند تصور محسوب می‌شوند، اما تصور متعدد هستند نه تصور واحد. زیرا دو شیء یا مفهوم را به ذهن می‌آورند نه یک امر واحد را.

گزینه «۳»: تصدیق زمانی حاصل می‌شود که فرد حکم کند آیا آن نسبت واقع شده است یا واقع نشده است و صرف وجود تصور موضوع، محمول و نسبت در ذهن برای ایجاد آن کافی نیست.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۲۱۳- گزینه «۲»

(الله خاضلی)

الف) لفظ (اینجا) در عبارت الف، سبب ایجاد مغالطه شده است. به کار بردن لفظ اینجا توسط شاطر، دلالت بر تعداد نفرات داشته اما فردی که پاسخ داده است آن را به دلالت مکان برداشت کرده است و گمان کرده است که اگر افراد فشرده‌تر درون صف قرار بگیرند، نان به آن‌ها می‌رسد. در واقع جابه‌جایی کاربرد دلالت‌ها، سبب ایجاد مغالطه توسل به معنای ظاهری شده است.

تذکر: اشتراک لفظ زمانی رخ می‌دهد که یک لفظ، دو معنای مطابقی داشته باشد و این دو معنا با یکدیگر جابه‌جا شوند که در اینجا چنین نیست.

ب) مشخص نبودن مرجع ضمیر (ش) سبب ایجاد مغالطه ابهام در مرجع ضمیر شده است.

ج) لفظ (بالا) دو معنای مطابقی دارد. معنای اول آن «افزایش» است و معنای دوم آن «جهت بالا» است. در اینجا جابه‌جا گرفتن این دو معنا سبب ایجاد مغالطه اشتراک لفظ شده است.

تذکر: ممکن است برخی به اشتباه تنها یک دلالت مطابقی برای لفظ (بالا) قائل شوند و افزایش را دلالت التزامی از لفظ بالا بدانند، در نتیجه این عبارت را مغالطه توسل به معنای ظاهری می‌گیرند. جهت روان‌سازی سؤال، گزینه‌ها به شکلی قرار گرفته است که چنین اشتباهی در پاسخ‌گویی رخ ندهد.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۸)

۲۱۴- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

برای تشخیص نسبت‌های چهارگانه بین دو مفهوم می‌توانیم سؤال‌های زیر را مطرح کنیم.

آیا هر «مفهوم جزئی»، «مفهومی است که هیچ مصداقی در خارج ندارد»؟
خیر

آیا هر «مفهومی که هیچ مصداقی در خارج ندارد»، «مفهوم جزئی» است؟
خیر

آیا بعضی «مفهوم جزئی»، «مفهومی است که هیچ مصداقی در خارج ندارد»؟ بله (مانند رستم شاهنامه)

پس بعضی مفاهیم جزئی مفاهیمی هستند که هیچ مصداقی در خارج ندارند و برعکس. بنابراین نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۲۱۵- گزینه «۴»

(کیما طهماسبی)

نسبت بین دو مفهوم کلی در صورتی تساوی است که مصدیقشان کاملاً مشترک باشد یعنی هر چه مصداق یکی باشد، مصداق دیگری نیز باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در عموم و خصوص من‌وجه هر یک نسبت به دیگری از جهتی اعم (کلی‌تر) و از جهتی اصغر (محدودتر) است، یعنی هر یک از دو مفهوم کلی علاوه بر مصدایق مشترک دارای مصدایق مخصوص به خود نیز باشند.

گزینه «۲»: نسبت بین نقیض دو کلی متساوی، باز هم تساوی خواهد بود. مانند نسبت بین «غیرناطق» و «غیرانسان» که مانند نسبت بین «ناطق» و «انسان» تساوی است.

گزینه «۳»: بین هر دو مفهومی که کلی باشند، یکی از اقسام این نسب بلااستثناء برقرار است.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۱ و ۲۴)

۲۱۶- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

برای بررسی اجزای تعریف مفهومی باید تعریف را به دو نوع تقسیم کرد و لازم است که به این دو مثال خوب دقت کنید. یکی تعریفی است مثل «انسان: حیوان ناطق» و دومی تعریفی است مانند «جیوه: فلزی که در دمای طبیعی مایع است» که در چاپ جدید کتاب درسی به عنوان تعریف صحیح مطرح شده است و بسیار مهم است که به آن توجه کرد. چون با تعریف اول فرق دارد و مفهوم خاص در تعریف ویژگی اختصاصی جیوه در همه اشیاء نیست، بلکه صرفاً آن را از بقیه انواع مفهوم عام (فلز) متمایز ساخته است.

- نسبت بین مفهوم مجهول و مفهوم عام تعریف مفهومی در هر دو این حالت عموم و خصوص مطلق است.

- نسبت بین مفهوم عام و مفهوم خاص تعریف مفهومی در مثال «انسان: حیوان ناطق» عموم و خصوص مطلق است اما در مثال «جیوه: فلزی که در دمای طبیعی مایع است» عموم و خصوص من وجه است. پس این رابطه یا عموم و خصوص مطلق است یا من وجه.

- نسبت بین مجهول و مفهوم خاص تعریف مفهومی در مثال «انسان: حیوان ناطق» تساوی است اما در مثال «جیوه: فلزی که در دمای طبیعی مایع است» عموم و خصوص مطلق است. پس این رابطه یا تساوی است یا عموم و خصوص مطلق.

(منطق، ترکیبی، صفحه‌های ۲۲، ۲۳ و ۳۱)

۲۱۷- گزینه «۴»

(حسن صدری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مانع نیست، چون مستطیل را هم در برمی‌گیرد.

گزینه «۲»: مانع نیست، چون حیوانات دیگری نیز هستند که قادر به راه رفتن باشند.

گزینه «۳»: مانع نیست، چون ریاضیات را هم در برمی‌گیرد.

گزینه «۴»: جامع نیست، چون مثلث می‌تواند مختلفاً اضلاع یا متساوی‌الساقین باشد. اما مانع است، چون شکل دیگری غیر از مثلث را در برنمی‌گیرد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۲۱۸- گزینه «۴»

(نیما پواهری)

هر چه قدر وجه مشابهت افزایش یابد استقرای تمثیلی ما قوی‌تر خواهد بود اما هیچ وقت چنین نوع استدلالی یقینی و قطعی نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تمثیل در ادبیات متفاوت است. استقرای تمثیلی بر مبنای تمثیل و مشابهت ساخته می‌شود اما خود آن نیست.

گزینه «۲»: نمی‌توان گفت همه انواع استقرای تمثیلی به یک اندازه قوت دارند. چون هر چه قدر وجوه مشابهت افزایش یابد استقرای تمثیلی ما قوی‌تر خواهد بود.

گزینه «۳»: ممکن است در استقرای تمثیلی بین اوصاف یک موضوع واحد مشابهت برقرار شود. به عنوان مثال: علی معلم خوبی است، پس او پدر مهربانی هم هست!

(منطق، اقسام استرلال استقرایی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۲۱۹- گزینه «۲»

(هسن صدری)

تعداد اعضای جامعه آماری در اختیار ما نیست، بلکه تعداد «نمونه‌ها» نسبت به جامعه آماری باید مناسب باشد. به طور مثال اگر جامعه آماری ما یک مدرسه با ۲۵۰ دانش‌آموز باشد، هر چند تعداد دانش‌آموزان آن مدرسه را ما مشخص نمی‌کنیم، اما تعداد نمونه‌ای که از این مدرسه انتخاب می‌کنیم به اختیار ماست.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۳»: نمونه‌ها بیانگر طیف‌های مختلف جامعه آماری نیستند.

گزینه «۴»: رعایت نکردن شرایط استفاده از استقرا منجر به مغالطه «تعمیم شتاب‌زده» می‌شود. مغالطات همان خطاهای ذهنی هستند.

(منطق، اقسام استرلال استقرایی، صفحه ۴۷)

۲۲۰- گزینه «۲»

(نیمای پوهاری)

از بین جملات، تنها جملات کامل خبری بامعنا تصدیق و قضیه محسوب می‌شوند. به سایر جملات به طور کلی جملات انشایی گفته می‌شود مثل جملات پرسشی، تعجبی، امری، ندا و ... احتمال دیگر هم این است که جملات ناقص و یا بی‌معنا باشند. ویژگی مشترک همه این جملات این است که قابلیت صدق و کذب ندارند.

(منطق، ترکیبی، صفحه‌های ۷ و ۵۵)

فلسفه یازدهم

۲۲۱- گزینه «۴»

(نیمای پوهاری)

همه انسان‌ها وارد فطرت ثانی نمی‌شوند اما این بدان معنا نیست که نتوانند درباره باورهای خود بیندیشند. مطابق با متن کتاب درسی در درس فلسفه و زندگی، عموم انسان‌ها درباره باورها و عقاید خود می‌اندیشند و نظر می‌دهند.

(فلسفه (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۵ و ۲۱)

۲۲۲- گزینه «۳»

(کیمیای طوماسی)

دانش فلسفه از حیث موضوع با تمام دانش‌های دیگر متمایز و متفاوت است. فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهادی‌ترین موضوعات جهان و انسان است و پاسخ‌گوی عمیق‌ترین دغدغه‌های بشری است. به عبارت دیگر، فیلسوف در اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان کاوش می‌کند و این‌ها اموری هستند که پایه و اساس سایر علوم به شمار می‌آیند.

(فلسفه (۱)، هستی‌شناسی فلسفه، صفحه ۹)

۲۲۳- گزینه «۴»

(نیمای پوهاری)

معرفت به هستی فرع بر تبیین امکان شناخت آن است. یعنی ابتدا باید امکان شناخت هستی و وجود تبیین شود و پس از پذیرش آن اصل است که ما می‌توانیم به شناخت هستی و وجود بپردازیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دانش فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش فرعی است.

گزینه «۲»: نمی‌توان گفت هر نوع پرسشی در رابطه با علیت در حیطه هستی‌شناسی واقع می‌شود. برای مثال پرسش از اینکه «آیا می‌توان علیت را شناخت؟» در حیطه معرفت‌شناسی واقع می‌شود.

گزینه «۳»: موضوع دانش معرفت‌شناسی (معرفت) از آنجایی که خود قسمی از وجود و هستی است، ذیل موضوع دانش هستی‌شناسی واقع می‌شود، نه مسائل آن! مسائل این دو دانش از هم دیگر مستقل هستند که این‌طور نیست که هر چیزی که معرفت‌شناسی بگوید در هستی‌شناسی باشد. این‌گونه دیگر جدا کردن بخشی به اسم معرفت‌شناسی معنا نداشت و همان هستی‌شناسی بود.

(فلسفه (۱)، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۱۳)

۲۲۴- گزینه «۳»

(نیمای پوهاری)

باید توجه کنید که اختلاف نظر دو رویکرد اصالت فرد و اصالت جامعه بر سر ماهیت جامعه است و نه روند شکل‌گیری آن! گزاره‌هایی را مبنی بر اینکه جامعه از به هم پیوستن مجموعی از افراد ساخته می‌شود همه قبول دارند و این‌طور نیست که فقط رویکرد اصالت فرد چنین چیزی را مطرح کند (رد گزینه‌های ۱ و ۲). بحث بر سر این است که آیا جامعه هویت مستقل از افراد دارد یا نه. یعنی آیا جامعه احکام و قواعد خاص خودش را دارد یا اینکه احکام جامعه تابع احکام افراد آن است و اگر افراد جامعه به وصفی متصف شوند جامعه هم دارای آن وصف خواهد بود. معتقدین اصالت جامعه می‌گویند که جامعه قواعد و احکام خاص خود را دارد و برای پیشرفت باید دست به تغییرات جمعی ساختاری زد. اما معتقدین اصالت فرد می‌گویند احکام جامعه تابع احکام افراد است و باید از تغییرات فردی آغاز کرد. در گزینه «۴» صفت «مستقل» باعث نادرستی گزینه می‌شود. در اصالت فرد جامعه احکام مستقل از خود ندارد.

(فلسفه (۱)، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۲۲۵- گزینه «۴»

(نیما پواهری)

اینکه این دسته در انتخاب اهداف و معنای زندگی به خطا رفته‌اند به این معنا نیست که انتخاب هدف و معنا برایشان مهم نبوده و به آن نپرداخته‌اند. سایر موارد مطابق با متن کتاب درباره این دسته نیست بلکه درباره انسان‌هایی است که کمتر به حقیقت می‌پردازند و در عقاید خود صرفاً دنباله‌روی دیگران هستند.

(فلسفه (۱)، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۲۲۶- گزینه «۳»

(نیما پواهری)

اگر برحسب اتفاق، زنجیر یکی از این مردمان پاره شود و مجبورش کنند که یک باره برخیزد و روی خود را برگرداند و آتش را ببیند یا به سوی مدخل غار برود و به بیرون بنگرد، روشنایی چشم‌هایش را خیره خواهد ساخت (حیرت) و نخواهد توانست عین اشیایی را که تا آن هنگام تنها سایه‌های آن‌ها را می‌دید، درست ببیند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تمثیل غار افلاطون، بیان تمثیلی مجموعه فلسفه اوست که دارای ابعاد مختلفی است. (نه صرفاً معرفت‌شناسی)

گزینه «۲»: این تمثیل بیانگر دو اثر استقلال در اندیشه و رهایی از عادات غیر منطقی است.

گزینه «۴»: هنگامی که فرد از روشنایی بگریزد، باز به سایه‌ها پناه خواهد برد، زیرا آن‌ها را بهتر می‌توانست ببیند و عقیده‌اش هم نسبت به سایه‌ها استوارتر خواهد شد.

(فلسفه (۱)، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۲۲۷- گزینه «۱»

(نیما پواهری)

مطابق با متنی که از اوپانیساده‌ها در کتاب درسی می‌خوانیم، خود در آیین هندویسم با جهان وحدت دارد. به گونه‌ای که با شناخت خود و نفس حقیقی می‌توان به شناخت کل جهان هستی نائل آمد.

(فلسفه (۱)، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰)

۲۲۸- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

مطابق با متن کتاب درسی نخستین مجموعه‌ها یا قطعه‌هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده یا جنبه فلسفی در آن‌ها غلبه داشته، از یونان باستان به یادگار مانده است. به همین جهت از سرزمین یونان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می‌کنند. در آنجا بود که دانش فلسفه شکل گرفت و تفسیر جهان با روش عقلانی رایج شد. پس اصلی‌ترین معیار ما برای این نام‌گذاری غلبه روش و زبان عقلی و فلسفی در پرداختن به مسائل معرفتی است.

(فلسفه (۱)، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۰)

۲۲۹- گزینه «۱»

(نیما پواهری)

پارمنیدس می‌گفت: «در جهان واقع، نیستی راه ندارد و نمی‌توان گفت «نستی هست». زیرا این جمله تناقض‌آمیز است.» بنابراین دلیل پارمنیدس برای رد این گزاره منافات آن با اصل بدیهی امتناع اجتماع نقیضین است. سایر گزاره‌های بیان شده توسط پارمنیدس در گزینه‌ها بر مبنای بدیهیات نیستند. بلکه بر مبنای مقدمات دیگری به دست آمده‌اند. مثلاً گزینه سوم خودش از نتایج عبارتی است که در گزینه دوم بیان شده است.

(فلسفه (۱)، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۲)

۲۳۰- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)

هم از نظر سقراط و هم از نظر ملتوس ممکن نیست کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد، اما منکر وجود انسان باشد و هم‌چنین کسی پیدا نمی‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود. با توجه به این موارد عبارت گزینه «۳» نیز مورد قبول سقراط و ملتوس خواهد بود.

(فلسفه (۱)، زندگی بر اساس اندیشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

روان‌شناسی

۲۳۱- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

پژوهش‌های دانشمندان با «طرح مسئله» شروع می‌شود. دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و سپس با روش‌های تجربی، سعی می‌کند تا به آن‌ها پاسخ بدهد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۸)

۲۳۲- گزینه «۳»

(موسا عفتی)

برای اولین بار در دوره نوجوانی تفکر فرضی شکل می‌گیرد؛ به این معنا که نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در «پیش‌بینی» یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند.

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۱۴ و ۵۵)

۲۳۳- گزینه «۱»

(موری باهری)

باران و ابر علاوه بر نشانه بیرونی (همجواری) دارای نشانه درونی و معنایی نیز هستند؛ پس بازیابی آن‌ها نسبت به سایر موارد راحت‌تر است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۲۳۴- گزینه «۴»

(فرهار علی نزار)

ظرفیت (گنجایش اندوزش) حافظه‌های حسی و بلندمدت نامحدود است، ولی حافظه کوتاه‌مدت (که حافظه کاری هم شکل خاصی از آن است)، فقط می‌تواند ۵ تا ۹ ماده اطلاعاتی را در خود ذخیره کند، بنابراین، ظرفیت محدودی دارد. تجارب شخصی و معین که فرد آن‌ها را در زمان و مکان معینی تجربه کرده است، مربوط به حافظه رویدادی هستند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۲۳۵- گزینه «۲»

(همیدرضا توکلی)

این سؤال اساساً اشاره دارد به عمل تقلید و رشد شناختی (حافظه) و نه رشد هیجانی (رد گزینه‌های «۱» و «۳»). نقطه تمرکز سؤال، عمل تقلید کودک می‌باشد که نمودی است از رشد شناختی. گزینه «۴» علی‌رغم صحیح بودن، اما با صورت سؤال بی‌ربط است چون سؤال به طور ضمنی به فرایند حافظه اشاره دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۸)

۲۳۶- گزینه «۲»

(فرهار علی نزار)

برای پذیرش یک فرضیه باید آن را آزمایش کنیم. اعتبار و پذیرش فرضیه (پاسخ به یک مسئله علمی)، لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن نیست؛ بلکه ممکن است پاسخی که اکنون مورد قبول واقع شده و علمی است، پس از مدتی به دلیل آگاهی از نادرستی آزمایشات قبلی یا به دلیل تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان، کنار گذاشته شده و نادرست تلقی شود. نظریه، مجموعه اصول (قانون‌های) تجربی در باب یک موضوع است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۳۷- گزینه «۲»

(مهری باهری)

رعایت حقوق دیگران (اخلاقی) - روابط با همسالان (اجتماعی) - تصمیم‌گیری (شناختی) - مستقل نشستن (جسمانی - حرکتی)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۲۳۸- گزینه «۱»

(کوثر دستورانی)

مهم‌ترین دلیل دشواری پیش‌بینی و کنترل در علم روان‌شناسی پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین در موضوعات مختلف است. مثلاً انسان دارای ابعاد و ویژگی‌های مختلف است و علاوه بر جسم و بدن، ابعاد غیرجسمانی هم دارد که با بدن او در ارتباط تنگاتنگی است؛ این امر باعث می‌شود توصیف دقیق از موضوعات مختلف در انسان مثل هوش، اراده و ... دشوار گردد و در نتیجه، تبیین‌های متفاوتی از این موضوعات و مانند آن در روان‌شناسی وجود داشته باشد.

برای انجام آزمایش صحیح و سهولت در اندازه‌گیری، متغیر باید شفاف و قابل اندازه‌گیری تعریف شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۵، ۱۶ و ۱۹)

۲۳۹- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

وجود خطاهای ادراکی نشانگر این است که آنچه را حس می‌کنیم، الزاماً چیزی نیست که در ذهن خود ادراکش می‌کنیم.

(روان‌شناسی، احساس، توبه، ادراک، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۲۴۰- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

تشریح عبارات نادرست:

الف) کودکی دوم به صورت تقریبی مطابق با ۷ سال دوم در اسلام می‌شود، درحالی‌که بهره‌گیری از تقلید مربوط به ۷ سال اول زندگی است.

ج) ریش جنسی شامل ویژگی‌های اولیه جنسی و ویژگی‌های ثانویه که قابل رؤیت‌اند، می‌شود.

د) کودک براساس واقعیت‌های ملموس و عینی تصمیم می‌گیرد، نه نوجوان.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۴، ۴۵ و ۵۴)

۲۴۱- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

اطلاعات حافظه حسی حداکثر چند ثانیه باقی می‌ماند و سپس محو می‌شوند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

۲۴۲- گزینه «۳»

(فرهار علی نزار)

در شرایط محرومیت حسی فرد آزمودنی از تمام گیرنده‌های حسی محروم می‌شود (رد گزینه ۲). این شرایط چنان آزارنده است که حتی پاداش هم نمی‌تواند میزان تحمل آزمودنی‌ها را در این شرایط افزایش دهد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱ و ۴»: آزمایش‌های محرومیت حسی بیشتر حول مفهوم «احساس» و نیاز انسان به آن هستند. اگر احساسی نباشد، به‌سختی می‌توان ادراکی از جهان داشت.

(روان‌شناسی، اساس، توبه، ادراک، صفحه‌های ۶۸ و ۶۹)

۲۴۳- گزینه «۴»

(مهری یاهری)

توصیف و تبیین پدیده‌های روانی دشوارتر از سایر پدیده‌هاست و از میان گزینه‌های موجود تنها گزینه «۴» ناظر به پدیده‌ای روانی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۲۴۴- گزینه «۴»

(کوثر دستورانی)

منظور از توجه ناقص این است که فعالیت‌هایی به‌طور هم‌زمان با یکدیگر انجام شوند که این کار باعث تقسیم توجه بین آن فعالیت‌ها می‌شود. در حافظه کاذب مطالبی به‌خاطر فرد می‌آیند که اتفاق نیفتاده است، این موارد به هشدار کاذب (گزارش محرک غایب) شباهت دارد.

(روان‌شناسی، ترکیبی، صفحه‌های ۷۷ و ۱۰۵)

۲۴۵- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

اطلاعات موجود در حافظه افراد، یکی از منابع توجه است که توجه فرد را به محرک‌های خاص (کتاب‌های ادبی) سوق داده است.

(روان‌شناسی، اساس، توبه، ادراک، صفحه ۷۴)

۲۴۶- گزینه «۱»

(فرهار علی نزار)

دانشمند دلیل ناتوانی خود در تربیت پسر پادشاه را این می‌داند که «طبع» (مجموعه عوامل وراثتی) پسر پادشاه با دیگر شاگردان او متفاوت بوده است. بنابراین، شیوه تربیتی (عامل محیطی) او تأثیری نداشته است. عبارت گزینه «۲» کاملاً نادرست است و موارد گزینه‌های «۳ و ۴» هم اگرچه صحیح‌اند، اما در متن اشاره‌ای به آن‌ها نشده است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۲)

۲۴۷- گزینه «۳»

(همیرشا تولکی)

گزینه «۱» به مفهوم ادراک، گزینه «۲» به مفهوم احساس، گزینه «۳» به مفهوم حل مسئله (یکی از اقسام تفکر) و گزینه «۴» به مفهوم حافظه اشاره دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۲۴۸- گزینه «۲»

(موسا عفتی)

رمزگردانی به معنای به حافظه سپردن اطلاعات است. در رمزگردانی جزء به‌جزء امکان خطای بیشتری وجود دارد و کودکان رمزگردانی را به‌طور جزء به‌جزء انجام می‌دهند از این‌رو نمی‌توان به حافظه آن‌ها اعتماد کرد.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۲)

۲۴۹- گزینه «۱»

(کوثر دستورانی)

الف) توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک بازه زمانی طولانی، گوش‌به‌زنگی نام دارد.

ب) آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک قرار بگیرد.

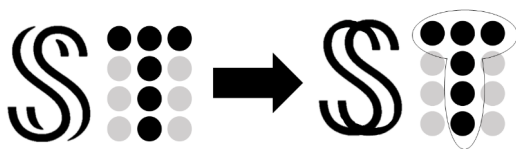
ج) تعبیر و تفسیر کردن محرک‌های توجه شده، ادراک نام دارد.

(روان‌شناسی، اساس، توبه، ادراک، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۸)

۲۵۰- گزینه «۱»

(مهری یاهری)

تمایل به کامل دیدن دو S ناقص بر اساس اصل تکمیل و تمایل به گروهی دیدن دایره‌های دارای رنگ مشابه براساس اصل مشابهت اتفاق افتاده است.

(روان‌شناسی، اساس، توبه، ادراک، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

